

1967

Dadža
Kalendārs

LATVIJAS PSR ZURNALISTU SAVIENĪBA

*Dadža
kalendārs*

1967. GADAM

IZDEVNIECĪBA «ZVAIGZNE»
RĪGA, 1966.

LAIKA SKAITĪŠANA LATVIJAS PSR

Laika skaitīšana Latvijas PSR nekadu izmaiņu nav.

GADALAIKI 1967. GADĀ

Pavasara sākums	— 21. martā	pl. 10.37
Vasaras	„ — 22. jūnijā	„ 5.23
Rudens	„ — 23. septembrī	„ 20.38
Ziemas	„ — 22. decembrī	„ 16.17

Gadalaiķu sākumu nosaka Saules atrašanās noteiktās ekliptikas vietās — pavasara punktā, vasaras saulgriežu punktā, rudens punktā un ziemas saulgriežu punktā. Gadalaiķu atkārtošanos nosaka t. s. tropiskais gads, kas vidēji ir 365 dienas 5 stundas 48 minūtes 46 sekundes garš. 1967. gadā tropiska gada sākuma moments ir 1. janvārī pl. 3.58.

Zeme perihēlijā (vistuvāk Saulei) atrodas 2. janvārī pl. 9.25.

Zeme afēlijā (vistālāk no Saules) atrodas 5. jūlijā pl. 17.45.

APTUMSUMI 1967. GADĀ

1967. gadā notiks divi Saules un divi Mēness aptumsumi.

1. Pilns Mēness aptumsums 24. aprīlī redzams Antarktīdā, Āzijas austrumu daļā, Austrālijā, Klusajā okeānā un Ziemeļamerikas rietumu daļā. Latvijā nav redzams.

2. Daļējs Saules aptumsums 9. maijā redzams Ziemeļamerikā, Arktikā, Grenlandē un Eiropas ziemeļu daļā, Latvijā nav redzams.

3. Pilns Mēness aptumsums 18. oktobrī redzams Āzijas austrumu daļā, Arktikā, Amerikā, Austrālijā un Klusajā okeānā. Latvija nav redzams.

4. Pilns Saules aptumsums 2. novembrī redzams Antarktīdā un Dienvidāfrikā. Latvija nav redzams.

MĒNESS FĀZES

jauns Mēness
pirmais ceturksnis

pilns Mēness
pedējais ceturksnis

JANVĀRIS

Tricēt tric tā pusīte,
Kur vecais mežā brauca:
Čikstēj rati, zviēdz kumelis,
Pats vecais gavilēja.

(Lstiv. 1. dz.)

IEKŠZEMES ZINĀS

RIGĀ no 1. Januara š. g. sūņiem arī sava galvas nauda jāmaksā. Bez ganiem un nakts-vakniekiem, katram, kas suni grib turēt, 3 rubļi par godu jāiemaksa pie rāts. Katram sunim sava kvitante no stipras skārdes (blekis) pie stipras kakla bantes tiek piesieta. Sūņi, kam kvitantes nav pie kakla, tiek kerti, un kad 3 dienu starpā kungs savu suni ne-izgāj, tad šis top nosists. Uz priekšu nu gan mazāk sūņu blandisies apkārt pa Rīgas ielām un laudim būs drošāka staigāšana, bet dažā vecā ierilene gan savam mīlam nobarotam sunim dabūs pakal raudāt. («Latviešu Avīzes» Nr. 2, 1867. gada 11. janvārī)

NO PĒTERBURGAS. Kara-ministeriums izlaidis jaunu pavēlšanu par ofiēcieru apprecēšanos, kas us to raugot, lai tādji ofiēcieri ne tik daudz un beš laba apdoma ļaulībā dodās. Pašā dienestā būdamiem ofiēcieriem tik tad brīv apprecēties, kad tie jau 23šu gadu sasnieguši. Kad

tāds ofiēcieris, kas vēl nav 28 gadus vecs, bet vecāks par 23 gadiem, grib ļaulībā iedoties, tad viņa priekšnieks (Scheif) viņam to var vēlet tik tad, kad tam vai viņa brūtei, jeb par abiem kopā ir tik daudz mantas, no kā tiem ikgadā vismaz 250 rubļi tiek rentes. Šī manta var būt mājās, vai krona naudas-papiri. Naudas papiri tiek šādiem jauniem pāriem par labu glabāti regimentes kasē un tad, kad viens vai otrs nomirst, pēc likuma spriedumiem isdoti tam, kas pakal palicis, jeb arī tad, kad 28 gadus piedzi-vojis, vai kad no karadienesta atstājās. No dienesta atstājušiem, jeb miera-laikos apprecētiem ofiēcieriem, kad tie atkal dienestā ieslājās, un vēl nav 28 gadus veci, vajag tāda pat mantas padoma būt. Apprecētiem ofiēcieriem tik tā vaļa, tās kapitāla rentes vien brukēt un tik isti lielā vajadzībā var tiem ar diviēones kommandiera vēlēšanu no kapitāla izmaksāt tādu summu, kas nav lielāka, ka viņu gadu rentes.

(«Mājas Vēstis» Nr. 5, 1867. g. 30. janvārī)

OSKARS LUTSS

Stāsta
„PAVASARIS”
FRAGMENTS

Kad Arnis ar tēvu ieradās skolā, stundas jau bija sākušās. Skolotājs iesauca abus savā istabā, patērzēja britiņu, piekodināja Arnim būt ēaklam un kārtīgam un nosēdināja sola blakus kādam zēnam ar gariem matiem. Tad skolotājs uzdeva viņam kaut ko norakstīt no grāmatas, un Arnim vairs neatlika laika domāt par ko citu. Viņš paņēma tašelīti un sāka rakstīt. Arnis paguva uzrakstīt tikai pāris vārdus, te pēkšņi garmatāināis zēns pieliecās viņam pie auss un čukstēja:

— Ko skolotājs teica, kad bijāt viņa istabā?

Arnis zināja, ka stundā nedrīkst sarunāties, tāpēc viņš vispirms bailīgi pašķielēja uz skolotāju un tikai pēc tam atbildēja:

— Ak, neko...

Svešo zēnu šāda atbilde neapmierināja. Tas nolika grifeli, izšņauca degnu un turpināja iztaujāt:

— Vai skolotājs neteica, ka skolā nedrīkst lasīt indiāņu stāstus?

— Nē, neteica.

— Ā, bet mani gan bridināja. Man bija līdzī vesela kaudze grāmatu. Tagad tās ieslēgtas skapī. Vai tu esi lasījis par Amerikas džungļiem? Tas tik bija viirs: viens pats cīnījās pret divpadsmit sarkanādāinajiem. Jā...

— Kas tas bija?

— Kentukijas Lauva!

Arnis nolika grifeli un pirmo reizi vērīgi uzlūkoja kaimiņu. Viņam bija bakurētaina seja un mazliet uz labo pusi iešķībs deguns. Gaišie mati savēlušies ērkuli.

«Tam puikam, liekas, ir ko noņemties, kamēr tādu ērkuli izsukā,» Arnis nodomāja.

— Tots, ko tu tur grozies?

Ta sacīja skolotājs. Arnis satrūkās, pakainpa grifeli un sāka steidzīgi rakstīt. Totss, kas patlaban ar savu aizmugures kaimiņu risināja kādu sarežģītu problēmu par indīņiem, zibenīgi uzšāvās stāvus.

— Es neko... Pētersons jautāja, kā krievu valodā raksta «ja».

— Vai tu paskaidroji?

— Skaidrs, ka paskaidroju. Tas ķēms bija uzrakstījis galīgi aplūm.

— Šitā gan. Varbūt klasē atradisies vēl kāds cits skolnieks, kas neprot pareizi uzrakstīt. Tāpēc, Tots, ej un uzraksti šo «ja» uz lielās tāfeles, lai redz visi.

Par Totsa seju pārslidēja savāda ēna. Sī pavēle, šķiet, viņam nepatika.

— Nāc nu, nāc! — skolotājs atkārtoja.

Nelaimīgais cilvēkbērns nojauta, ka viņu vairs nespēj glābt neviens. Ar līdzēja skatienu Totss pievērsās Arnim, kas paslepus bija sekojis šim notikumam, un steidzīgi ēukstēja:

— Parādi, kā ir, parādi, kā ir!

Arnis uzzīmēja uz savas tāfelītes milzīgu «ja». Totss, uzpūtīgs kā titars, tulīt piegāja pie klases tāfoles un uzrakstīja, kas pavēlēt. Tad uzmela klasei izaicinošu skatienu, it kā gribētu jautāt: «Ko jūs gan iedomajaties: es laikam neprotu uzrakstīt?» Un visu skatienu atbildēja: «Jā, jā, tu proti gan, Tots.»

Un tomēr atradās kāds cilvēks, kas domāja mazliet savādāk nekā pārējie, — tas bija skolotājs. Kā paša nelabā uzskūdīts, viņš piegāja tieši pie Arņa tāfeles, ieraudzīja tur tādu pašu zvēru kā uz lielās tāfeles, un viņā pamodās nelabas aizdomas. Skolotājs pievērsās Totssam.

— Saki, Tots, vai tev ir krājumā vēl kādi meli? Ja ir, tad klāj tik vaļat Visu pie reizes!

— Kādi meli? — Totss brīnījās.

Viņa seja izskatījās tik nevainīga, ka ikvienam, to ieraugot,

garbotošs cilvēks acīs, ikvienam, kam vien krūtīs pukst cilvēka sirds nevis akmens.

Tā ka skolotājam nebija sirds, tad viņa acis neaizmigloja asaras un viņš nepartrauca spīdzinašānu.

— Peterson, vai tu jautāji Totssam, kā raksta «ja»?

Totss zinīgi pamiņķšķināja Pētersenam, lai tas atbildētu apslīpinoši, taču bez panakumiem.

— Ne.

— Tā jau domāju. Ko viņš tev stāstīja?

— Totss sacīja, viņš nesaprotot, ka gan indiāņi varot tik ātri skalpet cilvēkus. Reiz, kad viņš mēģinājis kādu beigtu kāķi...

Pētersons apklusī, viņu partrauc skaķi smieķķi. Smeķķas visa klase.

Totss rāda nodevēķķam dūri un domāķķs piedraud ar briesmīķķu atreibību. Par meloķķānu viņam jāķķtāv kakla līdz nāķķamāķķs stundāķķ sakuniam.

Arņķķ visvairāķķ pārsteidz tas, ka Totss, kas tik daudz lasīķķjis un tik saistoķķi prot stāķķt par Kentukijas Lauvu, neprot uzrakstīt visparastāķķo krievu «ķķ». Un domāķķs piebilda: «Nē, melot nav labi. Tas Totss ir viens liels resģķalis.»

ARMINS LEIŅS

PARADOKSĀLA PARUNA

Saki, kas tavi draugi. — pateikšu, kas tu neesi, jā zi-
nāķķu, kādas draugu gudriķķas tu uzdoķķ par savēķķām.

VALENTINS KATAJEVS

1935. gada 1. janvāris, otrdiena.

Sāp galva. Tric rokas. Mutē tāda garša, it kā vakar būtu apēdis beigtu suni. Absolūti nevaru strādāt. Nē! Pietiek! Jābeidz! Viss! Velns viņu sazin, cik talu esmu nonācis: kauns cilvēkiem acis skatīties. Tipisks alkoholiķis. Ar manu vajo raksturu nedrīkst dzert. Citi arī dzer, taču zina mēru. Bet es nezinu mēru. Nevaru pārtraukt. Piemēram, vakar. Vienā kompānijā sagaidījām Jaungadu. Viss bija skaisti. «Apsveicam jaunajā mūsu gadā! Jaunu radošu veiksmi!» — un tā tālāk. Izdzērām vienu glāzīti, otru. Ieslēdzām radio. Padejojām. Pat ar konfekšu papīriņiem spēlējamies. Visi priecīgi, jautri. Vienīgi es ka cūka pielakos. No galda nevarēja aizvilkt. Protams, kaut ko briesmīgu esmu sabrūvējis, bet ko — ne velna neatceros. Varbūt maju aizdedzināju, varbūt kādai jaciņai ar olīveļļu nosmēreju, varbūt milicijā biju. Neatceros. Nē! Jāizbeidz vienreiz tāda cūku būšana! Pilnīgi! No šīs dienas vairs ne pili!

Pēdējais un negrozāmais vārds — almetu! Sākumā, protams, bus grūti nedzert. Ļoti grūti. Sevišķi ar manu mīksto, izlaisto raksturu. Taču es stingri ticu, ka draugi un paziņas mani atbalstīs šai grūtajā pasākumā. Nevar būt, ka kolektīvs pieļaus, lai es alkohola deļ aizeju bojā.

Tātad nolemts. Pilns ticības un cerības nododu sevi sabiedrības rokās. Tā ir iegu-

tiņa. Saprot cilvēka vājības. Tā neļaus man pilnīgi nogrimt dibēnā. Tā atbalstīs mani. Vārdu sakot — jaunā gadā jaunu, skaidru dzīvi!

1935. gada 7. janvāris, pirmdiena.

Atkal! Tas ir briesmīgi! Piecas dienas tu-rejos kā klints. Ne pilienu mulē neņēmu. Un pēkšņi vakar... Nē, nē! Pat bail domāt par to. Ļoti sāpīgi par to rakstīt... Bet viss vienalga. Jabūt pilsoniskai drosmei. Lai uz mani ar pirkstiem rāda! Lai! To es esmu pelnījis, vājais bezrakstura muļķis, lupata, pļūndurs, plencis!... Godīgi uzrakstīšu, kā viss notika.

Aizgāju vakar vakarā pie Volodiniem ciemos. Maza vakarešana. Izstaigājies pa aukstu gaisu, eju iekšā. Vaigi deg. Galva gaiša, skaidra. Noskaņojums brīnišķīgs. Cēlas domas.

Pie gaida sēž draugi, paziņas, biedri.

— Sveiki, puīši!

— A, Pēterītis! Nu, kā dzīvo, vecais? Jaungadā pie Kornakoviem tu bijī pamatīgi piesūcies! Smejies vai raudi. Ar zobiem krēslu salauzi. Izlīdi bez mēteļa balkona. Gribēji lekt no septīta stāva, ar mokām lietussargu atņēmām. Atceries?

— Neko es, biedri, neatceros un atcerēties negribu, labāk neatgādiniet, nelieciet sarkt! Kas bijis, bijis. Pagājušo neizlabosi. Bet turpmāk gan, esiet droši, tas neatkarosies.

— Neatkārtosies? Nestāsti niekus! Zinām mēs tevi, tādu plenci!

— Nē, draugi, tagad stingri tā lieta. Vairs ne pilienu! No tās pašas dienas ka ar nazi nogriezts. Atmetu! Izbeidzu! Pietiek! Punkts!

— Nu ko tu runā? No tās dienas ne pilienu?

— Ne pilienu!

— Ha-ha-ha! Biedri, Pēterītis dzeršanu atmetis! Ir nu gan joki!

— Tātad no tās pašas dienas vairs it nemaz?

— It nemaz!

— Bet kapēc tev deguns sarkans?

— Tas no aukstuma.

— Ha-ha-ha! Puikas, jus dzirdat? Pēterītim no aukstuma deguns sarkans! Baigais sals... ha, ha... droši vien kādi četrdesmit grādi? Bet varbūt pat visi piecdesmit seši?

— Biedrī! Goda vards!...

— Ko nu mels! It kā mēs tevi nepazītu, pļēguru tādū! Tu neput mums pīlītes, bet labāk ierauj kādu meriņu — tad visadus aukstumus kā ar roku noņems.

— Goda vārds, biedrī! Man sapīgi to dzirdēt. Jums vajadzēja savu draugu atbalstīt, palīdzēt viņam, nostiprināt viņa gribu, bet jus...

— Pietiek!... Droši vien jau piesūcies kaut kur citur, tagad pļapā visādus niekus. Kaunējies būtu! Tēlo svētuli: «Nedzeru», «Negribu», bet pašam no mutes nak ka no viņa mucas... Dzer, neizrūnājies! Viens divi — un gatavs!

Pielēja pilnu tējas glāzi un sīt plaukslas, korī saukdami:

— Visu, visu, tukšu, tukšu līdz pašam dibenam!

Cilvēks nav no dzelzs. Turklāt — tāds apvainojums. Ne mazākās ticības. Un es, protams... Eh, ko tur runāt! Bail atcerēties. Galva atkal kā ar vafī piebāzta... Nu bet nekas. Tagad es zinu, kas man jādara. Nesmu mazīnais. Nepiedalīšos nevienā kompānijā, kur bus uz galda kaut piliens alkohola. Iešu tikai pie pilnīgiem nedzērājiem. Aiziešu, piemēram, sestdien pie Seržantoviem. Ieludza. Karlīga ģimene. Kulturāla. Nedzērāji. Uzspēlēsīm domino, iedzērsīm tēju. Varbūt vienreiz tikšu uz istā ceļa.

(Turpinājums 16. lappusē)

1935. gada 13. janvāris, svētdiena.

Nu pie velna! Nevaru galvu pacelt. Aizeju pie Seržantoviem. Sēž, dzer tēju ar ievārījumu un pastilu. Desa, sviests. Ne mazākas iedzeršanas. Meita Katja pianino spēlē — «Es gribu aizmirst tevī...».

Tikko es ienaku, sākas panika. Sauc mājkalpotāju:

— Ļubka! Atrāk! Petuhovs atnāca. Aizskrien līdz gastronomam, saproti?

— Ka lai nesaprot? Saprotu. Puslitru, vai? Varbūt pusotra?

— Biedri, — es saku, — kas par lietu? Kāpēc panika jāceļ? Ļubočka, jūs varat nopemt lakatiņu un nekur nav jāiet. Es absolūti neko nedzeru. Atmetu.

— Nē, nē, ko jūs! Ka tā drikst? Jūs taču esat pieradis... Mēs, protams, paši nedzeram, neatzīslam tādas lietas, bet, tā ka jus esat dzērājs...

— Es neesmu dzērājs!

— Ai, nesmīdiniel! Nedzērājs! Bet pagājušo sestdien pie Volodiniem, atceraties?

— Neko es neatceros. Un nealgadiniel! Kas bijis, tas izbijis, bet tagad — basta!

— Ha-ha-ha! Joks tāds! Ko jūs kautrejas? Ļubka, atrūk, citādi aiztaisīs ciet!

Atnes Ļubka špabi, noliek uz galda man priekšā, un visi uz mani skatas ar ilgu pilniem skatiņiem. Es sēžu, iestrebju tēju — un ni-ni.

— Iedzeriet, Petuhov! Nemokiet sevi! Gribas taču, vai ne?

— Negrības.

— Nē, gribas! No acīm redzam. Droši vien pēc vakardienas vēl pagīras neesat salapūjis?

— Es vakar nedzēru.

— Ko nu staslat? Zinām, kā jums šitais patik. Katru dienu metat. Pieradis jau.

— Es nedzeru. Es neesmu pieradis. Man negaršo. Man vajadzīga klusa, kulturala nedzērāju sabiedrība. Tādēļ es atnacu pie jums. Bet jūs mani gribat piedzirdīt. Kapēc tad paši nedzerat?

— Jociņš cilvēks! Ko jūs uztraucaties? Mēs liešam nedzeram. Bet kas par to? Toties jūs dzeriet! Neskatieties uz mums un dzeriet uz veselību.

— Es nedzeršu!

— Ai-ai-ai! Mēs jūsu dēļ speciāli mājkatpotāju uz veikalu sulijām, bet jūs negribat iedzert. Tas nav sunki! Turklāt, ja jūs būtu nedzērājs, bet visi taču zina, ka jūs dzerat... un kā vēl!... Palukojiet, cik simpātiska pudelīte! Cik mīli skatās uz jums! Vienu glāzīti. Es jums ieliešu. Redzat, kāds auksts. Nu, viens, divi — tāds patikams siltums iestrāvos dzīslās.

— Jūs to vēlaties? — es drūmi jautāju.

— Ak kungs! Nu protams! — priecīgi koriatsaucas alturībnieku Seržantovu ģimene. — Ne tikai vēlamies, bet pat, tā sakot, sirsnīgi lūdzam. Citādi jūs mūs apbēdināsiet.

Katja pārtrauc spēlēt «Es gribu aizmirst tevī...», skatās uz mani zilam eņģeliša aciņām un, izstiepusi savas sarkanās zemeņu lupiņas, saka:

— Jūs taču negribēsiet mani apbēdināt, Petuhov?

— Ak tā? Labi! Tādā gadījumā — uz jūsu veselībām! Ura!

Tā piefakos pie alturībniekiem Seržantoviem, ka lai velns viņus parauj! Kas tur notika, isti neatceros, bet laikam jau kaut kas neapraķstāms, briesmīgs, tāpēc, ka pats Seržantovs ar mani vairs nerunā, bet Katja atdeva manas vēstules un lūdza iznest no

galvas domu par mūsu kopēju laimi. «Es, — viņa teica, — nekada gadījuma neprecēšos ar alkoholiķi!»

Vai, galva plīst pušu! Sirds sāp. Bet es nepadošos! Sports! Tikai sports mani glābs. Iešu uz slidotavu.

1935. gada 23. Janvāris, trešdiena.

Beigas. Nevaru piecelties no gullas. Kaut kas briesmīgs. Atkal būs jakavē darbs. Mani droši vien drīz padzīs. Ta man arī vajag, pļēguram!

Vakar aizgāju uz slidotavu. Kāds valdzinājums! Slidoju, protams, es ne visai. Bet tas jau nav nekas. Pastaigašu mēnesi, divus — gan iemacišos.

Tā es, pāris stundas paslidojis, eju mājas. Priekšā — divas pazīstamas meitenes ar slidam pār pleciem. Viņas mani neredz. Sarunajas. Jeklausos. Par mani.

— Redzēji slidotavā Petuhovu?

— Protams, protams! Pilns kā mārks! Kājas slid, katru mirkli krit, deguns sarkans, vaigi sarkani, ausis sarkanas. I smieties gribas, i žēl.

— Ko tu padarīsi. Iedzīmtais alkoholisms. Interesanti, kur skatās viņa tuvinieki, draugi, biedri? Mēģinājuši vismaz ieteknēt.

— Ko tu viņu ietekmēsi? Doma, nav mēģinājuši? Nelabojams tips. Uz glazīti vienaldzīgi nevar skatīties. Pazudis cilvēks.

Ak tā?

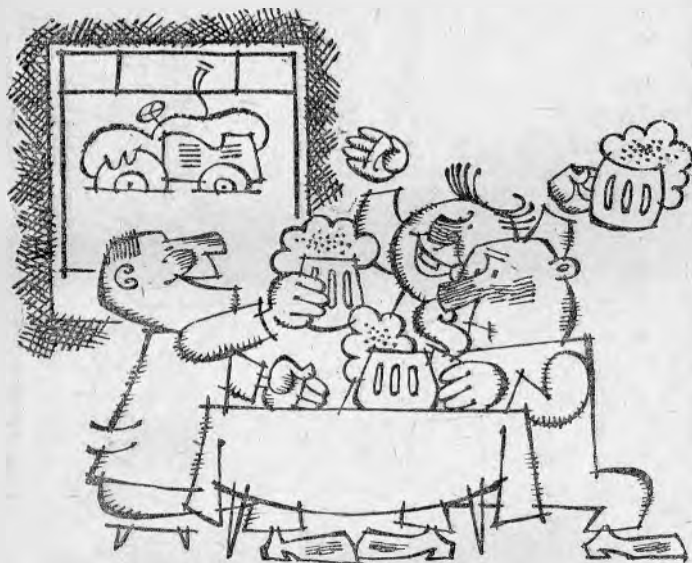
Tiku līdz pirmajai dzertuvei un... devu vaļa! Tā devu! Bet... talako vairs neatceros...

Vai, cik man riebīgi, cik slikti jūtos!

Biedri, draugi, paziņas, sabiedrība! Glābiet mani, atbalstiet! Aū-ū-ū-u-ū!

FEBRUĀRIS

Arājiņi sasēduši
Par vasaru vien runāja:
Priecājās, bēdājās,
Vai būs miezu vasariņa.

(Latv. t. dz.)

NO KURZEMES. Englandes valdīšana tam Labraga kalejam Otto Stein atsūtījuse sudraba goda-zīmi un tiem zemniekiem Krist Cērpe, Ans Ozoliņ, Andže Stūriņ, Inte Priedoliņ, Kaike Andže Rudziņ un Ates mājas saimniekam naudas dāvanas par to, ka tie par savu dzīvību nebēdādami, no tā strandēta Englandes kuģa «Glancoe» cilvēkus glābuši. Augstais Kungs un Keizars tam kalējam Otto Stein vēlējis to dāvinātu medali pieņemt un valkāt. Turklāt vēl Augstais Keizars no savas puses tiem zemniekiem Krist Cērpe, Inte Priedoliņ, Ans Ozoliņ, Andže Rudziņ un Kallei Andže dāvinājis sudraba medaļus ar to virsrakstu

«Par sliņķu glābšanu», kas tiem pie sv. Vladimira bantes uz krūtīm valkājami.

NO RĪGAS. No 15ta līdz 21mu Janvar mūsu zirgu-tirgus tika noturēts. Bija us pārdošanu atvesti 404 zirgi; proti: no Maskavas 20, no Novgorodas 10, no Glibovas 9, no Čenigovas 200, no Bauskas 6, no Seces 2, no Jelgavas 16, no Jāniščekas 20, no Vidzemes 17, no Rīgas zemniekiem un Krieviem 100 un viens čigāns bij atvedis 4. No šiem zirgiem 250 tika pārdoti.

(«Mājas Viesis» Nr. 6, 1867. gada 6. februārī)

ANDRIS BRIEDIS

TĒVS UN DĒLS

Pirmajos sešos skolas gados Jānītis tēvu cienīja, jo Jāniša mājas darbos kļūdu nebija. Septītajā klasē Jānītis tēvam jau izteica pārmetumus: mājas uzdevumos parādījās kļūdas. Bet astotajā...

Astotajā skolas gadā Jānītim par tevu bija kauns. Gan algebras un ģeometrijas uzdevumos, gan ķīmijas un valodu vingrinājumos nepareizību bija ļoti daudz. Kauns bija arī Jāniša tēvam, un viņš... sāka mācīties vakara vidusskolas 8. klasē.

PAT DOMADAMS NEIZDOMĀSI

Zog. Taču vienmēr tiek pieķerts. Solās strādāt labāk.

Neieredz dzērajus. Tāpēc, piedzēries būdams, lamā sevi.

Lai arī viņš mani nosūdzējis par to, ka esmu viņu lamājis un viņam draudējis, es viņam to piedodu.

KALOŅA

Dažiem mani draugiem un arī man pašam ir ieviesies paradums, no kura vairs netiekam vaļā. Ik dienas noteiktā stunda mēs satiekamies kāda Vecrīgas kafējnīcā un tur pie glāzes tējas vai tases kafijas pārrunājam savus nodomus, parslāstām piedzīvojumus vai arī kaļam ieročus tuvākai un tālākai naktnei. Ak, cik savvērestību tur nav dzimis, jo visa apkārtnē taisni uz to ir pavedinoša! Līdz neejdzībai piepūpotais gaiss un nemitīgā apmeklētāju čaloņa šo kafējnīcu uz dažām stundām dienā pārvērs par vienkāršāko krogu kaut kur Rīgas nomalē. Un šīnī laikā iekrit arī mūsu satikšanās. Liela ir paradumam vara, un grūti pret viņu cīnīties. Ja ap to laiku atrodos uz ielas — savāds spēks mani tīri nemanot nones likumotās šķērslīnās, un es jau kafējnīcā mekleju pēc saviem draugiem. Bet, ja sēdu mājās un strādāju, tad

ap noteikto laiku mani sagrābj tāds nemiera drudzis, ka nevaru vairs nekā darīt un steigā došos turp, no kurienes pēc stundas parnaku kā atjaunots, mierīgs un darba spējīgs.

Bet ne tikai mani vienu ik dienas noteikta laikā krata neparvarainais nemiera drudzis. To pašu izjūt arī mani draugi, un tādej mēs tani laika aizvien esam kopa. Apkārt ir dūmi un gardzošs tīrgus troksnis, bet mēs jutamies labi, un neviena mūs netraucē. Te katrs dzīvo tikai pats ar sevi un citus nemaz neredz, tāpat kā cili neredz viņu. Ja kadreiz mēģinu atminēties lās sejas, kas mums diendienā sēd apkārt, tad neredzu nekā vairāk kā zilus dūmus, kur kustas dažas nemierīgas līnijas, no kurām atsevišķa seja nekad neizveidojas, bet gan top kaut kas reizē tuvs un laiš un kuru man gribētos saukt par piedūmotas kafējnīcas vaigu.

Viņa ieplūst visas sejas un uz brīdi pazaudē pašas sevi. Ja šīs piedūmotas kafejnīcas vaigs čalo ar daudzām mutēm, tad arī tas tikai uz brīdi tā šķiet. Patiesībā šīs čalas saplūst dobjā gārdzoņā, kuru izgrūž rijīgā dumotās kafejnīcas rikle. Viņa aizvien gārdz tikai vienu: iegūt, vēl un vēl vairāk iegūt! Ja kāda no sīkām balstīpām kadreiz ir aizsmakusi, tad cila kļiedz daudz skaļāki, bet piedūmotās kafejnīcas balss nenaiņas.

Sini dunoņā kāds no maniem draugiem ieprasās Jānim Skujam, kas vakar bijis pie ministru prezidenta kundzes audiencē:

«Nu, kā tev izgāja pie prezidenta kundzes?»

Skuja sakustas uz sava sēdekļa, piesarkst, paskatās uz mani un piesarkst vēl vairāk. Tas ieinteresē arī pārējos, un mēs neatlaizāties, lai Skuja stasta.

«To grūti pateikt,» norūc Skuja un ar sevišķu kāri sāk ēst inaizītes.

«Lai nu paēd, tad jau izstāstīs,» atmet kāds cits.

«Būs uzreiz iemilējies un tādēļ tagad sarkst.»

«Vai nu tik vecs var iemilēties!»

«Nesaki vīs, viņam sirds vienmēr jauna.»

«Un, kā ieraudzīja tik augstu dāmu, tā beigās bijat!»

«Ko nu iemilējos, izgāja vēl sliktāk,» atsmej Skuja.

«Nu tad stasti!»

«Labi. Jūs jau zināt, kādēļ es vakar gāju pie ministru prezidenta kundzes. Tani vietā, pēc kuras tikoju, bez iespaidīgākas rekomendācijas neņem. Prezidenta kundzi pazīstu no pāgstskolas laikiem, un viņa esot arī liela manu darbu cienlāja. Nolēmu griezties pie viņas pēc rekomendācijas un izdabāju audienci uz vakardienu.

Kā par nelaimi, liņāja lietūs, un es uzmaucu kalošas. No-

teikti slaida biju pie prezidenta
namā. Sulainis saņēma godbi-
līgi un vestīja, ka prezidenta
kumfē jau mani salonā gaidot.
Ati noskrejām pa miksti izklā-
tam trepēm puspagrabā, kur at-
stāpu vīrsdrebes, un sulainis
namu vadīja augšā salonā. Pa
trepēm kapjot, noglaudīju lielo
prezidenta vilku suni, kas uz
manu diezgan neverīgi norau-
dzijas. Pie pašam salona durvīm
vēl atskatījos, kā lielā suņa lab-
velbu izlūgdamies šinis gaitas.
Kad atsprāga salona durvis, es
piluīgi apmulsu no pārmerīgās
gaismas un brīdi neredzeju
neka. Bet mani atmodināja kāda
laipni saucoša balss:

— Lūdzu, lūdzu, Skujas
kungs, dziļāki, mes jau jūs gai-
dam.

Tad tūlīt arī es ieraudzīju
plašās telpas otrā galā četras
dāmas sēdam. Viena no viņām
piecēlās, panācās man dažus
solus pretī un sniedza roku, sa-
cidama:

— Mēs pārrunājam jūsu dar-
bus, un es lepojos, ka esmu jūsu
skolas biedrene.

— Kas nu tur būtu ko lepo-
ties, — apjukumā atteicu, bet
visas dāmas manus vārdus pa-
vadīja skaļiem smiekliem.

— Kā — nav ko lepoties? Es
tak ceru, ka arī man būs drusku
pielīpis no jūsu mūžības, — at-
jokoja prezidenta kundze un ie-
pazīstināja mani ar citām dā-
mam. Viņas visas sēdēja puslokā

kā pūsmēnesis ap mošejas mi-
nareti, bet mani novietoja sev
vidū ar seju pret tām. Prezi-
denta kundze pasniedza tasi ka-
fejas, un es uz brīdi jutos kā
sultāns, kam apkārt pasakas
čalo un dzied.

— Mēs atminējāmies bērību,
pārrunājām jaunākos notikumus
literatūrā un politikā. Manas
replikas dāmas smidināja, un
es paliku aizvien drošāks. Man
šķita, ka tik drošs un asprātīgs
vēl nekad neesmu bijis, un lā-
dēļ pie sevis priecājos par ne-
noledzamiem panākumiem. Tai
mirkli jutu, ka dabūšu ne tikai
vislabāko rekomendāciju iekaro-
tai vietai, bet varu kaut kurā
laika likt par ministri, vajaga
tikai pašam to gribēt. Ka tas
bija tā, to apstiprināja dāmu
jautrie smieklī, kas aizvien
kļuva skaļāki.

Beidzot es cēlos un atvadi-
jos. Prezidenta kundze teica,
lai pēc rekomendācijas atnākot
ritu, tad vīrs būšot izrakstījis.
Ejot pār gludo parketu uz dur-
vīm, gribēju būt sevišķi veikls,
bet tikko nepakļupu. Ja kreisā
kāja arī butu uz parketa tāpat
slidējusi kā labā, tad es butu
ar visu augumu nokritis zemē.
Kad tik aiz durvīm, tad salonā
atskanēja vēl skaļāki smieklī,
kā tikai tagad tie būtu pilnīgi
brīvi kļuvuši. Arī man bija
jautri, un gandrīz dejodams no-
skrēju pa trepēm garderobē.

(Turpinājums 28. lpp.)

(Pārņemams no 26. lpp.)

Sulainis man pasniedza virsdrēbes un es bušu devies laukā, bet krāsās kulošas trūka. Nu sulainis bija nobijies un meklēja pa visiem stūriem, bet atrast nekur. Arī pa trepēm viņš skreja augšā, jo lielam sunim esot būs nīķis, ka viņš aizvairījot. Tomēr kulošas kā nebija, tā nebija. Gribēju jau aiziet bez kulošām, jo ar vienu tāk nevar pa ielām staigāt, kad sulainis nedroši ieminējās:

— Vai jums, kungs, viņa nav kaja?

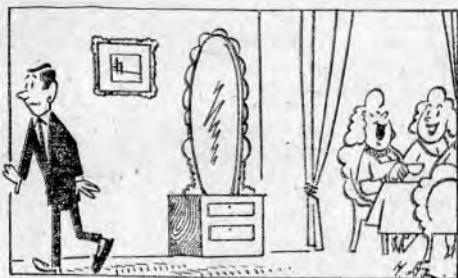
Jā, meklētā kuloša tiešām bija kaja, un atnākot to nemaz nebija novēlētis. Tad nevis par manu asprātību damas lik jautri smēja! Ko tad nu līdzēja mani garie vizītsvarki un zida kakla-

saite! Un, lai gan vienīgi kļūmīgai kulošai jāpateicas, ka es uz parketa nepaklupu, tomēr tagad jutos kā izplīkēts. Varbūt arī sulainis, jau salonā ieejot, bija redzējis manu kulošu, tikai tagad visu laiku izlikās un palīdzēja meklēt. Viņš pat skreja pa trepēm augšā, lai man būtu laiks attapties. Uz ielas izgāju pavisam sakaunējies. Labi vēl, ka bija jau tumsa un neviens manis neredzēja.» Skuja apklusā, vēl tagad piesarcis.

«Bet vai šodien pēc rekomendācijas bijī?»

«Nebiju un neiešu arī. Man visvairāk kauns ir no sulaiņa.»

Tanī mirkli Skujas seja kā gaišs plankums atdalījās no piedūmotās kafejnīcas zili pelēkā vaiga.

MARTS

Paldies devu māmiņai
Par to labu tikumiņu:
Izveicās man darbiņš,
Izveicas valodiņa.

(Latv. 1. dz.)

NO VIDZEMES. Pēc bruģu tiesas ziņām mūsu gubernijā pērnā gadā nokauti 85 vilki, proti: Volmares apriņķī 2, Valkas apriņķī 8, Tērpates apriņķī 10, Verrovas apriņķī 28, Pērnavas apriņķī 8, Tellines apriņķī 9 un Samu salā 20. Vecie vilki vairāk atradās Verrovas un jaunie Sāmu salas apriņķī.

(«Mājas Viesis» Nr. 10, 1867. gada 6. martā)

PASACIŅA

Māts modernieks, kas daudz piena, ar sūnu stiprināta, pārdeva, no kāda jokotāja sūnām ar sūnu vēsti tika uzmodināts, ka viņš labāk gers gribot aizrīties. Viņš izteica vēlmi, ka gūtas tam lopīņam palīdzēt,

to gan atrada itin veselu, bet turpretim vienu rācīni iekš akas pumpja koka iebāztu.

DAZĀDAS ZIŅAS

JELGAVA ūdens stipri ceļas, un rādās, ka lielupe šo gad' taisas augsti celties par saviem krastiem. Lai Dievs mūs visus sarga, kas mēs dzīvojam pie lielupes krastiem un visvairāk jālūdz tas Kungs, ka viņš Dubeltus, lielo ciemu jo šaurā zemes šaurumā starp jūras un lielupes, žēlīgi pasarga, jo nevienai vietai pie lielupes krastiem tādas bailes un tāds posts caur lieliem ūdeņiem nevarētu notikt, kad šim lielam ciemam uzbruktu, ja ūdens stiprāks un lielāks ceļas par citiem gadiem.

(«Latviešu Avīzes» Nr. 13, 1867. gada 29. martā)

Peteris Eteris

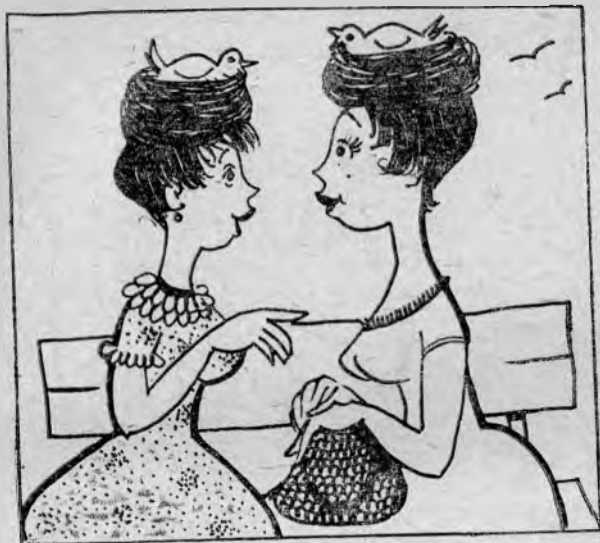
Sievietēm

Kas gan šai pasaulē dzīvības uguni kurtu,
Sirdī ja Tavā nedegtu spēcīgas liesmas?
Nebūtu radības tādas, ko rakstām ar lielo burtu,
Nebūtu dzejnieku,
 nebūtu dziesmas.

Nebūtu prālā Tev iešāvies villīgais stiķis
Iegrūst Ādamam aizliegto abolu roka,
Viņš ap kaklu sev apmestu čūsku kā striķi
Un bez nožēlas pakārtos pirmajā kokā.

Pasaule vecā bez sievišķa viltus un smeldzes
Būtu kā mielasts bez medus un mārrutkiem sīviem.
Būtu tuksnesis, kurā pa smiltīm bez veldzes
Vīri kā kamieļi slāņstilos apkārt pusdzīvi.

Kas gan šai pasaulē mūžības uguni kurtu,
Sirdī ja Tavā ritētu asinis rāmas?
Nebūtu radības tādas, ko rakstām ar lielo burtu,
Nebūtu humora,
 nebūtu dramas.

Bez vārdiem.

M. Rumanes zīm.

A. GRASIS

Pārsteigums

Aigariņš pasniedz mātei jaunu galvas lakatiņu:

— Mamiņ, to es tev dāvinu Sieviešu dienā. Vai tu neesi patīkami pārsteigta?

— Bet kur tu, dēliņ, ņemi naudu?

— Tavā rokassomiņā!

Sieviešu dienā.

Pēc Sieviešu dienas.

M. Ramanes zīm.

NO PARĀDNIIEKA DZĪVES

Padzīvojis sārtaidzis kungs noņēma pensnoju, izņēma no kabulū iegarenu portsiġāru un, spaidīdams cigāru pirkstos, ar labputiku ieklausījās tā sausajā čabonā. Pēc tam sāka vandīties pa kahutām, meklēdams sērkociņus.

Necaurlaidošā lietusmēteli ģērbies vīrietis, kas stāvēja blakus, ātri pagriezās, izvilka sērkociņu kastīti, uzrāva uguntiņu un lūdza padzīvojušo kungu piesmēket.

Padzīvojušais nosēcās: «Pateicost», pasūhāja cigāru un izpūta zilganu dūmu mākonī.

Kungs lietusmēteli kautrīgi nokremšojās un jautāja:

— Kurp jūs vēlaties braukt?

— Uz Pardubiciem, — padzīvojušais atbildēja.

— A, uz Pardubiciem, — necaurlaidošais lietusmēteliis jautri māja ar galvu. — Tirdzniecības lietās?

— Nē, — iebīlda padzīvojušais. — Ģimenes darišanas. Man tur meita pie vīra. Sen neesam tikušies, tāpēc sadomāju aizbraukt ciemos.

— Tā, tā, — lietusmētela ipašnieks māja ar galvu. — Tātad uz Pardubiciem? Es šo pilsētu labi pazīstu. — Viņa acīs iegailējās — redzams atcerējās kaut ko patīkamu. — Pardubicos es bieži esmu bijis. tirdzniecības lietās... Man tur dzīvoja viens labs pazīna — Ādolfs Pfeifers, ar veciem dzelžiem tirgojās. Bija tā, ka, tiklīdz bezizejas stāvoklis, lūlīt atcerējos panu Pfeiferu. Viņš ar naudu man šad tad izpalīdzēja. Tiesa, lielu summu man no viņa nekad neizdevās izspiest: Pfeifers bija ļoti uzmanīgs... Starp citu, tas jau bija ļoti sen. Pans Pfeifers nomira tieši pirms kara. Viņu apraudāja visi, kas tikai to pazīna... Apglabāts pēc viņa vēlēšanās blakus sievai Brandisā.

Iestājās klusums.

— Bet Brandisa arī ir lieliska pilsēta, — pēc brīža turpināja vīrs lietusmēteli. — Tā ir plašajā Labas lidzenumā. Cik vien tālu sniedzas skatiens, visur melnzemes lauki, zaļas pļavas. Bagāta puse... Alceros, nelālu no Brandisas stacijas dzīvotā viena dāma... Ļoti reliģioza un labsirdīga. Es ar viņu iepazīnos kados lahdarības svētkos. Es viņai ļoti iepatikos ar savu jautrību un smalkajām manierēm. Grūtā brīdī es vienmēr viņu atcerējos un nekad man viņa neatteica. Taču viņa, kā likās, loloja cerību ar mani apprecēties, un man nācās no viņas šķirties. Man tāda nemierna daba, ģimenes dzīvei diezko nederu... Viņa arī nomira priekšlaikus. Biju viņas bērēs, pie kapa pateicu dažus vārdus par dārgo aizgājēju; šai sakarībā man palaimējās no viena otra izspiest mazliet naudas.

Kungs necaurlaidošāji lietusmēteli izvilka no vestes kabatas dzintara iemuti un, redzēdams, ka tā ir piesērējusi, sāka tajā pūst un tīrīt to ar satmiņu.

— Kad es skatos uz šo dzintara iemuti, — smaididams viņš teica, — man prātā vienmēr nāk kads jautrs gadījums. Indržiņovas Gradā man bija viens paziņa, liels — nu, kā lai to pasaka — liels savādnieks. Kādu reizi es viņam saku: «Vai jūs nevarētu man aizdot mazliet naudas?» Kategorisks atteikums. «Nevaru!» viņš atbild. «Kupēc?» es jautāju. «Nu tā.» viņš saka, «man nav.» Bet es taču zinu, ka molo, pagāns: likko bija nomirusi tante no Benešovas, kurai nebija neviena bērns. Lielu mantojumu dabāja. «Nu lūdzu, lūdzu! — es neatlaižos. — Man ļoti, ļoti vajag. Neatstājiet taču biedru nelaimē!» Bet viņš neparko! «Atšujieties! — saka — Man nav naudas, un basta!» — «Nu kaut vai pussimtiņu, piemiņai.» — «Pienīņai es jums varu uzdāvināt, lūk, šo dzintara iemuti, un lieciet mani mierā!» Un, ticat vai neticat, neaizdevat Brīsmīgs savādnieks, ha-ha-ha!

Kungs gumijas lietusmēteli tā sāka smielties, ka pat aizrījās. Taču pēc tam atkal kļuva nopietns un ar drūmu pieskaņu balsi turpināja:

— Tas notika deviņi simti septiņajā gādā. Tas gads man vispār bija nelaimīgs. Daudzus piemeklēja neveiksme, un tas stingri iedragāja manu budžetu. Gada laikā izdevās izspiest ne vairāk kā trīs aizdevumus. Cilvēki bija kļuvuši cietsirdīgi, un uz katra soļa man nācās piedzīvot nehumānu izturēšanos. Tādi toreiz bija tikumi... Negrības domāt par to.

— Bet sakiēt, lūdzu, — pānteresējās padzīvojušais kungs, — vai jūs savus parādus atdodat?

— Es? — iekliedzas cilvēks gumijas lietusmēteļi. — Ko jūs! Man jau nav ko atdot! Man nekad vēl nav laimējies dabūt tādu summu, lai varetu uzreiz norēķināties ar visiem kreditoriem. Bet atdot parādu pa daļām nedrīkst. Turklāt vienmēr rodas daudz steidzamākas lietas nekā parādu atdošana. Vai tad viegli sagādāt sev uturu? Grūti ir arī laikus aizņemties naudu, lai nomaksātu dzīvokļu rī. Bet no tiesas izpildītāja vienīgais glābiņš — laikus samaksāt rī. Cik daudz vekseļu ir parakstīts, lai glābtos no šiem izpildītājiem!..

— Vai tad kreditori jums nekad neatgādina jūsu parādus? — padzīvojušais kungs pratināja.

— Nu kā to lai saka... — cilvēks gumijas lietusmēteļi kļuva domāgs. — Gadās, protams. Piemēram, deviņi simti vienpadsmitajā gada bija kritisks stāvoklis. Es toreiz dzīvoju Vršovicos, bet durbā gāju uz Malu Stranu. Un ko jūs domājat? Man nācas sīki izpētīt Pragas planu un ar sarkanu zīmuli atzīmēt visas ielas, kurās dzīvoja visneatļaidīgākie kreditori, lai nejauši viņiem neuzskrietu virsū. Šai nelaimīgajā gada atpakaļ uz Vršoviciem es parāsti gāja caur Smihovu, Višegradu un Nusli: man nepatīk skandāli uz ielas. Strīda jautājumus labāk risināt miera ceļā, — tāds ir mans uzskats.

Jūs jautājat, vai man nav upnikuši kreditori? Ja, ir bijuši gadījumi... Līdz šai dienai nevaru bez riebuma atcerēties tādu Paneku no Gostivītovas ielas. Es aizņēmos no viņa piecdesmit kronas — līdz sestdienai, tā sakot... Pirmdien viņš mani satiek un jautā: «Kur piecdesmit kronas?» — «Ko tu tā steigies? — es šo mierinu. — Tiklīdz nokārtošu vienu lietu, tuht atdošu.» Un, ko jūs domājat, trešdien atkal šim uzgrūzos virsū Mustka. Viņš sagrāb mani aiz krāgas un sāk no visa spēka kratīt. «Atdod manas piecdesmit kronas!» — kliedz. Pat garamgājēji sāka pievērst uzmanību. Par laimi es pirms stundas biju aizņēmis krietnu summu no pana Breburdas, kam pieder kinoloģiskais institūts. Izotīku piecdesmit kronu banknoti, ar nīcinājumu iesviedu šim sejā un teicu: «Nemiet! Es zinu, ka jūs esat ubags! Ludzu, ja jums šīs piecdesmit kronas var kaut ko lūzēt... Man kauns, ka es jus pazīstu.» Lūk, kādi stulbi cilvēki gadās...

— Savādi, — noputās padzīvojušais kungs. — Jums neparasts dzīves veids... Vienu jaukā dienā jūsu kāršu naminš var sabrukt. Vienreiz taču vadzīs var lūzt, un jūs pēkšņi atradīsities uz sēkļa...

(Turpinājums 40. lappusē)

(Turpinājums no 38. lappuses)

— Jūs, godājamais, acim redzot neizprotat šīs lietas tehnisko pusi. Paradnieks ir celtne, kurai no visam pusēm stingri balsti. Tadu celtne nevar sabrukt. Kreditori to nekad nepieļaus, jo tadā gadījumā viņi zaudētu cerības kādreiz atdabūt savu naudu... Tihhā, es zaudēju vienu kreditoru, man rodas cits. Te slepias dzīvu filozofija, godājamais... Ar paradnieku ir lapa kā ar slimu cilvēku. Viņu moka sirdskaite, dilonis pēdēja stadijā, slimus nieres un turklāt vēl aknas nav kārtība. Bet, ja piedevam pie visa arī kuņģis sāk streikot, tad tum, goda vārds, nav vairs nekādas nozīmes. Ir taču vienatļa, ar kādu slimību viņš nomirs. Visi mēs esam mirstīgi, godājamais. Visiem mums uzglūn nāve. Tapēc nekā nemainīsies, ja paradnieks vēl no kāda aizņemsies. Vienatļa pienāks gals...

Viņš apklusā un paskatījās pulksteni.

— Vilciens kave četrpadsmit minūtes... Labs pulkstenis, vai ne? Lombardū man par to jau miera laikā deva četrdesmit piecdesmit kronas. Firma «Glashütte»...

— Atļaujiet vēl vienu jautājumu, — teica padzīvojušais kungs. — Kā jums šāda nodarbošanās ienāca prātu?

— O, es jau bērībā atklāju sevi talantu taisīt parodus. Alceros: kad man bija septiņi gadi, man vienmēr konditorejas veikalū bija parods... Ar laiku mans talants pilnveidojās. Redzat, godājamā, tas ir tāds pats netikums kā alkoholisms. Bieži vien es aizņemos bez kādas vajadzības, vienkārši paraduma pēc. Kaut kā mušķīgi liekas runāt ar cilvēku un neprasi no viņa, lai aizdod naudu. Dažreiz jokojū, pļāpaju ar kādu labu paziņu un pēkšņi, pašam nemanot, paspruk: «Vai jūs nevarētu man aizdot simt kronas?»

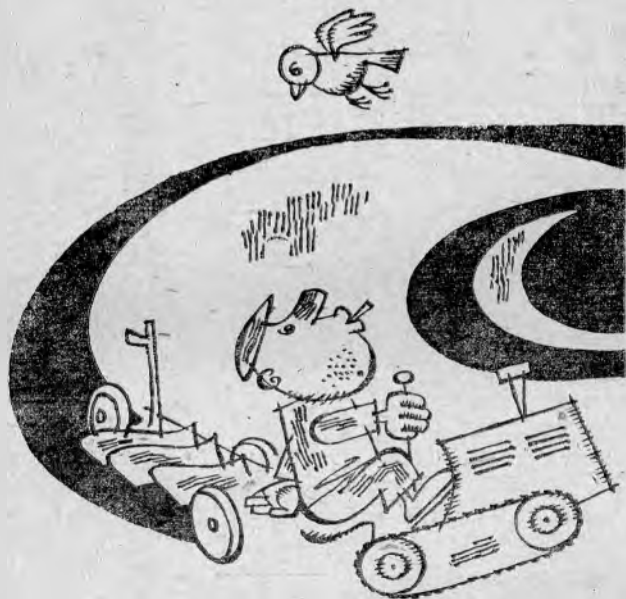
— Ko jūs teicāt? — pārjautāja padzīvojušais kungs.

— Vai simt kronas jūs man nevarētu aizdot? Ka par nelaimi esinū aiznursis mājās maku. Sestdien atdošu.

— Lidz sestdienai? Nu ko — lūdzu, jums simt kronas. Tikai jūs neaizmirstiet, jo man nauda ļoti vajadzīga...

APRILIS

Ariet, dēli, ko arieti,
Aparieti vagu galus!
Tā darija mans tētiņš,
Visu mūžu dzīvojot.

(Latv. 1. dz.)

JAUNAS GRĀMATAS

Pie E. Plates kunga patlaban palika gatavas un viņa bodē pie šāju-vārtiem, kā arī citur var dabūt šādas grāmatas:

1) Skolas maize jeb otra daļa Sasa lasīšanas grāmatai, ar ko draugu palīdzību skolniekiem apgādājis Ludvig Hervagen, Gaujenes draudzes mācītāis. — Maksa 60 kap. sudr.

2) Grāfa lielmāte Geneveva. Jauns vecu laiku stāsts. Latviski pārtulkoja A. Leitan. (Ar Genevevas bildi.) — Maksa 24 kap. sudr.

Šī grāmata jau agrākos gados 2 reizes izdota, bet jau sen ispirkta, tā, ka daudz kam vēl arvien kāroja to dabūt un vēlēt, kad tā atkal tiktu driķēta. So vēlētājiem ir jāpaziņo, ka šī grāmata ir atkal izdota un šai jaunai

driķei nevien pāri vietās pielikuši to, kas tur trūka, bet arī skaisti isdriķētu Genevevas bildi klāt devuši.

(«Mājas Viesis» Nr. 15, 1867. gada 10. aprīli)

DAŽĀDAS ZIŅAS

Tanī 16. Aprīli pirmajs damfkuģis no RIGAS atbrauca uz Dubbeltiem un tanī 17. Aprīli uz Sloku. No 18. Aprīļa iesākot damfkuģis «Adler» ikrītos no Slokas skrien uz Rīgu un ikvakaros atkal no Rīgas nāk atpakaļ uz Sloku. Gan gauži skāde, ka Jelgavas damfkuģis arī ne-iet ikdienas līdz Slokai, šurp un turp, tad arī damfkuģiem starp Rīgas un Jelgavas būtu lēta un čakla braukšana.

(«Latviešu Avīzes» Nr. 17, 1867. gada 26. aprīli)

JĀNIS ESENERĢIS

Patiesība

Jaunam esot, meičas
Ļoti likās man,
Vēlējos, kaut visas
Precēt spētu gan.

Beidzot tad ar reizi
Vienu precēju,
Bet jau no tās pašas
Man par daudz ir nu.

Nepastāvīgais

Jūs man pārmetiet, ka nepastāvīgs es,
Un man jauna mīlākā ikkatru dienu;
Ka es piekrāpju tik visas meitenes,
Bet no viņām neprecot nevienu.
— Ak, man nepastāvīga jau vis nav daba,
Es tik sievu meklēju, kas būtu laba.

Pa olnīcu ar riksti garu
 Dzen slīvais Juris lopu baru.
 Vai liels, vai mazs, tie klausā tam
 Kā daždien savam priekšniekam.
 Bet, tiklīdz nora nokļuvušas,
 Tad lielums govju zale krīt,
 Tikpat kā medus traukā nušas,
 Kaut Juris grib tās talak dzīt.
 Un, vīrztoties uz priekšu gausi,
 Tās katru — vai cik kailu — vietu
 Laiž cauri kā caur astru sietu
 Un katru stiebriņu, kā gardu rausi,
 Drīz noēd rupīgi un kari,
 Lai nepaliek kas velti pari.
 Bet dažī vēšēji un govis pargudrās
 Te pat ī neskatās.
 Uz priekšu, priekšu tie tik tiecas
 Un, jādōmā, ka viņi paredzētu
 Priekš sevis kaut kur aboliņu sētu,
 Kas taisni pats jau mutē liecas,
 Kurp tadēļ jāpasteidzas šiem.
 Pa krumiem un pa klajumiem
 Tie ošņa, košņa, brien un skrien,
 Pat Juris liek tos suniem plēst,
 Bet tie vēl nevar uziet vien,
 Kur īsti vērte iesākt ēst...
 Uz olnīcu ar vicu garu
 Jau Juris riko lopu baru
 Un lielums viņi klausā tam,
 Kā daždien savam priekšniekam,
 Bet tie, kas apkart skraidījuši,
 Tik tagad, laikam, noskartuši,
 Ka ievākuši nav nekā.
 Nu viņi turpat nomalā,
 Kur agrāki pat neapstājās,
 Cik pagūdami plēš un rauj,
 Kaut mutē brīnum maz tiein krājas.
 Te Juris tiem pa stīlbiem krauj:
 «Es jums gan radišu vairs rīl,
 Kad sen jau laiks jūs mājā dzīt!»

STĀSTS

PAR TOMU DŽONSU ATRADENI

(Fragments)

Nav līdzēnāka ceļa par to, kas veda no mūsu drauga pašreizējās atrašanās vietas uz Koventriju; un, lai gan ne Džonss, ne Partridžs, ne arī pavadonis nebija iepriekš pa to ceļojuši, butu gandrīz neiespējami nomaldīties, ja pēkšņi neuzrastos abi iepriekšējās nodaļas beigās minētie apstākļi.

Tā kā abi šie apstākļi nēlaimīgā kārtā tonēr iejaucās, tad mūsu ceļinieki nogriezās daudz mazākā sānceļā un, nojājuši veselas sešas jūdzes, nonāca vis pie Koventrijas staltajām smailēm, bet atradas joprojam uz ļoti dubļaina lauku ceļa, kur nekas neliecināja par lielas pilsētas tuvumu.

Džonss izleica domas, ka viņi droši vien apmaldījušies, taču pavadonis apgalvoja, ka tas esot pilnīgi neiespējami — šis vārds parastā sarunu valoda bieži vien apzīmē ne tikai to, kas nav iespējams, bet nereti arī to, kas ir ļoti iespējams, un dažreiz pat to, kas neapšaubami noticis; tādu pašu hiperbolisku pārstību bieži nodara arī vārdiem «bezgalīgs» un «mužīgs», ar pirmo parasi apzīmējot pusjarda atlālumu un ar otru — piecas minūtes ilgu laiku. Līdzīgi mēdz arī apgalvot, ka nav iespējams zaudēt kaut ko, kas paliesība jau pazaudēts. Tāpat notika arī šoreiz; par spīti tam, ka pavadonis pašapzinīgi apgalvoja pretējo, mūsu ceļinieki tikpat droši varēja cerēt nokļūt pa šo ceļu Koventrijā, cik villīgs, mantkārs, cezēlīgs, liekulīgs sikslulis, ejot pa savu dzīves ceļu, var tolot cerības nokļūt debesīs.

Varbūt lasītajam, kas nekad nav atradies šādos apstākļos, grūti iedomāties, kādas baismas tuaisa, lietu un vēja pārņem cilvēkus, kuri naktī apmaldījušies un kuriem tad laupītas tikamas izredzes uz karstu krasni, sausam drēbēm un citiem atspirdzinājumiem, kas tos stiprinātu cīņā ar bargajiem dabas spēkiem. Tomēr arī ļoti nepilnīgs priekšslats par šīm baismām pietiekami izskaidros domas, kas tagad pildīja Partridža galvu un ko mes tuļit busim spiesti atklāt.

Džonss arvien vairāk un vairāk pārliecinājās, ka viņi nonāktījušies, un arī pats pavadoņs beidzot atzina, ka laikam šis tomēr neesot istais ceļš, kas vedot uz Koventriju, lai gan tai pašā laikā apgalvoja arī, ka bijis pilnīgi neiespējami noklist saņus. Taču Partridžs bija citas domas. Viņš sacīja, ka, dodoties ceļā, jau nojaulis nelaimi.

— Vai jūs neievērojāt, ser, — skolotājs uzrunāja Džonšu, — veco sievieti, kas slavēja durvis, tieši kad jūs sedāties zirgā? Kaut jel jūs viņai būtu atmetis kādu grasi, jo viņa teica, ka jūs to nožēlosiet, un tai pašā mirklī sāka līt un celties vējš, kas līdz šim laikam arvien pieņemas. Lai citi domā, kā grib, es cieši ticu, ka raganas spēj sacelt vēju, kad vien vēlas. Esmu to ne reizi vien noverojis, un, ja man jebkad sava mūžā gadījies redzēt raganu, tad par šo veceni nu nav ko šaubīties. Tā es nodomāju arī tobrīd, un būtu man bijis kabatā puspenss, es viņai to iedotu, jo pret tādiem ļaudīm vieniņēr jābūt žēlsirdīgam, citādi var kas notikt; daudzi cilvēki pazaudējuši savus ganāmpulkus, tāpēc ka želojuši puspensu.

Lai gan Džonss bija stipri sakaitināts par laika zaudējumu — kļūdas nenovēršamajām sekām, viņš tomēr neviļus pasmaidīja par drauga mātīcību, kuru kāds gadījums nostiprināja vēl vairāk. Proti, Partridžs novēlas no zirga, kritot gan nesasizdamies, bet novartidams tikai drēbēs.

Uzslējies kājās, skolotājs nevilcinādamies pasludināja savu kritienu par neapgāzamu pierādījumu visam, ko viņš apgalvojis, taču Džonss, pārliecinājies, ka biedrs sveiks un vesels, smaidot atteica:

— Tava ragana, Partridž, ir visai nepateicīga blēde un niknumā neatšķir, manuprāt, draugus no ienaidniekiem. Ja vecā ledija dusmotos par manu nevēribu, tad nesaprotu, kāpēc viņa gaztu no zirga levī, pēc tam kad tu esi apliecinājis viņai tik dziļu cieņu.

— Nav labi jokot par cilvēkiem, kas spēj darīt tādas lietas; viņi bieži ir ļoti ļauni, — iesauca Partridžs — Atceros kādu kaļēju, kas izaicināja vienu tādu butni, jautadams tai, kad notekot

viena ligains ar velnu; trīs mēnešus pēc šās dienas noslika viņa labāka govys. Taču ragana ar to neapmierinājas; mazliet vēlāk viņam izteceja muca lieliska alus, jo vecā burve izvilka tāpu un atbada visu dzērienu uz pagraba grīdas pirmajā vakarā, kad kaļep bija nomēģinājis savu brūvējumu, grībēdams paliksmoties ar dāzēm kaimiņiem. Vardu sakot, viņam nekas vairs neveicas; ragana ta spīdzināja nabaga vīru, ka las saka dzert; pēc viena vai diviem gadiem viņa mantu apķīlāja, un viņu pašu līdz ar visu ģimeni tagad uztur draudze.

Pavadoņis un varbūt arī viņa zirgs bija tik sasprindzināli klausījušies stāstu, ka vai nu aiz uzmanības trūkuma, vai arī aiz raganas ļaunprātības tagad ķepurojās dubļos.

Partridzs kritienu, līdzīgi iepriekšējam, piedēvēja tam pašam celonim. Viņš sacīja, ka tagad katra ziņā pienakusi mistera Džonsa karta, un dedzīgi ludza mūsu varoni griezties atpakaļ, uzmeklēt veceni un izlīgt ar to.

— Mēs drīz sasniegsim viesnīcu, — viņš piebilda, — jo, lai gan šķietami devamies uz priekšu, īstenībā neapšaubami atrodamies taj pašā vietā, kur bijām pirms stundas, un es esmu gatavs apzvērēt, ka dienas gaismā mēs redzētu viesnīcu, no kuras izjājam.

Atstādams šo viedo padomu bez atbildes, Džonss visu savu uzmanību pievērsa pavadoņim, ko bija piemeklējis tāda pati neļāime kā iepriekš Partridžu; puīša drēbes likstu panesa ļoti viegli, jo gadu gaita bija pie tam līdzīgiem notikumiem pieradušas. Pēc mirkļa viņš atkal ieļeca savos damu segļos un, nikni lamādams un sizdamis zirgu, drīz vien pierādīja misteram Džonsam, ka nekas jauns nav noticis.

MAIJS

Divas rokas, divas kājas
Lielu darbu nevarēja;
Daudz rociņu, daudz kājiņu
Lielus darbus nodzīvoja.

(Latv. t. dz.)

POLITIKAS PĀRSKATS

ENGLANTE kādi tautas-vietnieki ar varu parlamentam gribēja ierunāt, lai nospricīzot, ka sievietēm uz priekšu arī būt brīv, savu balsi nodot pie tautas-vietnieku celšanas; pēc šo kungu padoma sievišķiem arī būtu jā-atvelē palīki par mācītājiem, doktoriem un tiesas kungiem; bet citi atkal atbildēja, ka smukām acīm jau tagad par vīriem spēka esot pasaulē, tālab' ne-esot

vis labi, ka viņām arī vēl spēku īpaši gribot atvēlēt iekš valsts-lietām. Tad vīriem būtu varbūt beidzot jāgērbj krinoline mugurā un sieva staigātu biksēs. Tad nu parlaments, laikam no krinolinēm bīdamies, ar 196 balsīm pret 73 nosprīda, ka sievietēm arī uz priekšu būs klusu ciest iekš tās draudzes.

(«Latviešu Avīzes» Nr. 22, 1867. gada 31. maijā)

— Nākamais, lūzdu!
R. Viņarska zīm., «Szpilki», Varšava

Bez vārdiem.
(«Humanite-Dimanche», Parijs)

Romāna «Franks Kruks» fragments

Līgava Izidoram Krukelim bija delnas otrā puse. Dzirdēja, ka viņa dievbijīga, uzcītīga trisvienības pielūdzēja. Svētku dienās tā nesot ap baznicu karogus; gan vairs ne jauna, bet ļoti strādīga. Reiz, priekš trim gadiem, Izidors Elzu bija pavizinājis no tirgus un vēl tagad atcerējās, ka bija jautājis, vai viņiem ir garkūļu darināmā mašina. Krukelis stāstīja, ka gribot likt klēij jumtu, jo zvirbuļi esot kļuvuši tik droši, ka salupstoties apcirkņos un iznīcinot graudus vēl nekrietnāk nekā peles. Meita Izidoram atteica, ka viņiem tāda mašina ir, un ja Krukelim vajag, lūdzam atnākt, tētiņš nekad neatteiks. Drīz viņi pirkšot centrifugu. Pēc tam Izidors jautāja, cik viņiem slaucamu govju, cik vistu un vai aitu ādas pārdod, vai paši izšuj kažokos. Elza atkal atbildēja, ka govīs viņiem piecas, viena pašlaik nav slaucama, bet kāda cita slaukšanas reizēs sper. Aitu ādas viņi pārdod pašu raudzētas, jo tad maksā vairāk. Vistu viņiem nav daudz, bet labāk inīl zosis. No spalvām viņi katru gadu darina vairākus spilvenus.

Krukelis runāja un domāja, ka meita laikam nav dumjā, bet galvenais, — turīgu vecāku un acim redzot strādīga. Kad viņš pajautāja, cik viņiem algotu strādnieku, Elza atbildēja, ka viņa palī padara divu meitu darbus, bet, kas attiecas uz puīšiem, tad, tos paņēim tikai vasaras darba laikā.

— Vai jūs rikojat viesības, kad baznīckungs brauc dāvanas lasīt? — pēkšņi ievaicājās Izidors.

— Rikojam... katru gadu. Mūsu baznīckungs tāds uz jokiem, labs baznīckungs... Saproti, reiz iedomājās pat ar māti padejot... Ar mūsu šķiņķi un desām vienmēr apmierināts.

— Dzirdēju, — piemetināja Krukelis, — sen esmu dzirdējis, ka jums labas kūkas, sen jau gribēju izlūgties kādu pāri siveņu... Jā, baznīckungs uz jokiem, viņam liec galdā, ko gribi, lepns nebūs.

Tāda bija saruna ratos. Kad Elza izkāpa pie savu māju ceļa, Izidors viņu vēl pasauca pie sevis un, labu brīdi meklējis, izvilka no bikšu kabatas vienu konfekti.

Tā no baznīckunga, kad viņš pērn bija dāvanas vākt... — notika pasniegdams un, paskubinājis zirgus, ierāvis galvu apkakle, aizšļakstināja pa salījušo ceļu.

Pēc šīs tikšanās Izidors nolēma katrā ziņā apmeklēt Elzas vecākus un uzzināt, kāds meitas pūrs. Meitas valodā viņam patika viss — ir par baznīckungu, ir par aitu ādām. Ar vārdiem priekšā viņa nesteidzas, kā redzams, lielīties nedomāja un, atsveicinādamās, ar dievu pateicās par pavizināšanu. Lūkodamies uz aizejošās Elzas kailajiem papēžiem, Kruķelis domāja: Ja divi tūkstoši dotu... varbūt, ka būtu vērts!...

AUGUSTS STRINDBERGS

Romāna «SARKANĀ ISTABA» fragments

Pazīdams Smīta lielo varu, jaunais Falks samulsis devās augšup pa viņa majas kapnēm. Māja atradās Dižbaznīcas kalniņā. Viņš gaidīja ilgi un grīma drūmās domās. Beidzot atvērās durvis, un pa tām izdrāzās jauns cilvēks ar izmisušu seju un lielu papīra žūksni podusē.

Falks drebēdams iegāja «briesmoņa» pieņemamā istabā. Smīts sēdēja mierīgi un lēnīgi kā pats dievs uz kāda zema ādas divāna un laipni pamāja ar sirmo galvu zilā cepurītē, smēķēdams tik labsirdīgi savu pīpi, it kā nekad nebūtu izpostījis cilvēku cerības un atstūmis nelaimīgos.

— Labdien, labdien!

Viņš pārļaida it kā dieva tēva skatienu pār ienātēja apģērbu, atrūdams to pieklājīgu un tiru, bet neatzina par vajadzīgu piedāvāt krēslu.

— Mans vārds ir Falks.

— Sis vārds man ir svešs. Kas ir jūsu tēvs?

(Turpinājums 58. lappusē)

(Turpinājums no 56. lappuses)

— Maas tevs ir miris.

— Maas! Jauki! Ko varu darīt jūsu labā, cienijamais kungs?

Tatks izvilka no krūškabatas manuskriptu un pasniedza to va-
cantiņam, kurš, pat neieskatījies, uzsēdus tam virsū.

— Un to lai es iespiežu? Vai tā ir dzeja? Nu, protams! Vai
jūs arī zināt, cienijamais kungs, cik maksā iespiest kaut vienu
loksni? Nē, to jūs nezināt!

Viņš iegrūda šim nezinātajam pipes kātu krūtīs.

— Vai jums jau ir vārds, cienijamais kungs? Nē! Vai jums ir
kudi ievērojami nopelni? Nav!

— Sie dzejoļi guvuši akadēmijas uzslavu.

— Kādas akadēmijas? Zinību akadēmijas! Ak tās lielās kara
materiālu apgādatājas!

— Kara materiālu?

— Nu, protams, zinību akadēmija, tur lejā pie slūžām.

— Nē, Smiļa kungs, es domāju Zviedrijas akadēmiju pie biržas.

— Ak tā! Tā tur ar tām stearīna svecēm. Gluži tas patst
Nevienu cilvēkam nav zināms, kādu labumu tā isti aines! Nē,
redzat, cienijamais kungs, iegūstiet tādu vārdu, kāds ir Tegnets,
Orenšlegels, jā gan! Mūsu zemē ir daudz izcilu dzejnieku, kas
viņus visus var atminēt! Bet vārdam vajag būt, Falka kungs! Hm!
Kas pazist šudu Falku kungu? Es vismaz ne, lai gan pazistu
daudzus izcilus dzejniekus. Piemēram, šīs dienās teicu savam
draugam Ibsenam: Klausies, Ibsen, — es viņu uzrunāju ar tu,
— uzraksti kaut ko manam žurnālam, samaksāšu, ko prasīsi. Viņš
raksta, es maksāju, bet, protams, atkal to nopelnu. Nu!

Redzēdams, ka viņš stāv tāda dižena vīra priekšā, kas pat
Ibsenu uzrunā ar «tu», jaunais cilvēks gribēja pastlēpties zem
gridas. Viņš ticās paņemt manuskriptu un laisties lapās, kā to
bija darijis priekšgājējs, — tālu tālu, uz kādu lielaku ūdenskri-
tumu. Bet Smiits noprata viņa domas.

— Nu, jūs, zināms, protat rakstīt zviedriski, tam es gribētu
ticēt. Jūs laikā pārzināt zviedru literatūru labāk par mani. Tad
jauki, man iešāvās galvā ideja. Esmu dzirdējis, ka senos laikos
bijuši izcili, jauki, garīgi rakstnieki — pirms daudziem gadiem.
Gustava Eriksona un viņu meitas Kristīnas valdīšanas laikā. At-
minos kādu ļoti ievērojamu, slavenu vārdu. Sis vīrs uzrakstījis

veselu poēmu par dieva radīšanas darbiem. Man liekas, viņa priekšvārds bija Hokans.

— Smīta kungs laikam domā Hakoina Spegela «Dieva darbus un atpūtu»?

— Jā! Esmu iecerējis šos darbus izdot. Mūsu dienās ļaudis slāpst pēc reliģijas, un mans svētais pienākums viņiem to sniegt. So to jau viņiem esmu izdevis, piemēram, Hermani Franku un Arntu, bet lielā misionē biedrība tos var pārdot lētāk nekā es. Tāpēc nolēmu iespīest labus darbus par labu naudu. Vai jūs, kungs, uzņemtos šo pasakumu?

— Nezinu, kāds būtu mans uzdevums, ja ir runa par vienkāršu pārdrūkšanu, — Falks atbildeja, nedrīkstēdams sacīt «nē».

— Ak ko, neizliecieties par tādu neprāšu. Rediģēšana un korektūra, protams. Tātad esam vienojušies. Jūs izdosiet, vai ne? Varbūt parakstīsīm mazu papiriņu. Darbs iznāks burtnīcās. Vai ne? Kādu mazu papiriņu! Pasniedziet man spalvu un tinti! Nu, tā!

Falks paklausīja, jo viņš neuzdrošinājās pretoties. Smīts sastādīja, Falks parakstīja.

— Tā! Šī lieta būtu kārtībā! Tagad pie otras, Pasniedziet tur no plaukta mazo grāmatīņu. Uz trešā plaukta! Tā, palūkojieties šur! Maza brošūra, vai ne? Nosaukums «Sargeņģelis». Tā, un viņete — eņģelis ar enkuru un tvaikonis. Man liekas, tas ir parastais jūras tvaikonis. Visiem zināms jūras apdrošināšanas biedrību lielais un svētais darbs un tā nozīme mūsu dzīvē. Visi cilvēki taču šād tad kaut ko sūta pāri jūrai. Vai ne? Tātad visiem vajadzīga jūras apdrošināšana! Vai nav taisnība? Nu! Vai visi cilvēki to saprot? Nē! Tāpēc mūsu pienākums šos tumsonus apgaismot! Jūs to zināt, mans kungs, arī es to zinu — tāpēc mūsu uzdevums apgaismot neprāšus! Šī grāmata pierāda, ka katra cilvēka pienākums apdrošināt savas mantas, bet tā ir slikti uzrakstīta. Nu, mēs to uzrakstīsim labāk, pienījamais kungs, vai ne? Jūs uzrakstīsiet manam žurnālam «Mūsu Zeme» vienu noveli, desmit lappušu garu, ar noteikumu, ka vārdam «Tritons» (tā saucas jaunā apdrošināšanas biedrība, kuras dibinātājs ir mans brāļadēls un kuram gribu palīdzēt, jo savam tuvākam taču jāpalīdz), vārdam «Tritons» jāatkarņojas divas reizes, ne vairāk, ne mazāk, un pie tam tā, lai nedurtos acis. Vai jūs mani saprotat?

Falkam šis uzdevums īstenībā bija pretīgs, bet priekšlikums galu galā nebija negodīgs, un viņš uzreiz bez kādām grūtībām dabūs darbu pie šā iespaidīgā vīra. Viņš tāpēc pateicās un priekšlikumu pieņēma.

— Formāls jums jau būs pazīstams. Nu! Varbūt uzrakstīsim — mazu zīmuli? — Smīts sastādīja, un Falks parakstīja.

— Jauki! Tagad klausieties: jūs taču pazīstat Zviedrijas vēsturi? Puluk, tur uz tā plaukta guļ kāda klišeja, mazs koka gabaliņš. Pa labi! Nu! Vai jūs varētu pateikt, kas tā ir par dāmu? Esot kāda karaliene.

Falks sākmā redzēja tikai melnu koka gabaliņu, bet, tuvāk ieskatoties, izšķīra sejas vaibstus un paskaidroja, ka tā liekoties būt karaliene Ulrika Eleonora.

— Nu, vai es neteicu to pašu? Hi, hi, hi! Šis ķēms jau izlietots kā Anglijas karaliene Elizabete kādā amerikāņu skolas grāmatā, un es to līdz ar daudziem citiem niekiem ieguvu par smieklu naudu. Tagad to iespiedišu kā Ulriku Eleonoru manā «zemnieku bibliotēkas» grāmatīnū. Mūsu zemnieki ir jauki ļautiņi un kārtīgi pērk mānus grāmatas! Nu tā, vai kungs neuzrakstīs tekstu?

Falka smalkli izglītotā sirdsapziņa neatrada nekā piedauzīga, lai gan jutas bija nepatīkami aizskartas.

— Tādā gadījumā parakstīsim šo zīnuli. Sešpadsmit lappuses mazā oktāvā, divdesmit rindiņas lappusē. Tā!

Viņš atkal parakstīja.

Falkam likās, ka audience beigusies, un viņš gribēja paņemt manuskriptu, uz kura Smīts joprojām sēdēja. Bet tas paskaidroja, ka gribot to izlasīt, kaut arī ne tik drīz.

— Nu, domāju, jūs esat prātīgs cilvēks un protat pareizi novērtēt laiku! Nupat te bija kāds jauneklis ar dzejoļiem, kurus nevarēju izlietot. Es viņam piedāvāju to pašu, ko jums, bet vai zināt, ko viņš man atbildēja? Viņš man lika darīt to, ko pat kaunos vārdā minēt. Jā, jā, tiešām, un tad aizskrēja kā aizsvīlies! Šis cilvēks nedzīvos ilgū mūžu. Ardievu, ardievu! Jūs taču nopirksiet Hokanu Spegelu? Nu, ardievu! Ardievu!

Smīts norūdīja ar pipes kātu uz durvīm, un Falks steidzīgi atfālinājās.

VENSKU EDVARTS

SLIKTS DZEJNIEKS — SLAPJA MALKĀ

Sliktam dzejniekam un slapjai malkai
Alaž daba vienāda:
Viņi trokšņo, viņi dzied un sprēgā,
Bet tie tomēr nesilda.

DARBS UN REKLĀMA

Kamēr, mājas sargādams,
Duksis vienmēr apkārt skrej,
Tamēr, salmos gulēdams,
Pogis caurām naktīm rej.

«Pogis, tas tik sargāt prot!»
Saimnieks gultā domāja.
«Tam vaj'g rītā kaulu dot, —
Duksis ir tik liekēda.»

JŪNIJS

Jānīt's nāca par gadiņu
Savus bērņus apraudzīti:
Ko tie ēda, ko tie dzēra,
Ko iesēja druviņā.

(Latv. t. dz.)

NO KURZEMES. Lai varētu to aizkavēt, ka likumiem pretī ārzemju spiritus netiktu uz blēdīgu vīzi ievests, tad financ-ministrija baltiskas muītas aprīņķī uz jūras līks apbruņotas laivas, kas lai apvaktē tāpat Krievu kā arī ārzemēs netāļ no krasta braukdams laivas un kur vajadzīgs, lai izmeklē, vai tām tāda aizliegta prece nav iekša. Šādas uzraugu-laivas jau šīnī pašā gadā savu amatu uzņems un tādēļ valdīšana ziņu dod laivu braucējiem, ka tad, kad redz uzraugu-laivu ar uzvilktu muītas-īlāgu klāt nākot, jeb kad tā uzsauc vai par zīmi izsauj, lai savu laivu aplur un muītas fīmeklēt. Kas nepaklausīs, dabus

ciest to strāpi, kas nospriesta pār tiem, kas muītas-valdīšanai pretī turās.

(«Mājas Viesis» Nr. 23, 1867. gada 5. jūnijā)

NO RIGAS. Ka to dzelzu-ceļu starp Rīgu un Jelgavu taisīs, to nu gan var ticēt. Tagadējas ziņas stāsta, ka to taisīšot ar vienām pašām slīdēm. Jelgavas ārpīstētā pie Rīgas būšot pirmais stacīons no lmas klases, Torņa-kalnā pieturēšanas vieta, Olainē stacīons no 3šas klases, pār lielupi pie Jelgavas dzelzu tilts un pie Annas vārtiem lmas klases stacīons. Stāsta ar, ka to būvēšot no Jelgavas pār Šauļiem uz Liepāju un uz Kovno.

(«Mājas Viesis» Nr. 25, 1867. gada 19. jūnijā)

— Mammucīt, es zinu, ko mēs dāvināsim tētim dzimšanas dienā, — pasaku gramatu.

— Ka tā?

— Vakar taču viņš tev teica, ka viņam sen apņikušas tās vecās pasakas.

M. Ramanes zīm.

Makslinieka-abstrakcionista dēls.

(«Ar», Parīze)

FRIKS ADAMSONS

Pēc gulēšanas sienā

— Klāt jau launags! Pamosties! —
Dzirdu kurkštam vardi,
Esmu gulējis, paties,
It kā āpsis gardi.

Medus smaržām krūtis pilst,
Bērzu vējiem svaigiem,
Saules zelta zīmogs silst
Vēlīgi uz vaigiem.

Kumelišu dvaša man
Vienā nāsi sītas,
Otrā nāsi saldi tvan
Aboliņš bez mitas.

Sērst dažs pļavu spēlmanis
Manās ausis gājis:
Vienu ods, bet sienāzis
Otru piedziedājis.

Sēž uz pleca dundurs drošs,
Bargi apbrūņojies,
Bet uz otra pleca košs
Tauriņš aizsapņojies.

Ai, vairs nevar gulsnīt tā,
Bīstami ir šite:
Blāvo matu kodelā
Sapinusies bite.

Pērkonis rūc parēni
Pāri pļavai plašai,
Aboliņā kazlēni
Stāv līdz bārdai pašai.

Blakus kazulēniem šiem
Tramiņš mājup skrienu,
Aplipis ar tauriņiem,
Dievgosiņām, sienu.

- Vai jūs nemeklējat kādu, kas jūs iemācītu peldēt?
- Vai jūs nemeklējat kādu, kas jūs iemācītu lasīt?

G. Anastasova zīm., «Strēls», Solija

Bez vārdiem.

I. Melgaila zīm.

Kas gan viss nenotiek...

KO SESI, TO PLAUSI

Amerikāņu mākslinieks grafiķis Džeimss Vistlers un angļu ārsts Makenzs bija ļābi draugi. Kadu rītu Makenzs saņēma no Vistlera šādu ziniiti: «Tulīt ierodies! Ļoti steidzīgi! Smaga slimība!»

Makenzs pameta daudzus pacientus un devās pie sava drauga. Vistleru viņš sastapa teicama omā, strādājot savā darbnīcā.

— Mans suns ir saslimis, — mierīgi paskaidroja Vistlers.

Arsts mierīgi apskatīja suni un tūdaļ atgriezās pie saviem pacientiem.

Pēc dažām dienām Vistlers saņēma no Makenza vēstuli, kurā ārsts makslinieku aicināja pie sevis — esot ļoti steidzams darbs. Bez kavēšanās Vistlers ieradās pie Makenza. Makenzs sagaidīja viņu ar šādiem vārdiem:

— Nokrāso manu sētu, jo rīt var sagaidīt lietu.

ORIGINĀLS KLUBS

Beirulā noorganizēts «Pamesto vīru klubs». Par priekšsēdētāju ievēlēts tiesnesis Amrams, kuru sieva pametusi jau nākamā dienā pēc kāzām. Klubā uzņemti 70 biedri.

SMIETIES AIZLIEGTS

Braunšveigas pilsētas muzejā (VFR) glabājas kāda 1734. gada teātra programma. Programmas beigās doti šādi norādījumi:

«Skatītāju ērtības labad pirmajā rindā skatītājiem jāgul, otrajā rindā skatītājiem jātup, trešajā rindā skatītājiem jāsež, bet ceturtajā rindā — jāstāv kājās. Tādējādi visi varēs redzēt. Smieties aizliegts, jo tiks izrādīta drama.»

JŪLIJS

Bēni tēvu nepazīna
No jūriņas pārnākam:
Siļķu zvīņu kažociņš,
Jūras pušu cepurīte.

(Latv. t. dz.)

IEKŠZEMES ZIŅAS

NO RIGAS. Te nu ir ietaisīts adre-
ses-galds. Adre-
ses-galds ir tāda ierī-
tešana, kur varēs dabūt zināt, kur Rīgā
ikkatrs cilvēks dzīvo. No 1ma Juli ir adre-
ses-galds savu darbu iesācis un ikkatrs
Rīgas iedzīvotājs var tur piemeldēties līdz
1mam Septembram š. g. ar šo ziņu, ka tas
adrese-biļetes pret vienu kapeiku maksas
par vienu gabalu ikkatrs pie sava kortel-
oficiera var dabūt.

(«Mājas Viesis» Nr. 28, 1867. gada
10. jūlijā)

LIELS LABUMS PRIEKŠ SMEĶETĀJIEM

Pīpo-galviņas, cigaru-pīpes un cigaru-spi-
des, kas visādi smuki izrotatas, no cauru-
mākslīgas koka ogles ir tik derīgas,

ka viņas smēķējot tās tabakas daļas, kas
nelabi smēķē kā: amonijaku un t. j. pr.
un visvairāk to skādīgu nikotingipti, kas
katrā tabakā ir, pavisam izvelk. Vēl šīs
smēķu-lietas to lielu labumu dara, ka pie
iesmēķēšanas nekad tā riebiga un slihta
garša nerādās un katru pīpi var tīru līdz
dibenam izsmēķēt, jo caurumaina koka
ogle katru drēgnumu iekš sevis ievēl.

Šis fabriķis no Louis Glokke Hassen-
Kasselē sūta, ja papriekšu pastes naudu
aizmaksā, to ziņu, cik maksā un ar kartes,
kur šie smēķejamie rīki nobildēti. Pārde-
vēji dabū labu peļņu. Par tirguslaiku iet
Louis Glokke ar savu krājumu uz Leipci-
gas pilsētu, Tomas ieliņā Nr. 1, uz tirgus
plača stūra 2 trepes augšā.

(«Mājas Viesis» Nr. 31, 1867. gada
31. jūlijā)

ADOLFS ALUNĀNS

Klusa vēlēšanās

Vaj būs man smiet, vaj būs man raudāt,
Kad es uz Ansi domāju,
Uz savu Ansi, ko jau ilgi
Es klusu sirdī ieslēdzu.

Ja, smieties varētu es skaļi
Un gavīlet aiz jautribas,
Kad dusu es pie viņa krūtīm,
Kad muti manim skūpstā tas.

Un raudāt gribētu es skumji
Ar rūgtām, rūgtām asarām,
Kad noklausos es klusā kaktā,
Ko teic tas citām jaunavām.

Tad ienistu es savu Ansi,
Viņš izliekas man ļauns un melns,
Un allaž šaujas manim prātā:
Vai viņš tik tiešām nav pats velns?

Un kad nu brīžam tā man liekas
Un es par viņu domāju,
Tad vēlēšanās viena manim:
Ak, kaut šis velns man' parautu!

Vecmāmula

Reiz vecmāmiņa draiski teica,
Kad reibums galvā bij mazliet:
— Kā puisī kādreiz mani sveica
Un centās pakaļ skriet!

Mūžs bij medus saldumā ...
Eh, jūs, naktis tveicīgās,
Rokas sniega baltumā,
Kājas dejā veicīgās!

— Kā, vecmāmuļ, tu viņiem ļāvi?
— Eh, bērni! Gados piecpadsmīt
Mans skaistums nemētājās grāvi —
Lai labāk dejā rit ...

Mūžs bij medus saldumā ...
Eh, jūs, naktis tveicīgās,
Rokas sniega baltumā,
Kājas dejā veicīgās!

— Vai, vecmāmuļ, tu iemilējies?
— Kālab gan sirdi devis dievs?
Ne mīlo man kāds liegt bij spējis,
Nedz viņam licis ciest ...

Mūžs bij medus saldumā ...
Eh, jūs, naktis tveicīgās,
Rokas sniega baltumā,
Kājas dejā veicīgās!

— Tu mīlestībā biji maiga?
— Ar viņu — cik vien spēju būt,
Bet pavadīju vairāk laika
Pie cita karstās krūts ...

Mūžs bija medus saldumā ...
Eh, jūs, naktis tveicīgās,
Rokas sniega baltumā,
Kājas dejā veicīgās!

— Pie cita, nesarkstot ne nieka?
— Tie nebij muļķi, nevar teikt.
Bet abiem pietika tā prieka —
Ar kāzām mani sveikt.

Mūžs bij medus saldumā ...
Eh, jūs, naktis tveicīgās,
Rokas sniega baltumā,
Kājas dejā veicīgās!

— Vai nebij bail ar vīru tikties?
— Viņš bij man eņģelītis tirs,
Jo daudz kas varēja tam likties,
Bet neredzēja vīrs.

Mūžs bij medus saldumā ...
Eh, jūs, naktis tveicīgās,
Rokas sniega baltumā,
Kājas dejā veicīgās!

— Ne reizi vīru nepievilāt?
— Kas gan lai grēkam preti stāj?
Bet visu to, kas gadas mīlā,
Pat nezin mācītājs.

Mūžs bij medus saldumā ...
Eh, jūs, naktis tveicīgās,
Rokas sniega ballumā,
Kājas dejā veicīgās!

— Jūs viena palikat, viss piedots?
— Jā, un, kaut vecs jau upurtrauks,
Uz altāra šim elkam ziedots
Viens otrs brīdis jauks.

Mūžs bij medus saldumā ...
Eh, jūs, naktis tveicīgās,
Rokas sniega baltumā,
Kājas dejā veicīgās!

— Vai dzīvot mums tāpal uz mala?
— Tas sievietem jau nolēmts liek! ...
Ja vecmāmuļas reiz ta prāta,
Tad jums pats dievs tā liek.

Mūžs bij medus saldumā ...
Eh, jūs, naktis tveicīgās,
Rokas sniega baltumā,
Kājas dejā veicīgās!

Atdz. H. Heisters

«Trešās impērijas» talanti

Ribentropu pilnīgi pamatoti var uzskatīt par pirmā lieluma zvaigzni nacistu «zvaigznājā», — nedaudzajos gados, kamēr viņš bija Hitlera ārlietu ministra posteni, viņš prata iegūt sešas muižas. Šis un vēl citas Joahima fon Ribentropa spējas pasaule pienācīgi novērtējusi: Ribentrops ieņēma galveno vietu starp Nirnbergas apsūdzētajiem.

Bet bez Gēringa, Rozenberga, Ribentropa, Franka «treša impērija» laidusi pasaulē tūkstošiem un atkal tūkstošiem šiem līdzīgu «talantu», kuriem tikai jaunais liktenis nav ļāvis iekļūt vēsturē kaut vai ... kriminālajā. Bet laiks iet uz priekšu. Laiks aizrit, bet tam līdzī, tā vien skaties, arī viņu darbi var iegrimt pagātnes tumsā, aizmirstības bezdibeni. Neievērojamo un kautrīgo ribentropu darbi, «trešās impērijas» pelēko kareivīšu darbi ...

Es, tas ir, «mēs», kā saka žurnālisti, esam nolēmuši vismaz pa daļai izlabot viņiem nodarīto pārestību un tāpēc noskaņojam šodien savu liru patētiskam tonim.

Ši pamācošā, bet patiesā stāsta varoņi būs Aueru laulātais pāris. Pētījumi par viņu kopdzīves pirmajiem gadiem mums nedeva sevišķi bagātu materiālu. Mēs tikai neapšaubāmi konstatējam, ka viņi medusmēneša laiks pagājis Baireitā, kur pat zosu gādzināšana atgādina «Loengrīna» saldās skaņas.

Nav zināms, vai laulāto pāri ietekmējusi pilsētas atmosfēra, kas piesatināta ar teitoņu briesmu apdziedātāju mūziku, vai arī Gebelsa daiļrunība, bet, tiklīdz bija atskanējušas taures, aicinādamas Zigfrīda pēctečus karagājienam uz Maskavu un Kijevu, tā Aueru pāris (viņš — nacistu partijas štābleiters, viņa — «vacu

relīģijas» sludinātāja) pameta klusi Baireitu un ar diviem vieglītīņiem čemodaniem rokas arī devās uz austrumiem cīnīties par «tukstošgadu reihu» slavu.

Uz pienāca diena, kad Auere laulātā pāra sajūsmas pilnās acis apstājas pie brīnišķīgas pilsētas Ļvovas un viņu lūpas čukstēja: «Te bus mūsu apsoltā zeme! Te, slavenajā vācu Lembergā, arī mēs guldīsim ķieģeļi tukstošgadīga reiha pamatos!»

Un... ieguldīja. Nepagāja pat piecas nedēļas, kad pilsētas centra paradīzijas jauns, elegants gastronomijas veikāls ar divām gluži svaigam izkārtnēm: uz vienas greznojas Aueres uzvārds, uz otras, mazākas, divi maģiski vārdi: «Tikai vāciešiem». Sarkanmatainas frau Aueres dzīvē sakas heroisks laikmets. Nepieejama kā Valkīra un lepna kā Brunhilde viņa karavīra soliem staigāja pa miltīgo veikalu, nevienu brīdi nenolaizdama acu no savām četrdesmit verdzenēm. Rikste švīkstēja viņas rokās, un, kad viņas skatiens bija izvēlējis upuri, tad pēc mirkļa asiņaina svītra uz upura vaiga liecināja, ka frau Aueres sirdī aizkvēlojies slavas vainagoto teitoņu niknums.

Pēc neilga laika frau Auere bija kļuvusi par toreizējās oficiālās Ļvovas uzmanības centru, jo frau Aueres veikalā bija viss, galīgi viss, izņemot patna pienu. Kad Janovas nāves nometnes miesnieku laulātās draudzenes frau Vildhauzena un frau Gebauere ieradās viesos un izteica savu cīnību frau Aueres spējām, viņa pieņēma to glaimīgos smaidus, kā pieņem likumīgas nodevas. Pienāca laiks, un frau Auere sagaidīja paša gubernatora ielūgumu: gubernatora laulatajai draudzenei «bija gods izteikt cerību, ka augstli godājama frau Auere ieradīsies viņas vienkāršajā namā».

Nedomājiet, ka frau Aueres veikāls bija vienīgais cēlonis viņas popularitātei toreizējo Ļvovas kungu vidū. Katrs unter- un oberfirers zināja, ka viņas spēcīgajās rokās satek daudzi jo daudzi gestapo zirnekļa auslie pavadieņi, ka tas ir viņas nopelns, ja ne viens vien upuris jau spirinājies šini tikla...

Jā gan, frau Auere bija vācu sievietes ideāls!

Herr Auers arī nepalīka iepakaļ. Tiesa, veikalā viņš ieradās reti, to neļāva vācu vīra cieņa. Herr Auera «Lebensraum» (dzīves telpa) bija ievērojami plašāka. Auers tikpat veikli kā Gērings nodarbojas ar visu, kas gadījās pie rokas, bet viņam pie rokas gadījās viss kas: zelts, sudrabs, brīlanti, kažokādas, mēbeles. Herr Auere nemaz nemulsināja tas, ka visas šīs mantas oda pēc noslepķavoto padomju pilsoņu svaigajam asinim. O, herr Auers uzlicīgi sekoja sava firera idejām!

Bet cilvēku liktenis maldās pa likloču ceļiem. Reizēm tas pavīnā un nepardot pagriež cilvēkam muguru, it kā gribēdams viņam parādīt, ka ceļš uz laimi kaisīts ne vien ar ziediem. Tikko herr Auers bija paspejis iepļēst spārnus lidojšanai, tikko bija paspejis iegūt kopā ar Frau Aueri četrus brīnišķīgus namus, ta liktenis uzlika viņam savu smago ķetnu.

Herr Aueram bija gadījies nelaimie saķildoties ar saviem līdzdabniekiem. Tiesa, tie sacīja, ka, daļot ieguvuma, herr Auers viņus sistematiski krapis. Mēs tomēr lieliski zinām, uz ko spejīga cilvēku skaudība...

Un sākas titānu cīņa, kas vācu okupētajā Ljovā pazīstama ar nosaukumu «Aueriana». Herr Auers ilgi nepadevas: viņa pusē bija Ljovas gestapo, viņa pusē bija herr pilsetas galva un pat herr gubernators, viņa pusē bija visi tie, kam bijusi kaut vai mazaka izdevība tuvāk iepazīties ar Aueru parādevīgo roku.

Neko nepanakuši Ljova, ienaidnieki metās uz Krakovu pie paša ģenerālgubernatora Franka, bet, kad arī Franks izradījās akls un kurls, viņi devās uz Berlīni. Un tikai tur šiem ļaundariem laimējās atrast protektorus saviem nodomiem, kas bija pilni naida pret cilvēkiem. Herr Aueru arestēja, ljovieši stāsta: kad policisti ieradušies pie herr Auera, viņu cietās vācu sirdis nav izturējušas, un skarbie policisti apraudājušies kā bērni.

Raudāja arī Frau Auere, tomēr ne ilgi. Apzinādamās savu pieņēmumu pret reihu, šī dzīves cīņās rūdīta vāciete uzvela savos vārajos plecos vīra smago darbu nastu. Rezultāta, kad Sarkana Armija tuvojās Ljovai, tad kopā ar Frau Aueri pilsētu atstāja vairāki vagoni, bāztiņ piebāzti ar visadām mantām.

Te heidzās Aueru laulātā para auglīgas darbības pirmais periods, un mēs ilgu laiku nezinājam par viņu tālāko likteni. Bet vai tad iespējams aizmirst šo klasisko laištu pāri?

Tāpēc, nokļuvuši vācu zemē, mēs uzskatījām par savu vispirmo uzdevumu paaugstināties par Aueru likteni. Ne sevis dēļ, vestrures dēļ.

Nav viegli atrast divus vāciešus starp 35 miljoniem vāciešu, bet, kā zināms, iedzimis darbīgums kopā ar uzcītību un sliecību uz izciliem cilvēkiem dara brīnumus.

Ta bija arī šorciz. Tas neko nenozīmē, ka mēs tai laikā pat nezinājam, kādā vietā, kādā vācu zemes maļā atrodas slavenā para līgza. Un, redzat, nejausi mēs uzzinājam, ka pēc aizbrauk-

šanas no L'vovas frau Auere arī nebija vairs ilgi stradājusī reiha laba. Viņas vīra atriebīgie līdzdalībnieki atrada viņu arī te. Cīņa bija nevienlīdzīga: pēc kāda laika aiz šīs vācu darba rūķes aizvēras vācu cietuma vārti, un barenos palika... četri tikko pickli nami un čemodāns, pilns zelta un briljantu.

Bet ne velli ļaudis saka: «Labs, kas labi beidzas.» Reiz pie cietuma muriem ka cēli pasaku bruņinieki parādījās amerikāņu karavīri. Pēc dažām minūtēm šie karavīri ieraudzīja sava priekšā novajējušās, toties laimē starojošās Aueru laulata para sejas. O, herr Auers un frau Auere tagad noteikti bija simtprocentīgi anti-fašisti, kas neatzīst nekādu kompromisu. Vispirmam kartam viņi izstastīja līdz asaram aizkustinātajiem atbrīvotajiem par saviem varoņdarbiem cīņā... ar nacistu un par savam ciešanām.

Mēs tuvojamies šī romantiskā, bet patiesā stasta beigām. Ne-laisnība, ko tik vieglprātīgi bija nodarījuši nacisti, lika nekavē-joties izlabota. Herr Auers un frau Auere no amerikāņu varas orgāniem saņēma visskaistāko savrupmāju Baireitas pilsētā, sav-rupmāju, kas kādreiz piederējusi Austrumbavārijas gauleiteram Sem-man. Viņi saņēma to kopa ar mebelēm un ar visām mantām, ku-ras bija iespējis iedzīvoties gauleiters, ilgus gadus strādādams reiha laba.

Mēs atradām par vajadzīgu apincklēt slaveno pāri. Sema sav-rupmāju nenācas ilgi meklet. Ta uzreiz durās acīs ar savu skais-tumu. Sirdij drebol, mēs pieskaramies zvana podziņai, un laisui pēc divām sekundēm musu priekša iečaukstējās istabenes baltais priekšautiņš. Mēs izteicām dedzīgu vēlēšanos personīgi nodot frau Auerei sveicienus no viņas kādreizēja personaļa Lemberga. Istabene pazuda.

Nezinām, vai par iemeslu bija musu padomju parauga cepures vai vārds «Lemberga», tikai no šī brīža savrupmājā notika ērni-gas parādības. Vispirms terasē pazibēja sarkans matu cekuls, tad pa gaiteniem kads sāka skraidīt, ribināt, bet pēc brīža pilnī līdzīgo savrupmāju pekšņi apņēma kapa klusums.

Pagāja stundas ceturksnis, tad istabene ne sevišķi drošā balsī paziņoja:

— Frau Auerei sāj galva. Atnāciet pēc trim četrām nedēļām!

— Bet herr Auers?

— Herr Auera... arī nav.

Mēs bijām pavisam apbēdināti. Galvas nokāruši, ilgi staigājām

pa pavisamīgajam Baireitas ielām, iegrīmuši melanholiskās domās. Pilsētas centra mēs ieverojām sarkanu aļišu: socialdemokratu partija izziņoja protesta mītiņu pret stradnieku partiju apvienošanu. Lektors bija . . . «Genosse Abers».

Tagad mēs sapratām visu.

Nīnbergā, 1946. gada 5. aprīlī.

TĀ ESOT GADĪJIES

Bagāts aristokrāts, aicinādams ciemos uz tējas vakaru pazīstamo poļu vijolnieku Viņavski, teica:

— Varbūt jūs līdzī paņemsiet arī savu vijoli?

— Pateicos savas vijoles vārdā, — atbildeja Viņavskis, — bet viņa tēju nedzer.

AUGUSTS

Lai bij skaisti, kur bij skaisti,
Rijiņai — tur bij skaisti:
Tur jākuļ rudzi, mieži,
Pelaviņas jasiņā.

(Latv. l. dz.)

NO KURZEMES. Pērnajā 1866tā gadā ir Kurzemes 8 prāvesta apriņķos Lutera draudzēs, pavisam dzimuši 16,017 bērniņi, no kuriem bija 8188 puisēni un 7829 meitenes, 458 nedzīvi un 617 ārļaulībā dzimuši. Miruši bij pavisam 11,346 cilvēki, no kuriem 5702 vīrišķi un 5644 sievietes. 4014 pāri tape salaulāti. — Pērnajā gadā ir ātrā nāvē nomiruši: nosliukuši ir 101 cilvēki, noslāpuši 8; nositušies krisdami 10; paši sev galu padarījuši 18; no kokiem mežā apstīti 13; nosaluši 2; no zībems trāpīts 1; nokauti 14; no traka suņa sakosts 1; no zirga spēriena nosīstīti 6; no ratiem kritot nositušies 5; no akmiņiem saspiesti 8; agoni galu dabūjuši 7; no vējenes spārņiem nosīstīti 5; fabriķos nāvīgi apskādēti 4; ar rokot apbērti 6; ar dakšām nodūrušies 3 cilvēki. tā ka pavisam kopā pērnajā gadā visā Kurzemē Lutera draudzēs ir 211 cilvēki arā nāvē savu galu atraduši.

VEL NO KURZEMES. Liepājas gimnazijas skolā, kur arī īpaša skola ietaisīta, kur stūrmaņus, kas kuģus vada, māca, bija 12tā Aprīlī pārklaušīšana, un 3 jaunekļi tika par stūrmaņiem ar pienākām zināšanām atlaisti. Šī «stūrmaņu-skola», kas tik vienu daļu (šķiru) lielā gimnazijā ietaisīta, pastāv tikai 6 gadus un tanī mācīta angļiešu valodas skolas-kungs Emil Quaas (izsauc: Kvās) un šos sešos gados ir jav 38 stūrmaņi tur izmācījušies, no kuriem tā lielāka daļa tos uz Volgas upi un Kaspiskas jūru Krievu zemē braukušus kuģus, stūrmaņa amatos, vada. Ar Imo Oktoberi atkal tā «stūrmaņu-skolā» jauni skolnieki tapšot — kā Liepājas Vācu aviāzes uzaicina, uzņemt.

• («Mājas Viesis» Nr. 32, 1867. gada 7. augustā)

Legenda par Pūcesspiegeli

(Fragments)

Pūcesspiegēlis bija nostaigājis lālu ceļu, un kājas viņam sāka asiņot. Par laimi Maincaš arhibīskapijā viņš sastapa dievlūdzejus, kas brauca ratos, un lie viņu aizveda līdz Romai.

Iebraucis pilsētā un izkāpis no ratiem, viņš ieraudzīja viesnīcas durvis glītu sievieti, kas viņam uzsmaidīja.

Sadas laipnības iedrošināts, Pūcesspiegēlis to uzrunāja:

— Saīnniec, vai dosi svētcēlniekam naktsmāju?

— Mēs dodam naktsmāju katram, kas maksā.

— Makā man ir simt dukātu, — Pūcesspiegēlis atbildēja (kaut gan tur viņam bija tikai viens), — un pirmo no tiem es gribu nolērēt kopā ar tevi pie pudeles veca Romas vīna.

— Sajā svētajā zemē vins nav dārgs, — viņa atbildēja. — Nāc iekšā, tu varēsi remdināt savas slāpes arī par vienu soldo.

Pie vīna pudeles saīnniece jautāja Pūcesspiegēlim:

— Skaistais svētcēlniek, saki: kāpēc tu esi atbraucis uz Romu?

— Lai parunātos ar pāvestu, — Pūcesspiegēlis atbildēja.

— O! — viņa iesaucās un sasīta rokas. — Lai parunātos ar pāvestu! Es esmu šejienieta un tomēr tādu godu neesmu piedzīvojuši.

— Bet es to piedzīvošu, — Pūcesspiegēlis atbildēja.

— Vai tad tu zini, kur viņš uzturas, kāds viņš ir, kādas viņam ir paražas un prasības?

— Ceļa man stāstīja, ka viņu saucoš par Jūliju Trešo, viņš mīlot jautri padzīvot, esot veikls un asprātīgs sarunās. Vēl stāsta,

(Turpinājums 92. lappusē)

(Turpinājums no 90. lappuses)

Ka reiz kadu vakaru, kad viņam nēcot pasnieguši auksto pāva cepeli, ko viņš licis sev paglabāt, tas lamajies kā zaldāts, teikdams: «Es, dieva vietnieks, driksstu lamāties pāva dēļ, ja mans kungs sadusmojās uz Ādamu viena paša ābola dēļ.» Redzi, miļā, es pazistu pāvestu un zinu, kāds viņš ir.

— Ak, — viņa iesaucās, — tikai citiem to nestāsti! Bet pāvestu tu tomēr neredzēsi.

— Es runāšu ar viņu, — Pūcesspiegēlis atbildēja.

— Simt guldeņu, ja tas notiks.

— Esmu jau viinnējis.

Otrā rītā, neskatoties uz nogurumu, Pūcesspiegēlis daudz stāigāja pa pilsētu un uzzināja, ka pāvests tajā pašā dienā noturēsot pusdienas dievkalpojumu Laterana Svēta Johana baznīcā. Ieradies tur, Pūcesspiegēlis nostājās visredzamākajā vietā pāvesta tuvumā. Katru reizi, kad pāvests pacēla bikēri vai svētos sakramentus, Pūcesspiegēlis pagriezās ar muguru pret altāru.

Pāvestam blakus stāvēja kardināls ar tuklu, melnīgnēju un dusmīgu seju un izdaltīja ļaudīm svēto vakarēdienu. Kardināls vērsa pāvesta uzmanību uz Pūcesspiegēja divaino izturēšanos, un pēc dievkalpojuma viņu saņēma ciet četri braši karavīri, ar kādiem slavena šī kareivīgā zeme.

— Pie kādas ticības tu piederī? — pāvests jautāja.

— Vissvēto tēv, — Pūcesspiegēlis atbildēja, — pie tās pašas ticības, pie kādas pieder mana viesnīcas saimniece.

Pāvests paveleja atvest viesnīcnieci.

— Pie kādas ticības tu piederī? — pāvests viņai jautāja.

— Pie tās pašas kā jūs, vissvēto tēv, — viņa atbildēja.

— Un es arī pie tās pašas, — Pūcesspiegēlis piemēlināja.

Tad pāvests viņam jautāja, kādēļ tad viņš esot novērsies no svētajiem sakramentiem.

— Domāju, ka neesmu cienīgs tos uzlūkot.

— Vai esi svētcēlnieks?

— Jā, Es atnācu no Flandrijas, lai izlūgtos grēku piedošanu.

Pāvests viņu svētīja, un Pūcesspiegēlis reizē ar viesnīcnieci aizgāja, un viņa tam noskaitīja simt guldeņu. Ar šo patikamo nastu Pūcesspiegēlis atstāja Romu, lai dotos atpakaļ uz dzimteni.

Bet par grēku atlaidi, kas bija rakstīta uz pergamenta, viņam vajadzēja samaksāt septiņus dukātus.

LAIMONS

Reiz bija bagāts tēvadēls,
Tam Laimons bija vārdā.
Pusgada vecs tas smejas jau
Un tēvam ķērās bārdā.

Vēl piecu gadu jauniņu
To aukle klēpī stiepa;
Bet desmit gadu vecumā
Viņš autobīlī sliepa.

Ikritu viņu kalpone
Ar ziepēm baltu trīna,
Un ārsti veselību tam
Ar varu iekšā dzina.

Pat skolā sēdēt Laimonim
Bij tīrais prieks un bauda,
Jo viņa vietā mācījas
Te teva lielā nauda.

Un tomēr dzīvē nelaimīgs
Bij Laimons, stingri ņemot:
Tam pašam vajadzēja nu
Ēst, dzert un arī gremot.

Jānis Ruģēns anekdots

«LABDIEN, KUCAR!»

Ruģēna dzīves laikā, pirms dzelzceļu laikmeta, pa visiem lielceļiem šaudījās lielākas un mazākas «kungu» karietes, jo tadas brauca ne vien muižnieki un mācītāji, bet arī vēl citi, kam stāvokļi mazāki par tiem. Zemniekiem bija jāievēro turēt cepures bez maz tik rokās. To negaidīja vis likdaudz sveicināšanas kā dzijas zemošanas ziņa, vēl vienmēr pēc dzimtlaikos cieti ievesta parauga.

Ruģēns nu bijis vismaz Valmieras apgabalā pirmais, kas sācis atļurēties no tādas «kungu» godināšanas, ar ko sacēlis apkārtņē pie tiem dažos dusmas, kas ar laiku pašam Ruģēnam kļuvis arī zināms, uz ko viņš pēc sava ieraduma nodomājis atsaukties ar kādu jokū. Gadījies kādā dlenā, arī citiem redzot, Ruģēnam sastapt kadu ievērojamu vaļēju karieti. Viņš nostājies ceļu malā, noņēmis cepuri, zemu paklaudamies, un izsaucis diktā balsi:

«Labdien, kučar!»

(Pierakstijis Kaudzītes Matiss)

MĒRKAĶIS

Ruģēna ienaidnieks bijis kreistiesas siktars Ulpe.

Kādu ritu Ruģēns uz tirgus laukuma satīcis kādu dāšīgu lauku veci.

«Paklau, onkul, vai tu negribi redzēt mērkaķi?» Ruģēns jautājis.

«Gribu. Sen neesmu viņu redzējis,» onkulis atbildējis.

«Nu, tad nāc, es parādīšu,» Ruģēns atteicis.

«Vai īsts?» vecis jautājis.

«Īsts, īsts!» Ruģēns apstiprinājis.

«Un cik tā špāse maksā?» vecāis nēmies izprašņāt.

«Ko nu nieku maksā,» Ruģēns apmierinājis. «Par rubli brīv arī pakailināt.»

«Nu labi, es paņemšu arī pātāgu līdzī.»
Vainu atstājis ratos sievu, bet pātāgu paņēmis līdzī. Ruģēns
novēlās vecī pie kreistiesas un stastījīs, kā ieiet un kur mērkaķis
sedot aiz restēm.

«Zinu, zinu, vai tad šo nu laidīs vaļāt» vecais apstiprinājīs.
«Visi mērkaķi jau aiz restēm.»

Vecais, pātāgas kātu sauļā spiezdams, iegājīs kreistiesas kance-
leju, kur aiz redelēm sēdejis sekretars Ulpe ar izspiedušos zodu,
pliku, zemu pieri un kupliem matiēm pakausi.

Vecais caur redelem ur sminu noraudzījies siktarā. Tas atkal
izbrinījies raudzījies ienācēja. Bet, kad viņā nemanījīs pienācīgo
cienību un godbijību, siktars, pār brilli tūrēdams, jautājīs, ko šim
vujagot.

«Gluži kā cilvēkst» vecais nobrinījies. «Runā lai. Jālūko pakai-
tināt.»

Vecais iegruēdis pātāgas kātu: «Ļer-ņer-ņer!»

«Ko tu, lop, dar?» Ulpe iesaucies un uzlēcis kājās. «Tas cilvēk
ir traks!»

«Ej nu, mērkaķi! Par rubli es varu tevī arī pakaitlināt,» vecais
vienaldzīgi atteicis. «Ļer-ņer-ņer. Parādi zobust!»

Veco arestējuši un izprašājuši.

Vainu, saprotams, uzgriezuši Ruģēnam, kas, kā visos bīs-
tamos momentos, jau pārceļojis pār tiltiņu pagasta teritorijā.

(Pierakstījīs A. Melnalksnīs)

SEPTEMBRIS

Kas kait sēņu māmiņai,
Tai meitiņas drīzi auga;
Piektdien dzima, sestdien auga,
Svētdien jāja precinieki.

(Latv. t. dz.)

NO DOBELES. 27. Augusta dienā nedzirdētas
 lustes pie mums bija. Iznāca no Jelgavas kādi
 pāri simts kungi, cienmātes un īreilenes musu
 jauku pilsētiņu un jauku pili redzēt, un mūsu
 ausis un sirdis iepriecināt ar savu jauku dzie-
 dāšanu. Varbūt kādi 50 dziedātāji, brangi izmā-
 cīti, apakš Meisner kunga valdīšanas, ar citiem
 labiem draugiem un mīļiem piederīgiem bija tie
 nācēji. Dobelnieki goda vartus ar kroniem un
 zelta vārdiem par labdienu tiem viesiem bija
 celuši un visus namus ar meijam, pukem, tep-
 dekām un karogiem cik vien varēdami izpuško-
 juši. Tāpat veco pili, Jelgavnieki ap pusdienas
 laiku atbrauca, pie godavārtiem no savām kari-
 tēm izkāpuši, karā rindā par Dobeles tirgus
 placi kājām uz pili nostatīja, brangs muzikis
 un karogi papriekš. Pasaul's ļaudis viņus sa-
 gardīja urrā kliegdami, un viņus pavādīja. Lielā
 placi dziedātāji apstājās un ar vienu
 dziesmu apsveicināja Dobelniekus, ar otru

dziesmu godu deva Dievam un svētai dienai;
 zināms arvien' uz 4 balsim, kā izmunstureti
 dziedātāji, ka īsti bij ko klausīties un vērts lielu
 gabalu tamdēļ atnākt. Tad nu cauru dienu līdz
 pat vakaram ir dziedāja, ir atpūtas, pie tām
 iraktieru-telīm paēdās, padzērās, ar saviem
 draugiem patērēja, pacierēja gar mūsu jaukiem
 upes krastiem; divējās vietas pašā pils placi uz
 zaļu mauru pēc lustīga muzika skaņas padan-
 coja pa starpām. Visi bija precīgi un atsveici-
 nājās ar daudz pateicību, ir Dobelnieki, ir Jel-
 gavnieki, katrs par to godu, ko bija dabūjis. —
 Tas bija tādu dziedātāju svētku iesākums, kā-
 dus mēs vēlētum daudzkārt ne tik vien Vācu
 pilsētniekiem, bet arī Latviešu zemes ļaudim, un
 kādi Vidzemē jau allašīn tiek svinēti, bet Kur-
 zemē vēl maz ir zināmi.

(«Latviešu Avīzes» Nr. 36, 1867. gada 6. sep-
 tembrī)

Pirmo reizi uz skolu.

H. Bidrupa zīm.

O'HENRI

KOMĒDIJA DRŪZMĀ

Par spili visiem metaforu milētājiem var izvairīties no nāvīgā Upas koka dvašas, ja laimējas, var izvēlt baziliskain pa ļauno aci, var piekrāpt pat Cerbera un Argusa modribu, bet neviens, ne dzīvs, ne miris, nespēj izvairīties no drūzmas cilvēka skatiņa. Ņujorka ir gumijai līdzīga pilsēta. Tur, saprotams, ir daudz ļauzu, kas, naudu taisīdami, iet savu ceļu, nelūkodamies ne pa labi, ne kreisi, bet ir arī kāda cita cilts, kuras priekštāvji, līdzīgi marsiešiem, brīnišķīgā kārtā veidoti vienīgi no acīm un kustības orgāniem.

Šie ziņkārības vergi acumirkli salido kā mušas un izveido veselu aizelsušos cinitāju baru ap katru drusku neparastāka notikuma vietu. Ja strādnieks atver kanalizācijas lūku, ja tramvajs pārbrauc kādu no Ziemeļteritonas, ja puisēns, nākdams no veikala, nometis oļu, ja viena vai divas mājas icbruks apakšzemes dzelzceļa tuneli, ja kāda dāma izmetis no somiņas niķeļa gabalu, ja policija iznesis telefonu un hipodroma programmu no Ibsena biedrības lasitavas, ja senators Depjū vai misters Džekš Konnors izies pastaigāties svaigā gaisā, — ja atgadīsies kāds no šiem notikumiem vai vēl kaut kas tiem līdzīgs, jūs redzēsiet nevaldāmos drūzmas ļaudis kā apsēstus drāžamies uz notikuma vietu.

Vai notikums ievēribas cienīgs vai ne, tas nav svarīgi. Ar vienādu interesi un aizraušanos viņi apbrīnos revijas meiteni un

vīru, kas glezno aknu dziedināšanas līdzekļa reklāmu. Viņi veido vienādi biezas rindas ap kroplu cilvēku un iestrēgušu auto. Tie ir drūznēšanās mānijas apsēsti. Viņi riko veselās skatīšanās orgānas. Viņi dzīro un kļūst resni no citu cilvēku nelaimēm. Viņi skatās un lūr, un blisina un šķielē, un blenž ar savām izspiestām zivs acīm kā asari uz āķi ar nāvīgo kuņģus.

Liktos, ka Amoram ar viņa kvēlošajām bultām šie acu vampīri liksies pārāk neiesildāmi, bet tomēr par bultu drošu vēl nav pierādīta neviena būtne, pat bezmugurkaulainos ieskaitot. Jā, daiļā romantika nolaidās pār diviem no šās cilts, un mila ienāca viņu sirdis, kad tie spiedās ap pakritušu vīru, ko bija sabraukuši brūza rati.

Viljems Praijs bija pirmais klāt. Viņš bija lietpratējs šādās saņēmēs. Ar dziļas laimes izteiksmi vaigā viņš stāvēja pie nelaimīgā, klausdamies vaidos kā vissaldākā mūzikā. Kad skatītāju pūlis bija izveidojies par cieši noblīvētu gredzenu, Viljems pamana, ka pretējā pusē varenu sakustēšanos. Kāds ķermenis, iedrāzdamies barā kā tornado, izmētāja vīrus kā ķieģelus uz visām pusēm. Daridama savu pienākumu ar elkoņiem, lietussargu, cepures adātām, mēli un nagiem, Vaiolita Seimūra tirija sev ceļu uz pirmo rindu. Stipri vīri, kas spēja iekarot vietu ekspresi, kurš noiet uz Hārlemu piecos trīsdesmit, pajuka uz visām pusēm kā mazi bērni, kad viņa ietriecās starpā. Divas resnas lēdijas — skatītājas, kas bija novērojušas Reksberijas hercoga laulības un bieži vien aizsprostoja kustību Divdesmit trešajā ielā, pēc sadursšanās ar Vaiolitu atgriezās atpakaļ otrā rindā ar pārrautām jostām. Viljems Praijs iemilēja viņu no pirmā skatiena.

Ātrās palīdzības rati aizveda nesamaņā kritušo Amora agentu. Viljems un Vaiolita vēl kavējās, kad pūlis jau bija izklidis. Viņi bija isti drūzmiņieki. Ļaudim, kas pamet notikuma vietu reizē ar ātrās palīdzības ratiem, nav pietiekami elastīgi kakli. Notikuma delikāto smarķu aromātu var izgaršot vienīgi pēc laiciņa — aplūkojot notikuma vietu, blenžot uz apkārtējām mājām, iegrimstot sapņos, kas aplaimo vēl vairāk nekā opija ēdēja ekstāze. Viljems Praijs un Vaiolita Seimūra bija šādu baudu pazinēji. Viņi prata katru negadījumu izgaršot līdz galam.

Piepeši viņi paskatījās viens otrā. Vaiolītai bija uz kakla brūna dzimumzīme, tik liela kā sudraba pusdolārs. Viljema skatiens ieurbās tanī. Viljemam Praijam bija neparasti likas kājas. Vaiolita atļāva savam skatienam dzildomīgi kavēties pie tām. Tā blenzdami viens otrā, viņi nostāvēja labu brīdi. Etikete viņiem liedza iesākt

saunu, bet gumijas pilsētā drikst tikpat neierobežoti ilgi aplūkot parka kokus kā citu cilvēku fiziskos trūkumus.

Beidzot viņi nopūtās un šķirās. Bet Kupidons bija vadījis brūža ratus, un ritenis, kas saļauza kādu kāju, savienoja divas maigas sirdis.

* *

Nākošo reizi mūsu varonis un varone satikās pie sludinājumu dēļa netālu no Brodvejas. Diena bija sagādājusi vilšanos. Uz ielas neviens nesakāvēs, bērns novaldīja, un neviens no tiem nepakrita zem tramvaja, nerādījās arī nepieklājīgi ģērbušies, kropli vai resnvēderi, neviens netaisījās pakrist, uzminis uz banāna mizas, vai nogāzties ar trieku. Pat sportists no Kokomo, Indiānā, kas apgalvo, ka esot bijušā majora Lova brālēns, nebroukāja pa ielām, kaisidams niķeļus pa karietes logu. Nebija nekā ko apskatīt; Viljems Praijs baidījās, ka bus garlaicīga diena.

Bet tad viņš pamanīja lielu pūli, kas uztraukti grūstījās un snaicījās pie sludinājumu dēļa. Drāzdamies turp, viņš notricca kādu vecu sievu, bērnu, kas nesa piena pudeli, un ielauzās skatītāju masā kā postīšanas dēmons. Vaiolita Seimūra jau stāvēja pirmajā rindā. Viena piedurkne un divas zelta uzšuves viņai bija norautas, viena korsetes tērauda plāksnīte bija izdūrusies tērpam cauri, roka pie plaukstas izmežģīta, bet viņa staroja laimē. Viņa aplūkoja to, kas bija redzams. Kāds vīrs gleznoja reklāmu: «Ed brikletes, un tava seja kļūs pilnīga.»

Ieraudzījusi Viljemu Praiju, Vaiolita nosarka. Viljems iebukņija rībās kādai lēdijai melnā tvīda mētelī, iespera vienam zēnam pa stilbu, iesita vecam džentlmenim pa kreiso ausi un izlauzās caur puli tuvāk Vaiolītai. Viņi stavēja veselu stundu lūkodamies, kā krāsotājs izvilka burtus. Tad Viljema jūtas vairs nebija savaldāmas. Viņš pieskārs Vaiolītas rokai.

«Nāciet līdz,» viņš sacīja. «Es zīnu šeit vienu zābaku tīrītāju, kam nav Ādama ābola.»

Viņa kautrīgi palūkojās uz Praiju, un mīfa nepārprotami atspoguļojās viņas seja.

«Vai jūs to paglabājat man?» viņa jautāja, mulsdama un tricēdama kā sievietē, kas jūt, ka tiek mīlēta.

Roku rokā viņi steigās pie zābaku tīrītāja un labu stundu aplūkoja šo slikti veidoto jaunekli.

Kāds logu tīrītājs nokrita no piektā stāva uz trotuāra turpat viņiem blakus. Kad taurēdami piebrauca ātrās palīdzības rati, Vil-

(Turpinājums 106. lappusē)

(Turpinājums no 104. lappuses)

Joms līksni satvēra viņas roku. «Četras ribas pamatīgi ielauztas! Beidzot!» Viņš steidzīgi čukstēja: «Jūs taču nenozēlojat, ka satīkat mani, vai ne, dārgā?»

«Es?» atbildēja Vaiolīta, spiezdama viņa roku. «Saprotams, ka ne. Ar jums es varētu visu dienu berzties pa drūzmu.»

Augstāko kāpinājumu šis romāns sasniedza dažas dienas vēlāk. Varbūt lasītājs alcerēsies spriego satraukumu, kas pārņēma visu pilsētu, kad sauca pie tiesas krāsaino sievieti Elizu Džēnu. Drūzmētāju cilts ierīkoja veselu nometni ap viņas namu. Pats ar savām rokām Viljems Praijs uzlika dēli uz divām alus muciņām ielas malā taisni pretim Elizas Džēnas rezidencēi. Abi ar Vaiolītu viņi tur nostāvēja trīs dienas un naktis. Beidzot kādam stepolicistam izdevās izlauzties līdz Džēnas durvīm un nodot pavēsti. Tad viņš atsauca kinetoskopu un izdarīja uzņēmumus.

Divas dvēseles ar radniecīgām tieksmēm nevarēja ilgi palikt šķirtas. Kad tovakar policists ar savu gumijas rundziņu viņus padzina, viņi nozvērējās viens otram. Mīlas sēkla bija kritusi auglīgā zemē un izplaukusi par spēcīgu un leķnu — sacisim — drūzmas augu.

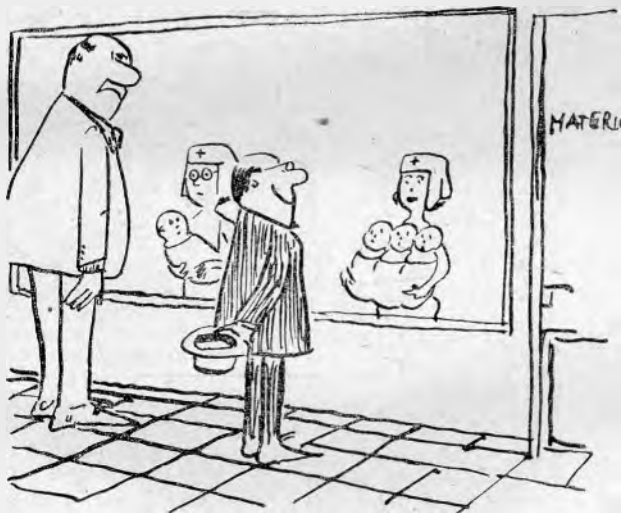
Viljema Praija un Vaiolītas Seimūras laulības bija uolīktas desmitā jūnijā. Lielā baznīca bija krāšņi izpušķota ziediem. Daudzgalvaino drūzminieku cilts laulību dēļ lien vai no ādas ārā. Viņi ir baznīcas solu pīrgas. Viņi ir ligavaņa izsmējēji un ligavas nerrotāji. Viņi nāk apsmiet jūsu kāzas, bet, ja jūs izbēgtu no Himeneja slazdiem uz bālā nāves kumeļa muguras, viņi atnāktu uz bērēm, apsēstos tajos pašos baznīcas solos un apraudātu jūsu laimi. Drūzmas cilvēks prot piemēroties.

Baznīca bija apgaismota. Zīda sega klājās no ielas līdz pat durvīm. Līgavas māsas, glaudīdamas viena otrai lentes, pļāpāja par līgavas vasaras raibumiem. Ormaņi, izrotājuši savas pātagas ar baltiem pušķiem, kāvās ar garlaicību, domādami par nākošo iedzeršanu. Mācītājs prātoja, cik liels būs viņa honorārs un vai ar to varēs iegādāties jaunu talāru no smalkas drānas un iedāvināt sievai Loras Džēnas Libejas ģimetni. Jā, gaisā līdinājās Kupidons.

Bet uz ielas pie baznīcas, brālīti balto, plūda, brieda un ciniņās drūzmas jauzu cilts, ko zīda celiņš un rundziņām bruņoti policisti sadalīja divās masās. Lāudis drūzmējās kā auni, viņi kāvās, spiedās, grūstījās un samina viens otru, lai tikai mirkli paskatītos, kā meitene baltā plīvirā dodas iegūt tiesības rakņāties vi-

rieša kabatās, kamēr tas guļ. Laulāšanas stunda pienāca un pagāja, bet ligavainis un ligava nenāca. Nepacietība pārvērtās uztraukumā, uztraukums lika meklēt, bet jaunais pāris nebija nekur atrodamš. Tad divi dūšīgi politiemeni ķērās pie lietas nopietni un izvilka no trakojošā ziņkārīgo pūļa kādu pilnīgi saplosītu un samidītu būni ar laulības grezēniem vestes kabatā, vienu sakrāmbātu un histērisku sievieti, kas ķērkdama ciniņās pieklūt tuvāk zida celiņam.

Ieraduma vergi Viljems Praijs un Vaiolīta Seimūra bija pievienojušies kūsājošam ziņkārīgo pūlim, nespēdami pārvarēt kāri noskafīties, kā viņi abi divi kā ligavainis un ligava iet uz rozēm piekaisītajā baznīcā. Drūzminiekam jāredz.

Bez vārdiem.

(«Illustrē» — Zēnēva)

— Nu tad es vakarā pieskriešu...

1. Melgaiļa zīm.

Jaukās skolas dianas

— Renāte, — teica skolotāja,
— pēdējā laikā tu esi sākusi
labāk mācīties. Vai tev kāds
palīdz?

— Jā, — atbild Renāte, —
meistars no televīzijas ateljē.
Jau trešo nedēļu viņš nevar sa-
labot televizoru.

— Piemēram, ja tu dziedī, —
paskaidro skolotāja, — tu saki:
«Es dziedu». Bet kā tu teiksi
tad, ja dziedās tavš kaimiņš?

— Izbeidz!

— Māmiņ, vai tu rīt nevarētu
pagatavot tēvam viņa vismīļāko
ēdienu?

— Bet kādēļ tas jādara?

— Es rīt atnesīšu savu uzde-
vumu burtņīcu.

OKTOBRIS

Domā, brāli, ko domā,
Domā otru gulētāju,
Rudens klāt, garas naktis,
Nevar viens sagulēt. .

(Latv. L. dz.)

ARZEMES ZIŅAS

NO ZIEMEĻ-AMERIKAS raksta, ka pie Potomak-upes, netāļ no Vašington pilsētas, usgājuši kapa-akmini, kura raksti isrāda, ka tas 1051ma gadā likts kādai nomirušai Islandiešu sievai. Tas atkal parāda, ka jau 500 gadus priekš Kolumbus Eiropas ziemeļnieki Amerikas jūrmalas apmeklējuši. Turpat vēl citas pēdas no Eiropiešiem usgājuši.

(«Majas Viesis» Nr. 41, 1867. gada 9. oktobri)

DAZĀDAS ZIŅAS

TERPATES augstā skolā tagad uz mācītāja amatu mācās 63 jaunekļi, uz tiesas amatiem 166, par dakteriem 130, par aptieķeriem 38, par valodu zinātajiem 52, uz vecu laiku izdibināšanu 15, uz matemātiku un zvaigžņu mācību 17, uz dabas izdibināšanu 52, uz zemes kopšanu 13, pavisam 582 jaunekļi. Sie ir dzimuši: no Vidzemes 264, no Kurzemes 117, no Igaunū-zemes 72, no Poļiem 16, no citām Krievzemes daļām 110.

(«Latviešu Avīzes» Nr. 42, 1867. gada 18. oktobri)

Ed. VEIDENBAUMS

Mums, latviešiem, dzejnieku milzīgs bars,
No tiesas tiem dodam šo vārdu,
Jo viņu dzejās mīl burvīgs gars:
Tās miegu mums dāvina gurdu.

Un tā tiešām katram ir pienākums
Dot godu labdariem šādiem,
Pēc darba kas atdusu sagādā mums:
Ar Jūsmitņš ir skaitāms pie tādiem.

*

Ej un dzenies tik pēc naudas,
Krāp un blēdi, cik tik jaudas,
Skaties tik uz savu labu,
Rauj no citiem, rauj, kur dabū!
Tomēr strādā apdomīgi,
Krietni, stingri likumīgi.

Valdītekiem godu rādi,
Lai tie būtu vai nu kādi;
Bagatniekus turi cienā:
Līdzēt var tie launā dienā.
Tā tu dzīvo likumīgi,
Stingri, cieti, likumīgi.
Būs tev nauda, būs tev vieta,
Dzīves grunte droša, cieta;
Cienis tevi klanīdamies,
Strādās tevīm lādēdamies.
Valdīsi tu likumīgi,
Sodīs' stingri, likumīgi.

Tad tu vari paliksmoties,
Labi sevi pamieļoties;
Panemī sievu padevīgu,
Tuklu, dūmju, paklausīgu;
Papriecāties tikumīgi,
Radīt bērņus likumīgi.

*

Cienību dod liela bārda,
Glaimošuna katram gurda.

Fragments no I. Ilfa un J. Petrova romāna „ZELTA TELŠ“

Un Ostaps pasniedza Uhudšanskim lapu, uz kuras bija
uzrakstīts:

SVINIGAIS KOMPLEKTS
NEATVIETOJAMS PALIĢLIDZEKLIS JUBILEJAS RAKSTU,
TABELĒĻĒTONU UN TĀPAT SVĒTKU DZEJOĻU, ODU
UN TROPARU* SACERESANAI

I iedaļa.

VĀRDNICĀ

Lietvārdi

- 1) Saucieni
- 2) Darbaļaudis
- 3) Ausma
- 4) Dzīve
- 5) Bāka
- 6) Kļūdas
- 7) Karogs (flaga)
- 8) Baals
- 9) Molohs
- 10) Algotnis
- 11) Stunda
- 12) Naidnieks
- 13) Soli
- 14) Vilnis
- 15) Putekļi
- 16) Trauksme
- 17) Auļi
- 18) Zirgs
- 19) Sirds
- 20) Pagātne

* Tropars (grieķu val.) — garīga dziesma.

Apzīmētāji

- 1) Imperialistisks
- 2) Kapitālistisks
- 3) Vesturisks
- 4) Pēdējais
- 5) Industriāls
- 6) Tērauda
- 7) Dzelzs

Darbības vārdi

- 1) Traukties
- 2) Pacēlties
- 3) Atklāt (atmaskot)
- 4) Sārtoties (kvēlot)
- 5) Uzvīties
- 6) Sper!
- 7) Dziedāt
- 8) Apmēlot
- 9) Griez! zobus
- 10) Draudēt
- 11) Sacelt

Mākslinieciskie epiteti

- 1) Nikns
- 2) Zobains

Pārējās vārdu šķiras

- 1) Devītais
- 2) Divpadsmitais
- 3) Lai!
- 4) Lai notiek!
- 5) Uz priekšu!

(Izsaukuma vārdi, satiksmes vārdi, saikļi, komati, daudzpunkti, izsaucēji, iekavas u. tml.)

Piezīme. Komatus liek pirms «kas», «kurš» un «ja». Daudzpunktus, izsaucējus un iekavas — kur tik var.

II iedaļa.

DAII. RADES DAĻA

(Sastādīta vienīgi no pirmās iedaļas vārdiem)

§ 1. Ievadraksts

Devītais vilnis

Anstrumu Maģistrāle — dzelzs zirgs, kas tērauda auļos, saceltdams pagātnes putekļus, sper vēsturiskus soļus, atmaskojot apme-

loloto, zobus griezošo ienaidnieku, pret kuru jau paceļas deviņais vilnis, drandedams ar divpadsmito stundu imperiālistiskā Molaha apgotuo, sa kapitalisma Baala pēdējo stundu, bet, neraugoties uz kļūdām, lai sārtosjas un tāpat arī lai uzvijas karogi pie industrializācijas bakas, kas kvēlo darbaļaužu saucienos, kad, viņu sirdīm dziedot, atklājas jaunās dzīves ausma: Uz priekšu!

§ 2. Mākslin. apraksts — Feļetons

LAI!...

— Uz priekšu!
Tas kvēlo darbaļaužu saucienos...
Tas atklāj jauno dzīves ausmu...
— Bākat!
— Industrializācijas!
Lai atsevišķas kļūdas. Lai. Bet toties kā sārtosjas... kā trau-
cas... kā uzvijas... šie karogi! Sis flagas!...
— Lai — kapitālisma Baals! Lai — imperiālisma Molohs! Lai!
Bet pār algoņiem jau paceļas:
— Pēdējais vilnis!
— Devītā stunda!
— Pēdējais Baals!
— Lai apmelo. Lai zobus griež. Lai atklājas niknais, zobainais
ienaidnieks!
Sperts vēsturisks solis. Pagātnes putekļi saceļas tērauda auļos.
Tas ir — «dzelzs» «zirgs»!...
Tā ir:
— Austrumu!
— Maģistrāle!
«Sirds dzied»...

§ Mākslin. dzejolis

A) Pēdējā stunda
Dzied sirdis dienu trauksmē,
Dreb ausmā bāku guņi,
Lai industrijas augsnē,
Griež zobus kapitāla suņi.
Dzelzs zirgs uz priekšu trauc
Un vēsturiskos auļos dzied,
Un darbaļaudīm allaž sauc:
No ceļa kļūdas svied!

Nu stunda pēdējā ir klāt,
Tev, Moloh — Baal,
Prel vilni devīto tev nenostāt.
Tev pēdējs brīdis klāt!

B) Austrumu variants

Zied urjuki dienas trauksmē.
Dreb rīta ausnā kišlaks.
S tarp arikiem un alejām
Iet pastaigāties išaks.

Austrumnieciskais ornaments

- 1) Urjuks (aprikoze)
- 2) Ariks (kanāls)
- 3) Išaks (ēzēlis)
- 4) Plovs (ēdiens)
- 5) Bajš (slikts cilvēks)
- 6) Basmačš (slikts cilvēks)
- 7) Šakalis (dzīvnieks)
- 8) Kišlaks (sādža)
- 9) Pīala (krūzīte)
- 10) Medrese (garīga skola)
- 11) Ičiģi (apavi)
- 12) Šaitans (velns)
- 13) Arba (rati)
- 14) Šaitana arba (Vidusāzijas dz. c.)
- 15) Tavs — mans nesaprot } (izteicieni)
- 16) Mazu mazu }

PAPILDINAJUMS

Ar pirmās iedaļas materiālu palīdzību pēc otrās iedaļas metodes lāpat var sacerēt arī: romānus, garos slāstus, poēmas, prozā, slāstus, sadzīves skices, mākslin. reportāžas, hronikas, epopejas, lugas, politapskatus, radiooratorijas utt.

Kad Uhudšanskis bija iepazinies ar dokumentu saturu, viņa miglāinās acis atdzīvojās. Viņam, kas līdz šim bija pārliecināts par sapulču pārskatiem, pekšņi atklājās stilistikas mirdzošās augstienes,

Kas Jurgī, Jāņi, Pēteri?
Tie vīri tādi tukši.
Bet Mārtiņtētem padomā
Gan zoss, gan brangi rukši.

Kurš Mārtiņš krietni strādājis,
Nav bijis slaists vai sliņķis,
Tam galdā zosu cepetis
Un pīrāgi, un šķiņķis.

Daudz, daudz kas tagad grozījies.
Daudz nav vairs tā kā senāk,
Un Mārtiņbērni budeļos
Kā nenāk vairs, tā nenāk.

Pats Mārtiņš arī neiet vairs
Uz pagrabu ar skalu,
Viņš lieto spuldzi moderno,
Kad vajag atnest alu.

(Turpinājums 120. lappusē)

(Turpinājums no 118. lappuses)

Kad nevar kāds to apciemot
No draugiem vai no radiem,
Viņš saņem kvēlus sveicienus
Pa tālsatiksmes vadiem.

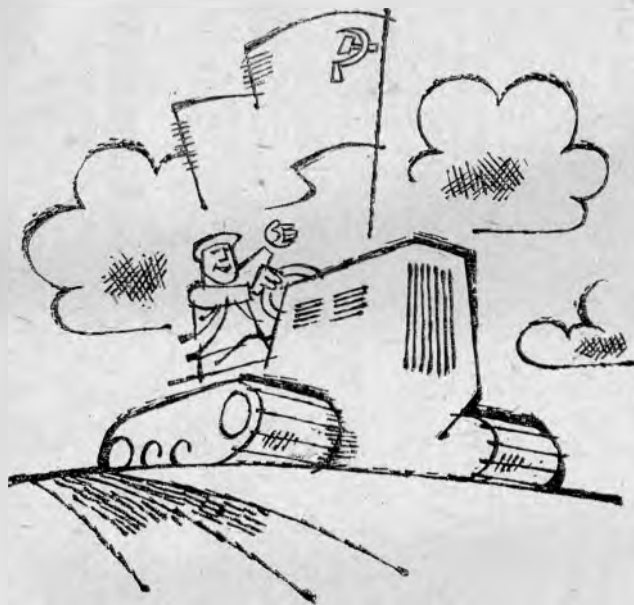
Pēc ticējuma Mārtiņos
Ir visiem jāpriecājas,
Lai darbs, kas darāms, pašķiras
Un svētības ir mājās.

To vērā ņemot, uzlikt mēdz
Viņš patafona plati,
Lai jaunieši var padejot
Tā, ka vai plīvo mati.

Pie alus kausa veči sēž
Un spriež, kas turpmāk darāms,
Kas darba gaitā slavējams,
Kas nopeļams un barams.

Bet vectēvs velk uz namdurvīm
Ar gaiļa knābi krustu,
Lai velns un mošķi respektu
Pret viņa mitni justu.

NOVEMBRIS

Man pieder tēvu zeme
Ar visiem lūdumiem:
Man pašami kungam būti,
Man pašami arājam!

(Latv. f. dz.)

DAŽADAS ZIŅAS

Dzelzceļu no Rīgas uz Jelgavu ar itin lielu spēku ved uz priekšu. Nāc Rīgas līdz Oleju zemes darbs gatavs. Divējās vietās pāriet par šoseju. Gar šosejas garām iet dzelzu ceļš ne kur tālāk ne kā 2000 soļus, bet daudz vietās klātāki. Tagad būvē citus mazākus tiltus, līdz ziema to darbu aizkavēs. Tiltu par Lielupi pie Jelgavas ātrāki nesāks, kamēr nau vēl gruntīgi zināms, kā un kur ies tālāki uz Liepāju. Pie Rīgas šīpus' Daugavas staciju būvē. Pamati visi gatavi. Mūrus vēl domā celt kādu asi augstumā. Kāds ceļa gabals jau aplūkts ar dzelzu šķienēm: pa tiem tie rati ar zemi un smiltīm piekrauti no Thorenskalna paši noskreij līdz jaunajai stacijai, kur tiek izgāzti.

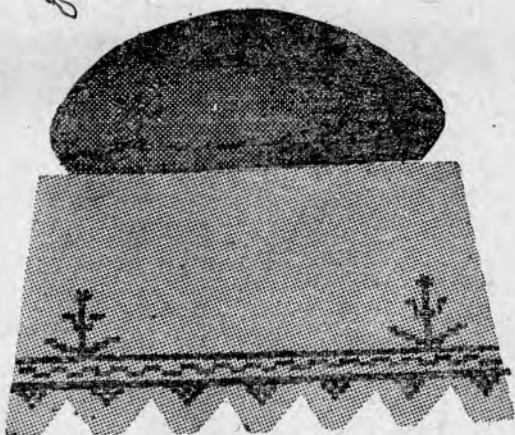
(«Latviešu Avīzes» Nr. 44, 1867. gada 1. novembrī)

SLUDINĀŠANAS

Dēļ skaidrākas saprašanas te tiek zināms darīts, ka us tām pie ielu-stūriem pie-sistām lopu aissargāšanas biedrības ziņām stāv rakstīts, ka 50 pudis esot tas lielākais smagums, ko stipram zirgam, pie laba ceļa, tikai uz maza gājuma strēka var uzkraut; bet ka zirga saimniekam pašam vajag zināt, vai viņa zirgs, ja tas vēl nav vis no tiem spēcīgiem, īpaši kad tālāk jābrauc un ceļš ir slikts, var 10 vai 20 jeb mazāk pudus pavilkt. Ja zirgam vairāk pa spēku tiek uskrauts, tad viņš paliek stāvot; bet tad nav brīv to ar spicu jeb asu ieroci un īpaši ne pa galvu vai vēderu sist.

Lopu-aisstāvēšanas biedrības priekšnieki

(«Latviešu Avīzes» Nr. 47, 1867. gada 22. novembrī)

— Neba maize pale nāca bagātāi vietīnā!
J. Cerepanova zīm.

Lielā kabatā

Man kāds zēns — labs paziņa,
Viņam rutains priekšauts,
Kabatā tam maziņa,
Zēns liek visu iekšā.

Atrod naglu — laba tā,
Liek tik savā kabatā.

Paskat vien, kā nošķiebts sāns —
Kabatā aug liela:
Naglas, skrūves, ūdens krāns...
Ko tur vēl lai ieliek?

Bērnodārzā pusdienās
Pankūkas tiek dotas,
Cūku taukos ceptas tās,
Vīrsū krējums, protams.

Vienu notiesāja,
Otru nesis mājā.

Pankūku ņem rokā
Un uz pusēm loka,
Vēl uz pusēm, labi, tā,
Nu var likt kabatā.

Un, kad jāatstāj bij galds,
Puisēns sadomāja
Pienu, kas tik balts un salds,
Kabatā nest mājā.

Beļ no tāda trauka
Izlija piens laukā.
Piens pa visu grīdu
Baltām šaltīm šķīda.

Kurš tad pienu glabā tā,
Kurš lej pienu kabatā?

Jāiet staigāt, puika raud, —
Vienā kājā nav ko aut.

Kamēr gulēja zēns klusi,
Viena kurpe pazudusi.
Izrādās, ka arī tā
Paslēpta ir kabatā.

Kabatā iet iekšā viss,
Tas jau ir īsts koferis!

Koferis ar kaudzi krauts,
Tani mantu milzum daudz:
Karote un spainis,
Rotaļlietu sainis.

Koka zirga kāja,
Kam vēl klāt ir pakavs,
Veca leļļu māja,
Žirafe un traktors.

Mājā lielo bungu nav,
Bungas ir pagalam.
Bērni meklējuši jau
Tās pa malu malām.

Bungu nav un nav nekur!
Kabata kā māja —
Vai patiešām bungas tur
Likt viņš sadomāja?

Izrādās, patiešām tā —
Arī bungas kabatā.

Kas par daudz, tas par daudz —
Kabata ir pušu jau.
Lai cik liela, laba tā,
Viss nav jāliek kabatā!

TĀ ESOT GADĪJIES

KUR ŅEMT VĀRDUS?

Pie rakstnieka Anatola Fransa reiz ieradās stenogra-
fiste, kas meklēja darbu.

— Es varu stenografēt simt piecdesmit vārdus mi-
nūtē, — viņa sevi reklamēja.

— Tas ir labi. Bet kur lai es ņemu tik daudz vārdu? —
atbildēja rakstnieks.

KUR SĀKAS ZINĀTNE

M. Faradejs lūdza H. Devi pieņemt viņu darbā labora-
torijā. Devi aprunājās ar karaliskā institūta ierēdni, ko
darī.

— Dod viņam mazgāt pudeles un instrumentus, —
ierēdnis atbildēja, — ja viņš ir kaut ko vērts, noteikti
piekritis, ja nē, tad nav nozīmes ar viņu ielaisties.

NAV LAIKA

Kad darba biedri slavenajam angļu ķīmiķim un fizi-
ķim Džonam Daltonam jautāja, kāpēc viņš neprecas,
Daltons parasti atbildēja:

— Mana gaļva pilna ar visādiem trīsstūriem, ķīmiskām
reakcijām un elektriskās strāvas pētījumiem, un domām
par sievu tur vairs nav vietas.

DIOGENS PIRTI

Grieķu filozofs Diogenes, aizgājis uz pirti, redzēja, ka
ūdens ir netīrs.

— Kur var nomazgāties pēc jūsu pirts? — viņš jau-
tāja pirts kalpotājam.

RECENZĪJA

Par pazīstamo itāliešu dziedātāju Adelini Patī bija
laikraksta ievietota šāda recenzija:

«Vakar operas teātri dziedāja pasauleslavenākā, neat-
kārtojamā, visā pasaulē pazīstamā, vislieliskākā, visskats-
tākā, vismīlākā dziedātāja Pali. Trūkst vardu, lai izteiktu
visas jūtas, kadas mani pārņēmušas, viņu klausoties,
tādej lūdzu lasītājus šīs rindas izlasīt vismaz trīs
reizes».

DZONETENS SVIFTS

Romāna «LEMJUĒLA GULIVERA PIEDZĪVOJUMI»

FRAGMENTS

Kad biju atguvis savu brīvību, pēc divam nedēļām kādā ritā Reldresels, slepeno lietu galvenais sekretārs (kā šeit viņu mēdza saukt), ieradās pie manis tikai viena kalpotāja pavadībā. Viņš pavēlēja karietei gaidīt nelielā atstatumā un lūdza mani viņu pieņemt vienu stundu audiencē, ko labprāt izdarīju, ņemot vērā viesu rakstura īpašības un personiskos nopelnus, kā arī daudzos labos pakalpojumus, ko viņš bija man izdarījis galmā, kad iesniedzu savus lūgumus. Es piedāvājos nogulties zemē, lai viņš varētu ērtāk aizsniegt manu ausi, bet viņš vēlējās mūsu sarunas laikā labāk atrasties manā rokā. Vispirms sekretārs mani apsveica ar brīvības atgūšanu, teikdams, ka viņam šai ziņā esot daži nopelni, tomēr piebilda, ka bez pašreizējās noskaņas galmā es savu brīvību tik ātri nebūtu atguvis. «Jo,» viņš sacīja, «svešiniekiem gan mūsu valsts stāvoklis var likties spīdošs, bet mūs apdraud divi milzīgi ļaunumi: nākna partiju šķelšanās iekšzemē un ļoti spēcīga ienaidnieka uzbrukums no arienes. Kas attiecas uz pirmo ļaunumu, tad jums jāzina, ka jau vairāk nekā septiņdesmit mēnešu mūsu ķeizarietē cīnās divas naidīgas partijas, kas saucas trameksani un slameksani, un šie vārdi atvasināti no viņu kurpju augstajiem un zemajiem papēžiem, ar ko viņi atšķiras cits no cita. Mēdz norādīt, ka augstie papēži ir vairāk saskaņā ar mūsu veco

valsts konstitūciju, bet, lai nu tas būtu kā būdams, viņa majestāte nolēmis, ka visai valsts pārvaldei un visiem kroņa amatiem jābūt zemo papēžu rokās, ko jūs jau būsiel ievērojis, un it sevišķi to, ka viņa majestātes ķeizarskie papēži ir vismaz par vienu dreru zemāki nekā viņa galminieku papēži (drers ir četrpadsmitā daļa collas). Naidis starp abām partijām ir tik liels, ka viņu locekļi kopīgi ne ēd, ne dzer, ne sarunājas cits ar citu. Mums šķiet, ka frameksani jeb augstie papēži skaita ziņa mūs pārsniedz, bet vara pieder pilnīgi mums. Mēs baidāmies, ka viņa ķeizarskā augstība trogmantnieks ir labvēlīgi noskaņots pret augstajiem papēžiem, vismaz varam skaidri saskatīt, ka viens no viņa papēžiem ir augstāks par otru, tāpēc viņš iedams klibo. Un šādos iekšējos nemieros mūs apdraud ieburkums no Blefusu salas, kas ir otra lielāka impērija pasaulē, gandrīz tikpat liela un varena kā viņa majestātes impērija. Jo, kas attiecas uz jūsu apgalvojumu, ka pasaulē ir vēl citas karalistes un valstis, kuras apdzīvo cilvēciskas būtnes, kas ir tikpat lielas kā jūs, tad mūsu filozofi to ļoti apšaubā, un tiem drīzāk šķiet, ka esat nokritis no mēness vai no kādas zvaigznes, jo ir skaidrs, ka simt mirslīgo jūsu augumā isā laikā iznīcinātu viņa majestātes zemes augļus un lopus, bez tam mūsu vēsture sešu tūkstošu mēnešu laikā nepiemin citas valstis kā tikai divas lielās Liliputu un Blefusu impērijas. Un šīs divas varenās valstis, kā es jums to gribēju teikt, jau trīsdesmit sešus mēnešus nepiekāpīgi karō viena ar otru. Šo karu izraisīja šāds apstāklis: ir vispār uzskats, ka vāritai olai, pirms to apēd, jāpārsīt platais gals, taču, kad tagadējā ķeizara vectēvs, būdams vēl zēns, sasīta olas čaulu pirms ēšanas saskaņā ar šo seno ierašu un ievainoja sev pirkstu, imperators, viņa tēvs, izdeva ediktu, kurā pavēlēja visiem saviem pavalstniekiem, piedraudot ar stingru sodu, olām pārsīst šauros galus. Šis likums tik ļoti sanīkvoja tautu, ka pēc vēstures nostāstiem izraisīja sešas sacelšanās, kurās viens imperators pazaudēja dzīvību, bet otrs kroni. Šos pilsoņu karus pastāvīgi kurināja Blefusu valdnieki, un, kad sacelšanos apspīda, izraidītie dumpinieki viennēr aizbēga uz šo impēriju meklet tur sev patvērumu. Saskaītīti, ka vienpadsmit tūkstoši cilvēku šajā laikā labāk izvēlējušies nāvi nekā paklausījuši pavēlei pārsīst olas šaurajā galā. Vairāki simti biezu sējumu pieblīvēti par šo cīņu, bet grāmatas, kas aizstāvēja olu pārsīšanu platajā galā, ir jau sen aizliegtas, un ar likumu aizliegts šās partijas biedriem ieņemt valsts amatus. Šais juku laikos Blefusu imperatori bieži caur saviem sulņiem apvainoja mūs, ka esam radījuši ticības šķelšanos,

noziedzoties pret mūsu lielā pravieša Lustroga pamaldoktrīnu, kas izteikta Blundekrāla piecdesmit ceturtajā nodaļā, un šī grāmata ir viņa alkorāns. Tomēr mums šķiet, ka tas ir teksta vienkāršs pārspilējums, jo tur teikts, ka visi patiesi ticīgie parsīt olas šim nolūkam visvairāk atbilstošajā galā, un, kas ir atbilstošais gals, to, pazemīgi atļaujot domāt, atļauts izlemt katra cilvēka sirdsapziņai vai tas vismaz atslājams valsts galvenā tiesneša noteikšanai.

Bet izraidītie platgalnieki ieguvuši tādu varu Blefusku imperatora galmā un tik daudz slepenas palīdzības un atbalsta no saviem piekritējiem mūsu zemē, ka jau trīsdesmit sešus mēnešus plosās asiņains karš starp abām impērijām — ar mainīgiem panakumiem. Sai laika esam zaudējuši četrdesmit lielus kuģus un vēl lielāku skaitu sīkaku kuģu kopā ar trīsdesmitukstoš mūsu labākajiem jūrnikiem un karavīriem, bet mūsu ienaidnieku zaudējumi ir vēl lielāki nekā mūsējie. Taču tagad viņi sagatavojuši varenu floti un grasās izsēdināt mūsu zemē desantū, bet viņa ķeizarišķā majestāte, slīpri paļaudamies uz jūsu drosmi un speku, pavēlēja man izstāstīt jums šos mūsu valsts apstākļus.»

Es lūdzu sekretāru izteikt viņa majestātei manu padevīgāko cieņu un tam paziņot, ka, manuprāt, svešzemniekam gan neklātos iejaukties parliju ķildās, bet ka esmu gatavs, nežēlējot savu dzīvību, aizstāvēt viņa personu un valsti pret visiem iebrucējiem.

DECEMBRIS

Nāciet, meitas, pie manim
Vakariņu vakarot,
Vakariņu vakarot,
Jaukas dziesmas padziedāt.

(Latv. t. dz.)

SLUDINĀŠANAS

Tie, kas grib uzņemt tos vajadzīgos fundamentes un kaļķu akmiņus priekš dzelzes-ceļa stanciju OLAI, priekš tiltiem un vaktņieka majām, nākošā ziemā, kaut arī tikai pa 1 kubik-asi pieskapēt, top uzaicināti, lai pieteicās tanīs kantoros: Rīgā, Jelgavas forstatē, kur zelta pakavs, un Jelgava, Fadejeva namā.

(«Latviešu Avīzes» Nr. 49, 1867. gada 6. decembrī)

LIEPĀJĀ tanī 15. Septembrī biedrība ir ietaisījusies, kas pilsētniekiem visādas barības pieskapē par lētaku maksu un ko sauc par «Konsum-Verein», kam tagad jau 171 locekļi esot pieteikušies.

LIEPĀJĀ tanī 25. Septembrī uz tirgu uzveda košu zobina-zivi (Schwertfisch), ko kāds zvejnieks ne tālu no Liepājas jūrā ķēris un kas reti pie šī jūras krasta uzietama. Šī zivs esot bijuse 5 pēdas gara

un zobins tai 5 pēdas garš. Šī reta putniņa ādu un zobini gan muzeumā par redzēšanu uzglabās.

(«Latviešu Avīzes» Nr. 50, 1867. gada 13. decembrī)

JELGAVAS muzeumā ne sen rādījuši kāda liela milzu zvēra kaulu, ko atraduši Liel-Krutes muižas grants bedrēs, kādas 4 jūdzes no Liepājas. Kauls, 6 pēdas dziļi grantus rokot atrasts, esot pod' un 2 mārčiņas bijis smags un 2 pēdas 6 colles garš un vienā galā 9 colles plats un gandrīz 3 colles biezs. Rādoties, ka esot kājas kauls no kāda milzu zvēra, kas priekš ūdens pludiem gan bijis, bet šī laika dienas vairs nau pazīstams. So svešu, neredzētu mantu, kā teic, Tērpates retu lietu krājumā par redzēšanu nolikšot.

(«Latviešu Avīzes» Nr. 51, 1867. gada 20. decembrī)

Andrejs Upits

Vista un gailis

Reiz namsaimnieka Vista, olu izdējusi,
no pērķļa izkāpa un gāja klusi
gar sētmali uz kaņepdārza pusi
pārs graudu uzkost, kurus pelņijusi.

Bet Gailis, kam tā dēšana nav dota,
pa sētu savā vaļā staigājis,
pār's reizes ki-ki-ri-ki klaigājis,
aiz gara laika palūkoj's, kur slota,
kur saimnieks, kāpēc klēti nava bijis,
kāds govīm kūti šodien dzeramais,
vai tukšs aiz durvim auzu beramais, —
tad pūnē oļu pērķli ieraudzījis,
uz sētas lec
un brēc, un brēc:

— Kur dēj? Kur dēj? Vai traks? Vai aklš?
Kad ņemš', tad doš' vai acs, vai kakls!
Kas nāk, tas redz un ņem, un nes, —
tiem grozs ir pilns, tukšs — tu un es!

Pastarpām kaza pienākusi, pērķli skatās,
no ziliem brīnumiem tai bārda kratīn kratās.
— Ko, kaimiņ, uztraucies, tā ola tiešam laba:
par viņu labākas nav pasaulē vēl bijis,
pats turku sultans nebūs gardāku ko rījis, —
grēks, tādu brīnumu ja paspārnē kāds glabāt
To dzirdot, Gailim sekste nosarkst laimē,
viņš izliec krūti.

Kā ne: viņš taču pirmais tajā vīstu saimē,
neviens lai nemēģina viņu cūkot!
viņš skrien uz kūli
un kliedz kā trakā prātā: — Nāciet lūkot,
ko mēs ar Vīstu esam izdējuši!

— Jūs abi? — brīnās sābri, saskrējuši.
— No kura laika tu? — Ko acis boļa?
Vai neredzams, ka tā nav Vistas ola?
Es, es — es viens šīs lielās olas dējējs!
Lai panāk šurp, kas neticīgs un smējējs,
es viņam tūlīt sānus aptausīšu,
lai nopelnus man nemazina tīšu!

— Bet, kaimiņ, kā tad tā? ...

teic kaza stomīga,
bet tomēr domīga.

— Tas nesaskan nekā
ar to, ko teici pats? ...

— Pats, pats! Pats, pats! Vai es tev rads?
Ko teicu, teikts,
nav anulēts,
kas teikts, tas beigts,
kas dēts, tas dēts!

Tā buldurēdams savā žargonā, viņš ārā skrien,
pa kāpostdārzu siro, puķu dobēs brien,
tad, spārniem kuļādamies, jumta šķorē lien
un kliedz uz kaimiņiem to pašu vien, —
līdz beidzot pats sev ticēt sāk,
ka viss, kas labs, no Gaiļa tikai nāk.
Un tā līdz šai dienai neviens to pārliecināt nava spējis,
ka vista, nevis viņš, to olu dējis.

TĀ ESOT GADĪJIES

«ATSŪTI VĒL TĀDU APARĀTU!»

Galilejs savus termometrus pildīja nevis ar dzīvsudrabu, bet ar spirtu vai vīnu. Vienu tādu termometru viņš aizsūtīja savam kolēģim Anglijā. Lūk, ko viņam atbildēja kolēģis:

— Lūdzu, atsūti man vēl tādu aparātu. Vins tiešām bija lielisks.

NEMIRSTĪBA

Vācu biologs Ernests Hekels, uzzinājis, ka viņa kolēģis Johāns Gale tic dvēseles nemirstībai, sašutis viņam jautāja:

— Kā jūs, būdams astronoms, varat ticēt tādiem niekiem?

Gale atbildēja:

— Es ticu ne savai, bet jūsu nemirstībai.

«UZ RAZĪGU SADARBĪBU!»

Pazīstamais vācu zinātnieks, tuberkulozes baciļu atklājējs Roberts Kohs nobeidza medicīniskās studijas 1872. gadā un sāka strādāt par aprīņķa ārstu. Dažas dienas pēc Koha ierašanās pilsētīņā viņu apmeklēja kāds ļabi ģērbies kungs un apsveica ar jauno amatu, piebilstams, ka viņš cerot uz ražīgu sadarbību. Kohs, domādam, ka viņa viesis ir kāds augstāks ierēdnis vai rajona ārsts, atnesa viņa pudeli un, saskandinājis glāzes, atbildēja:

— Uz ražīgu sadarbību!

Otrā dienā Kohs uzzināja, ka viņa viesis bija pilsētas kaprācis.

Heinrihs Heine

Sieviete

Viņus saistīja milas sakars maigs.
Bij palaidne viņa, viņš zaglis baigs —
Kad viņš blēdības atcerējās,
Viņa vārtījās gultā un smējās.

Tiem dienas vienos priekos dūc.
Tā naktīs glaužas pie viņa krūts.
Bet, kad cietums ap mīloto slējās,
Viņa stāja zem loga un smējās.

Viņš lika tai pateikt: — Jel tuvāk nāc,
Pēc tevis vien man ilgo prāts, —
Tevi aizmirst nav manās spējās —
Viņa grozīja galvu un smējās.

Ap sešiem tam kaklu cilpa vij,
Ap septiņiem — kaps pār viņu bij;
Viņa astoņos uzpūderējās,
Dzēra sarkanvīnu un smējās.

ZEIBOLTU JEKABS

Barons Bunduls

(Fragments)

Skuja aizgāja pa mežu taurēdams, vecākie kungi aizbrauca ar Auriķu pajūgu, un Tolks ar baronu Bundulu devās tiem pakaļ ceļā, draudzīgi plāpādami.

— Ziniet, baron Bundul kungs, nav pie mums vairs tik daudz zaķu kā gadu 20 atpakaļ.

— Tiesa, fon Tolka kungs, es pa savu muižu šoruden esmu izstaigājis vienpadsmit, desmit reiz, bet neesmu manijis ne sapušuša kaķa.

— Tamdēļ mēs medījumus saudzam... arī no zaķiem mēs šaujām tikai tēviņus!

— Ah! tas brīnum brangi, gluži pa manai garšai... Jā, mēs, Baltijas vācieši, esam saviem lautas brāļiem Vācijā daudz lietās priekšā... tur vēl sper tik vilnā, vai tas tēviņš vai mātīte...

— Bet sakiēt, barona kungs, vai jūs pratīsiet izšķirt tēviņu no mātītes... varat drīz ar mūsu medību likumiem sanākt ragos... pēc muižnieku brīva līguma par katru nošautu zaķeni jāmaksā 25 rubļi soda.

— Izšķirt zaķi no zaķenes, tas taču nieka lieta...

— Bet ja nu par gabalu redzat suņu trenktu zaķi... nu, kā tad ātrumā izšķirsiet?

— Ah, nieka lieta... bet vārdu sakot... es tiešām esmu piemirsis... nezinu teikt, kā ātrumā izšķirt zaķi no zaķenes...

— Tad es jums ar padomu izpalīdzēšu, lai jūs nekristu klizmā. Tā lieta gluži viegla, tik vajag labu acu. Ja zaķis, suņu trenklis, skrien lēkšos, tad tas ir mātīte un dievs pas no šaušanas! Tas jālaiž sveiks garām! Bet tēviņš skrien tikai rikšos, tam tad sprūdiet droši uz ādas virsū! Tātad tikai rikšotājus driekst šaut!

— Ah, viegli izšķirams... tagad pats atceros: zaķis laiž rikšus tibatibatib, bet zaķene lēkšus hopada! hopada! Ļoti pateicos.

Kungi iebrokastojā, tad atkal devās pie kungu darba.

Tolks pasauca Skuju sēpš: «Mežsarg, tu vadīsi Auriķu baronu, bet to es tev piesaku, ka cilvēki un suņi lai no jums paliek sveiki!»

Skuja saprata gan savu kungu itin labi, bet viņš gribēja nopelnīt no ciemiņa labu dzeramnaudu un tamdēļ neveda vis baronu purvā, mežā- iekšā, bet uz attālākiem maiņu ceļiem, kur zaķi mil savus ceļus ņemt.

Suņi dara savu darāmo, ka sirds lec un ceļi dreb jauniem medniekiem no liela prieka un uzbudinājuma.

— Vakti! vakti! — Skuja sauc, jo zaķis nāk Baronam Bundulam taisni virsū. Barons pacilā gan savu trijstobreni, bet palaiž zaķi uz soli 40 garām... tas nāk lēkšos!

Skuja brīnās un errojas par tādu aklumu.

— Barona kungs, kamdēļ jūs nešāvat? ...

— Ko tu, muļķi, zinī, tā bij mātīte! — Bunduls vēsi, cienīgi atbild.

Pēc kāda laika tā pati indeve. Zaķis skrien gluži vai baronam Bundulam pa kāju starpu cauri, bet viņš ne acu nepamirkšķina.

Skuja sarkst aiz dusmām kā vēzis.

— Jaunskungs, kamdēļ jūs nešaujāt? Zaķis jau jūs gandrīz apgāza!

— Vai tu, muļķi, atkal neredzēji, ka tā bij mātīte!

Te Skujam vai mēmam jātop aiz lieliem brīnumiem.

— Jaunskungs, kā tad jūs to zināt, kurš zaķis tēviņš, kurš mātīte? ... un tas jau viss vienalga!

— Tu tik vecs mežsargs un vēl tā nezini! Tiri kauns, ka virsmežkungs man pielicis tādu vadoni! Tad klausies: visas zaķenes skrien lēkšos, bet zaķi tikai rikšos!

— Vai jaunskungs, tu jau esi traks!

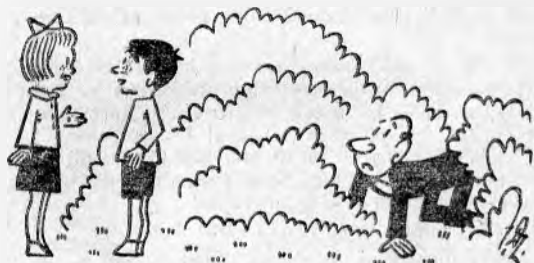
Skuja nospļāvās un devās milzu soļiem uz to pusi, kur domāja virsmežkungu atrast. Kad Tolks pa lielu gabalu ieraudzīja Skuju steidzīgi nākam, tad viņš piesauca arī citus kungus klāt, lai tie nākot paklausities, Skuja laikam ko svarīgu teikšot.

Kad Skuja, saskaities uz nebēdu, izteica savu teicamo, tad tik spruka kungiem smieklī vaļā, ka visas medības aizmirsā, jo no brokastīm visi bija ļoti jautrā garā un meklēt meklēja pēc iemesliem, ko pasmieties. Sauslejiem pirmajam aprūka eļpas, viņš atsēdās uz celma, šķobīja mufi, un asaras tam bira pa sārtajiem vaigiem zirņu lielumā. Atelsies viņš deva rubli Skujam un dvesa: — Mežsarg... stāsti vēlreiz... bet no paša gala...

Citi kungi darija tāpat, un Skuja ierāva smuku grasi, stāstīdams savu stāstu ar uzviņu, lai kungiem izpatiktu.

Pienāca arī barons Bunduls, taujāja un skaitās, par ko kungi tā smējoties, bet neviens to viņam negribēja stāstīt. Kad viņš beidzot no pusteikumiem un zobgalībām atgādās, ka Tolks viņu smalki izāzējis un visi smeja par viņu, tad viņš pārskaitās tā, ka tapa zili melns no vaiga, un pusskriešus vien devās uz savu pajūgu. Gan Saustejiets pamēģināja viņu atlabināt un apmierināt, bet Bunduls jutās savā barona godā par daudz smagi apvainots, viņš aizbrauca ar visu savu magazīnu, krustu nemetis, bet viņam aiz muguras Vārnu sils no mednieku smieklīem ligot ligojās.

Barons Bunduls sabāza pirkstus ausis un spārdīja kučieru kājām, lai braucot jel ātrāk!

Humoru meklējot.

I. Dzerko zīm.

Bez vardiem.

(«Rohač», Bratislava)

K. FELDMANIS

Vienpatis

Ceļmalā sēzu un ēdu,
bet cilvēki aiziet man garam
kaprona zeķēs,
gumijas zābakos,
pelēkos vēltenos,
kurpītēs.
Ceļmalā dēdu
uz apgrauztu garozu grēdas.
Kājas
brīžiem savādi kņūdel man sak.
Celties un iet,
palīki par kopienas skudru vai bitī?
Nevar.
Esmu citādāks
nekā tie citi.

Kārtīgs cilvēks

Lai gan autobusā iekāpu viens no pēdējiem, paspēju velcīgi iemesties trešajā sēdekļu rindā un pie tam vēl pie loga.

Apakšā gar kājām patikami strāvoja siltais gaiss, bet priekšējā sēdeklī kaut kādu žurnālu šķirstīja vēl patīkamāka gaišmataina meitene.

Esmu kārtīgs, pie tam vēl ģimenes cilvēks un gadījuma iepazīšanas neatzistu, taču kaut kas mani urdīja apsēsties viņai blakus. Laikam butu to arī izdarījis, bet kādā pieturā pa priekšējām durvīm iespraucās neliela auguma sārtaidzis zeņķis un, iesaucies «Hello, sirsniņ!», aizsteidzās man priekšā.

Mans jutīgais deguns tūdaļ gaisā konstatēja alkohola dvingu. Esmu kartīgs cilvēks un dzerājus nevaru ciest, tāpēc ļoti dusmīgi skatījos uz zeņķi, kad tas pulējas pievirzīties meitenei tuvāk. Bet šis, nekaupa, manu iznīcinošo skatienu pat neievēroja. Viņš kļuva vēl nekaunīgāks un centās uzsākt sarunu:

— Uz kurieni dāma laiž? Ko, a? Varbūt mums pa vienām slie-

dēm?

Meitene piesarka kā automātiskā regulētāja acs ielu krustojumā un cieši skatījās žurnālā.

— Un ko tad lasa, a? — zeņķis centās atšķirt žurnāla vāku.

Viņš atļāvās jau parāk daudz. Jutu, ka arī es pietvīkstu. «Kā tā var?» nodomāju. «Kā nav kauna! Tik daudz avizēs par tādiem raksta, bet, kā nelidz, tā nelidz...»

— Liecieties mierā! — meitene stingri noteica un ar asu kustību izrāva žurnālu no nekaunās rokas. Pēc tam viņa, it kā pārlūzību meklējama, paskatījās apkārt.

— Drosmīga gan, — ar lepnumu nodomāju un nožēloju, ka šo viņai tieši aiz muguras, jo tāpēc viņa nevarēja redzēt to dzīfo apbrīnu, kas tai momenta uzliesmoja manas acīs.

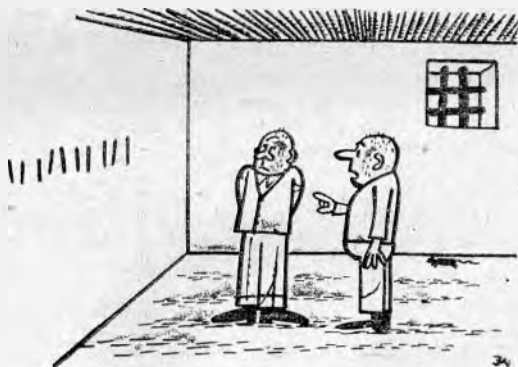
— Ak, cik tu nikna, miluīt! — vāvuļoja zeņķis un ar labo roku mēģināja meiteni pievilkt tuvāk.

Tas nu vairs nebija ciešams! Jutu, ka man aprūkst gaisa. Nemaz neatceros, kā pielēcu kajas un devos pie šofera.

— Apturiet! — es stingri uzsāncu.

... Iekapu tieši sniega kupena. Aukstais gaiss tūdaļ mani atspirdzināja, bet nomierināties nevarēju ilgi.

Padomājiet, vesetas 20 minūtes viena huligāna dēļ man nācās sāt un gaidīt nakamo autobusu!

— Neaizmirsti, ka mums šodien jāatzīmē Jaungads!

I. Melgaila zīm.

SKOLOTĀJA NEDIENAS

Dabūjuši liecības, skolēni kā no sprostā palaisti vilcēni, alpakaļ neskalīdamies, izgruva pa skolas durvīm.

— Beidzot brīvdienas! — klases audzinātājs Kociņš tiksmē izstaipījās. Viņš skolā strādāja pirmo gadu un vēl nebija iemācījies darīt visu automatiski, bez domašanas, tālab jutās līdz nāvei noguris. — Nekas, pie dabas krūts atžirgšu! — viņš ķēra pēc mēteļa un...

— Skolotāj Kociņ, kurp jūs?

— Kurp? Brīvdienās! Biedri direktor, priecīgu...

— Skolotāj Kociņ, iepazīstieties ar brīvdienu pasākumu plānu!

— Paldies! Es pēc sava, tad atpūta...

— Kas par atpūtu?! Skolotājiem nav brīvdienu! — direktors dzestri noteica un norādīja uz ziņojumu dēli, pie kura bija piesprausta liela, aprakstīta lapa.

Un pajuka skolotāja Kociņa ieceres kā ziepju burbulis.

... Visi normāli cilvēki vēl dzīvoja Jaungada sagaidīšanas atskaņās, bet skolotājs Kociņš, tikko svīda gaisma, jau rāvās pa metodisko kabinetu, ka putēja vien, — grieza, līmēja, nagloja. Vajadzēja gatavoties uzskates līdzekļu izstādei. Pēc tam notika pedagoģiskās padomes sēde, kurā gari un plaši analizēja I pusgada

darbu. Nākamajās dienās rīta pusē bija konsultācijas nesekmīgajiem, bet pēcpusdienās — rajona skolu klašu audzinātāju plenārsēde, tad skolas klašu audzinātāju seminārs, kurā apsprieda un pieņēma lēmumus par plenārsēdē runāto. Pēc semināra valodu metodiskās apvienības sanāksme, tad semināri par darbu ar pionieriem, par bērnu traumatismu, par satiksmes notiekumiem un uzvedību uz ledus, tad pedagogiskās padomes sēde, kurā apsprieda darba plānu II mācību pusgadam... Un kur tad vēl pārbaudes par skolēnu piedalīšanos ārpuskolas pulciņos, bērnu apmeklēšana mājās un pārrunas ar vecākiem, pieredzes apmaiņa ar kaimiņu skolas pedagogiem, referāts šefības tresta, dežūras skolas mikrorajona bērnistabā, lūžņu un makulatūras vakšana, kolektīvi gājieni ar klasi uz kino, teātri, muzejiem...

...Kad skolā atsākās mācības, bērni pukojās, ka brīvdienas tik ātri beigušās, bet skolotājs Kociņš ar žurnālu un lielu klēpi burtnīcu rikšoja uz klasi un priecājās:

— Cik labi, ka brīvdienas beigušās!

Taču atkal...

— Skolotāj Kociņ, neaizmirstiet iepazīties ar ārpusklasses pasākumu plānu trešajam ceturksnim! — sparīgi iesaucās direktors un piesprauda pie ziņojumu dēļa četras lielas sīki aprakstītas lapas.

VALDIS ROJA

«Kreisa» prece

— Tagad es būšu cenā! —
Uzzinājusi savu izcelšanos,
Ietinamajam zidpapīram
Dižojās «kreisā» prece.

Bet, līdzko lielbniece
Pūlējās parausties
Uz augstāka plaukta
Tuvāk parādes durvīm,
Ta tika nobidīta
Zem letes,
Kur gulēja
Putekļu lupata.

Prece nespēja nomierināties:
— Es taču arī esmu kreisat
Vienmēr gāju
Tikai «pa kreiso»!
Bet šo zīmīgo faktu
Manas anketēs un biogrāfijā
Tiši noklusē!

Kaut skaitos «kreisa» prece,
Mani neņem nevienā uzskaitē.
Ceļazīmes
Uz izstāžu stendiem
Dabu citi.
Pat muzeja eksponātos
Es netieku.

Kada netaisnība!
Un dusmas viņa nozvērējās
Savu skaudīgo slēpēju
legāzi.

- Kurp tu, mīļā, tā skrien?
- Uz mājām, dārgā. Vecais galīgi slims, beidzas vai nost!
- Kas tad šim kašs?
- Gaida maziņo.

G. Berziņa zīm.

— Varbūt pa-
berzīsim viens o-
tram muguru?

1. Dzerko zīm.

Armins Lejiņš

BRINĪŠĪGĀ ATPŌTA

Patikami iesnaušies viesu pulkā, pagulēt pie televizora,
aizmigt ar grāmatu rokās...

*

Visbiežāk nevēlami ir — gaidīti viesi...

*

Televizors ir brīnumains: paskaties uz to, un vakars
pagalam!

VAI TU NEZINI...

...ka trūkumus neatsedz, ja tie pietiekami labi redzami
ikvienam, kas paiet tiem garām?

...ka radiouztvērējs «Spidola» nav domāts mūzikas
atskaņošanai dzīvoklī?

K. VALDUSS

Pirts

Der noplēst, vectēv, pinku bārdū
un riju, ko tu kādreiz cirti,
der salauzt spriguli un ārdū,
bet — neprāts būtu aizskart pirti.

Lai paliek pirts, kur novakarā
pēc darba dažs svīst tveicē asā,
kur cilvēks izsvīst miesā, garā
un smaida sārts kā ābols rasā.

Lai dzīvo šķīstīšanas ēka,
kur darba vīrs pa skaustu pliku
ar slotu cērt no visa spēka,
kur cilvēks bauda — paš-kri-tiku.

Ķiršu liķieris

— Tas remonts beidz mani nost! — žēlojas Vismaņu Miķelis, kad mēs, krietni nopērušies, sēdējām pirts bufetē un maķenit iemetām. Tiesa gan — alu dzēru tikai es, Miķelis sūca minerālūdeņi. — Mūrnieks jau ap pusdienas laiku savāc mantas, pabāž auseni zem vaiga un krāc. Runā vai nerunā tādām par darba disciplīnu un pienākuma apziņu, viņš pat nepakustas. Sāk tikai skaļāk krākt.

— Runādams tu tikai velti laiku tērē, — es draugu pamācīju. — Nopērc pusstopu un, tiklīdz viņš sāk blisināt acis, — grūd rīklē. Redzēsi, ka ies labumā!

Miķelis sāka spicēt ausis:

— Bet kur tās brīnumzāles lai dabū? Aptiekā? Ar recepti vai bez?

Paskatījos Miķeli. Vai viņš mani par muļķi tura, vai? Grib

izjokot? Nelikās vis. Paskaideroju, kur pusstopus pārdod.

— Bet tur ir visādas šķirnes. Es vienreiz pa logu...

— Mūrnieki visvairāk cieni «Dzidro», — es palīdzēju.

Nākamo sestdien Miķelis staroja kā svētku eglīte.

— Ak tu, nelabais! Ir gan tam «Dzidrajam» spēks! Mūrnieks iepēma pāris malku, uzlocija piedurknes, un — krāsns līdz vakaram gatava. Tici vai netici!

Pirmās sekmes Miķeli tikai iekārdināja. Tagad viņš lūdza padomu, kā iesmērēt «Dzidro» meistaram no televīzijas ateljē:

— Nuņem, pagāns, manu kasti pretī, sāka ka nevarot vairs salabot.

No personīgās pieredzes zināju, ka televīzijas meistari šņabim ne virsū neskatās.

— Soreiz ar «Dzidro» cauri

netiksi, — paskaidroju draugam — Perc konjaku. Un nedaudzert no pudeles, bet — ar plaziti.

Miķelis ieplēta acis.

— Konjaku? No glāzites...

Pēc nedēļas viņš priecīgi stāstīja, ka iesainojis pudeli korpju kastē, paņēmis televizoru padusē un devies uz darbnīcu. Tur vispirms pasniedzis meistaram korpju kastī, sacīdams, ka tajā esot rezerves daļas. Pēc tam piestūmis tuvāk televizoru.

— Kas tad tā par pūra lādi? — jautājis meistars, kad rezerves daļas bijušas jau apskatītas.

— Agrāk bija televizors, — Miķelis atbildējis.

— Un kas tagad par vainu?

— Izkrita pa otrā stāva logu.

— Sīkums, vakarā pienaciet — būš gatavs, — meistars atbildējis.

Pabeidzis stāstīt, Miķelis devās uz bufeti un atnesa divas «Žiguļa» pudeles. Vienu — man, otru — sev...

Kopš Miķelis sāka klausīt

manus padomus, viņam viss dzīvē veicas.

Vasaras vidū viņš saņēma ceļazīmi uz kūrortu, bez eksāmeniem dabūja motocikla vadītāja tiesības. Taču ar to viņam vēl nepietika.

— Kā tu doma, vai ar alkoholu arī pie sievietēm?... — viņš jautāja.

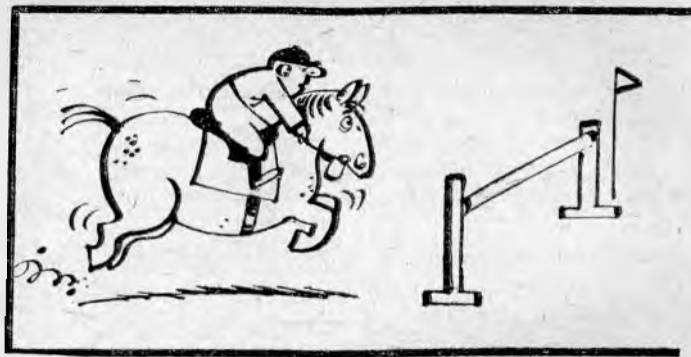
— Alkohols, draudziņ, var pasauli apgriezt otrādi, — pamacīju Miķeli. — Uzzini tikai, kas tavai sirdsdāmai vislabāk garšo, un viņa tev uzsmaidīs!

Nākamsestdien mana drauga pirti nebija. Pēc ūdens un ziepju procedūram izdzēru pudeli arī Miķeļa vietā un lēnām soļoju mājup.

Dzīvokli — viss apgriezts otrādi. Puse mēbeļu — kā ūdeni iekritusi, sievas kleitas — pazudušas. Uz galda gul' steigā apskribelēta papīra strēmele:

«Pārvācos pie Miķeļa. Katrīna.»

Papīra strēmelei blakus balo divas glāzes un tukša «Ķiršu liķiera» pudele. «Ķiršu liķieris» bija manas sievas vismīļākais dzēriens.

Smagā klase.

V. Zaļa zīm.

POLU HUMORS

STARĀ CITU

Tos cilvēkus, kas nekad nesmejas, nevar ņemt nopietni.

*

Pat izcili muļķi nevar uzskatīt par izcili parādību.

*

— Hallo, pan oficiant! Kad jūs aiziesiet pensijā, pasakieta savam pēcnācējam, ka es tomēr vēl gaidu alu!

Jaunlaulātie tik ātri saņēma dzīvokli, ka nepaspēja izšķīrties.

*

Negaidi, ka tas, kam tu uzticēsi noslēpumu, būs savaldīgāks par tevi.

*

— Nedusmojieties! Bet mūsu iestādē visi vadošie posteņi jau aizņemti. Tagad mēs pieņemam tikai speciālistus.

*

Paškritika ir atkāpšanās uz agrāk sagatavotām pozīcijām.

— Tu vienmēr vēl viņu sev līdz. Ko tu viņā tadu atrod?

J. Puhajski zīm., «Szpilki», Varšava

K. FELDMANIS

MIETPILSONĀ TAPSANA

Sirds nemiera pilna bij censonim krūtīs;
Un kalnā las rapās, tussnīdams grūti.

Drīz ilgoto virsotni sasniedza viņš,
Jo kalns bija maziņš — tāds pakalniņš.

Vīrs prātīgi prāto: «Kurp vēl lai eju?
Ik solis, ko speršu, vedis uz leju.»

Stāv pakalnā pilsonis stingri kā miets.
Ja gribat, pie mieta var kaziņu siet.

G. SEPS

Kā ēzelis garas ausis dabūja

(Pasaciņa vidējiem un vecākiem skolās bērniem)

Svētdienas vakaros, kad mazie jau apgūlušies, sākas radiopārtraide «Labu nakti, miļo draudzīņ!». Pārtraidi klausās visjaunākie skolās bērni un tie, kuri skolā vēl nemācas. Pats par sevi saprotams — arī vectētiņi un vecmāmiņas. Tevi šajā stundā parasti sež pie televizoriem, lasa avīzes vai vakariņo. Diemžēl, bieži vien filmas un citi televīzijas raidījumi bērniem, kas jaunāki par sešpadsmit gadiem, aizliegti. Ko šajā laikā klausīties vidējiem un vecākiem skolās bērniem?

Pasaciņa, kuru jūs tūlī dzirdēsīt, domāta tieši viņiem. Autors silti iesaka visām mammām lasīšanu sākt tad, kad pa radio atskanēs pazīstamā dziesmiņa:

«Cimdi, zeķes, zobaciņi

Kaktā rāmi klus.

Tālu staigājuši viņi —

Tagad miegā dus.»

Paklausies...

Notika tas viss sensenos laikos, tik sen, ka to nav redzējis ne tēvs, ne māte, ne vectēvs, ne vecmāmiņa. Arī vectēvs un vecvecmāmiņa par to nav pat dzirdējuši, tik sen tas bija. Bet notikt tas viss notika, un tieši tā, kā tu to tagad dzirdēsi...

...Nebāz pirkstus no segas apakšas ārā, saķersi gripu!...

Cilvēku tajos senajos laikos vēl nemaz nebija. Zemi apdzīvoja tikai tavi vistālākie priekšteči, kas patlaban mācījās staigāt un lietot kabatas lakatiņu, iepazīnās ar satiksmes noteikumiem un citām ļoti nepieciešamām iemaņām.

Kādu rītu skolā ieradās arī ēzelis. Skolas tajos laikos, protams, nebija gluži tādas kā tagad, to jau tu pats vari iedomāties. Taču ēzelis tikpat kā neatšķirās no visiem tagadējiem ēzeļiem, tikai ausis viņam bija pavisam īsiņas, gandrīz vēl īsākas nekā zirgam. Uzņēmētu zirgu tu taču esi redzējis?

Ienācis klasē līdz ar zvani, viņš ēzeliski nobrēca labrītu un, kautrīgi paskatījies apkārt, apsēdās brīvā solā. Kad klasē ienāca skolotāja, viņa, ēzeli ieraudzījusi, brīnījās:

— Ko tad tu te meklē, ēzeli?

— Gribu iemācīties staigāt uz pakalķājām, lietot kabatas lakatiņu, iepazīties ar satiksmes noteikumiem un citām gudrībām, — viņš atbildēja.

Skolotājai bija progresīvi uzskali. Atmetusi ar roku, viņa atstāja ēzeli skolā.

Kādu laiku ēzelis kopā ar visiem apmeklēja skolu. Bet tad viņš sāka slaistīties, un arvien biežāk viņa vietā klasē palika tukša. Skolotāja, protams, devās pie ēzeļa uz mājām. Sākumā viņš teica, ka sāpot galva, pēc tam — vēders, beidzot — aste. Pats viņš vainīgs nebija nekad.

Tā pienāca pavasaris. Skolotāja sāka pārcelt skolēnus nākamajā klasē. Dažus nemaz nevajadzēja celt — aizgāja paši, taču citus nābaga skolotāja neparko nevarēja piecelt — tikpat kā pieauguši pie soliem. Un, kad

beidzot izdevās piecelt, viņi gan klupa, gan vėlās, gan rapus rāpoja, kamēr pats pēdējais laimīgi sēdēja nākamajā klasē. Tikai ēzelis nekustējās ne no vietas. Kā jau ēzelis!

— Nu ko, draudziņ, — jautāja skolotāja, apsēzdamās ēzelim līdzās. — Ko ar tevi darīsim? Tu tik bieži nenāci uz skolu, ka esi galīgi atpalicis. Pārcelt tevi nākamajā klasē es tiešam nevaru.

— Īi-ha-hā! — nozviedzās ēzelis. — Dīi-rek-ci-jaā!

To dzirdot, skolotājai sāka drebēt rokas un viņa sev teica: «Tiesa gan! Direktors teiks, ka esmu slikti strādājusi. Katrs otrgadnieks taču skaitās pedagoģiskā darba brāķis!» Un, saņēmusi ēzeli aiz ausīm, viņa to vilka uz nākamo klasi. Tas nenācās viegli, un, tā kā ēzelis bija pasmags, kamēr pārvilka, viņa ausis pastiepās mazliet garākas.

Nākamajā mācību gadā ēzelis atkal slinkoja. Pavasarī, kad skolotāja lēma — pārcelt vai nepārcelt tavus priekštečus nākamajā klasē, viņa atkal domīga stāvēja pie ēzeļa sola.

Viņa sacīja... Tu vėl neguli, draudziņ?... Viņa sacīja:

— Par staigāšanu uz pakaļkājām tev nav nekadās jegas. Citi skolēni jau prot lietot kabatas lakatiņu, bet tu vėl joprojām kasi degunu ar pakaļkāju. Kā lai tevi pārceļu?!

Mazliet padomājis, ēzelis norēcās:

— Īi-ha-hā! In-spek-ci-jaā!

Skolotājai sāka trīcēt ceļi, un viņa nodomāja: «Sliņķim taisnība. Ja es viņu nepārcelšu, inspektors sacīs, ka netieku ar darbu galā!» Satvērusi ēzeli aiz ausīm, viņa to sapurināja un atkal pārvilka nākamajā klasē. Bet ēzeļa ausis atkal mazliet pastiepās.

Nākamajā ziemā tavi priekšteči atkal citīgi mācijās. Tik citīgi, ka pat tie, kuri bija vēl spalvaini un kuriem bija palikusi aste, vairs neizskatījās līdzīgi meža zvēriem.

Ēzelis, protams, nemācijās. Viņš žēlojās te par galvas, te par vēdera, te par zobu, te par kakla, te par astes un pat par nagu sāpēm, bet mācību laikā brauca ar ragaviņām, slidinājās vai vienkārši klaiņoja.

Pavasari, kad visi skolēni jau paši uz divām kājam pārgāja nākamajā klasē, skolotāja nezināja, ko darīt ar ēzeli:

— Ak tu, sliņķis tāds! Tu taču atkal nekā neesi iemācījies... Lēkā uz visām četrām un sprauslo, kā īsts ēzelis! Nu, kā lai es tevi pārceļu izlaiduma klasē? Jā-dod vismaz vasaras darbs...

— Ii-ha-haā, ii-ha-haā! — uzvaroši iebļāvās ēzelis.
— Mi-ni-stē-ri-jaā!

Vecā skolotāja nodrebēja un saķēra galvu. «Vienmēr viņam taisnība! Ministrijā taču saņems tikai atskaites un, ja nu ieraudzis, ka manā klasē nav simtprocentīgas sekmiņas? Nē, ēzelis jāpārceļ.»

Kas ar ēzeli notika izlaiduma klasē, nav zināms. Droši vien viņš atkal slinkoja, jo kā gan citādi viņa pēcteči vēl šodien slaiģātu uz četrām?

... Vai tu jau guli, mīlais? Ver nu actiņas ciet. Saldus sapņus!

Bez vārdiem.

V, Zaķa zīm.

PELES

Dzimšanas dienā kolēģi man uzdāvināja bezizmēra zeķes, grāmatu «Cilvēka iekšējie orgāni» un dīvas baltas peles. Peles bija dzīvas. Lai lopiņi neaizbēgtu, es tos ielaidu tukšā ievārījuma burkā, bet burkai virsū uzliku «Cilvēka iekšējos organus».

Sausā vīna pudelī kolēģi izdzēra uz peļu nevis uz manu veselību. Pēc tam mēs nodziedājām dziesmu par nelaimīgu mīlestību, izēdām bundžiņu ķilavu un šķīrāmies.

Nākamajā rītā, kā parasti, gāju uz virtuvi vārit kafiju. Tur jau grozījās mans dzīvokļa kaimiņš Šircums.

— Uzdzīvojāt, jaunekli? — viņš nosodoši pakratīja galvu. — Jums, medicīnas studentam, liekas, derētu kādreiz padomāt arī par līdzcilvēku nervu sistēmu...

Kamēr mēģināju pierādīt, ka mani viesi vakar nodziedāja tikai vienu dziesmiņu, virtuvē klepodams iešļūca Reņģeniķis, otrs kaimiņš.

— Khe, khe, agrāk, pirms kara, akadēmiskā jaunatne hēga no šņabja pa gabalu. Man, piemēram, tieši studiju gados pret alkoholu radās nepārvarams riebums. Bet ko mēs redzam šodien?

— Goda vārds, es dzeru tikai sauso vīnu un to pašu ļoti reti!

— Ai, kā tagad jaunieši melo! — Slīrcums ievaidējas. — Sausais vīns... Ja mūsu dzīvoklī ienāk no ielas, šnabja smaka elpu rauj ciet. Paldies dievam, visi zina, ka Reņģenieks nedzer, par mani jau nemaz nerunājot — es alkoholu nīstu kā rūgtu nāvi...

Satriekts atgriezos savā istabiņā, pabaroju baltās peles un nokartu galvu devos uz lekcijām.

Kad pārnacu mājās, mani gaidīja jaunas nepatikšanas — peles «Cilvēka iekšējos orgānos» bija izgrauzušas caurumu un aizbēgušas. Izmeklējos visos kaktos, izkratīju tupeles, bet nekā. Galu galā nopūtos un sāku lasīt gramatu par psihiskām slimībām.

Apmēram desmitos vakarā pie istabas durvīm kāds bikli pieklauvēja. Atvēru. Uz sliekšņa, stenderē iekēries, stāvēja Reņģenieks.

— Es drīz miršu, — viņš tikko dzirdami izdvesa.

Satvēru nelaimīgo un palīdzēju viņam nokļūt līdz kušetei.

— Vai jums kas sāp? Vai jūtat sirdi dūrējus?

— Man nekas nesāp, — Reņģenieks papurināja galvu. — Es aizmīgšu bez mokām... Ar ko es slimoju? Ar alkoholismu. Katru dienu pa pusstopam, katru dienu, un ta tas velkas jau kopš studiju laikiem. Ai, kas tolaik bija par dzeršanu, goda vārds, mēs tempām kā lopi! Un nu ir gals klāt!

— Neuztraucieties, viss būs labi, sirds jums darbojas puslīdz normāli...

— Nē, es miršu. Nupat man rēgojās baltas peles. Mans brālis nomira stundu pēc tam, kad delīrija lēkmē bija redzējis baltas peles...

Blakus istabā atskanēja griezīgs kliedziens. Kaut kas

plīsa un gāzās. Pametis mirstošo Reņģenieku, metos pie Šļircuma. Viņš, satvēris krāsns krukli, daudzija mēbeles un šaušalīgi smējās.

— Ko jūs darāt?! — metos Šļircumam virsū un mēģināju to savaldīt.

— Visu lupatās! Lai šķīst un jūk! Es to varu atļauties, es esmu traks! Man no pārdzeršanās rādās baltas peles! Netraucējiet mani, es tūlīt sadauzišu televizoru!

Man nekas nebija pretī. Lāvu, lai Šļircums dauza televizoru.

... Kopš tā laika ar kaimiņiem man ir ļoti sliktas attiecības. Tiklīdz Reņģenieks mani ierauga, viņš nosodoši krata galvu:

— Vai tā ir jaunatne? Tik vienaldzīgi pamest mirstošu cilvēku!

Un Šļircums viņam piebalso:

— Jā, vai agrāk, pirms kara, studenti trakajiem ļāva daudzīt televizorus?

PAT DOMĀDAMS NEIZDOMĀSI

Pārdzeršanos es neatzīstu, jo tad vairs nevar ledzert.

*

Viņš mani glaimojoši nosauca par hipopotamu, bet nepaskaidroja šī vārda jēgu.

*

Fakts, ka es neatzīstu kritiku, nav pareizs, jo mani vienmēr kritizē nepareizi.

Norakstījis A, *Bredis*

EDVINS TAURĪNS

SARUNA

- Kārlis sestdienas vakarā uzkāpa apciemot Augustu, vecu draugu.
- Nu, kā klājas? — roku padevis, novilcis lietus mēteli un apsēdies krēslā, Kārlis jautāja.
- Ka nu klāsies? Tāpat vien klājas.
- Ta gan, ja, tā gan...
- Jā.
- Nu un citādi kā?
- Citādi, pats zini, — dzivoju.
- Pareizi vien ir, ko citu tagad lai dara.
- Jādzivo.
- Tur tā lieta.
- Un kas tev jauns? — Augusts pastūma viesim tuvāk alvas peļņu trauku.
- Kas nu jauns... Vakar gandrīz saka sāpēt zobs.
- Ar zobiem tā ir.
- Un tev zobi — nesāp?
- Neko nesāp.
- Tā ir, tā ir.
- Jā.
- Kārlis izpūta papīrosu dūmus pa muti un degunu.
- Spiedīgs. Tā kā uz lietu.
- Kas tev list!
- Tā jā, tā jā. Viņnedēļ viens mākonis arī, stāvēja, stāvēja, nošļāca vienu stopiņu un aiziet!
- Ko citu — ta kā tā nelist.
- Tur tā lieta.

Kārlis nosmekēja visu papirosu un iemeta alvas pelnu traukā.

— Un vai iedzer ar?

— Nē, nav dzeris.

— Tas pareizi. Nav nekāda gudrība.

— Kada tev gudrība! Pēc tam tikai galva sāp.

— Pareizi, jā, pareizi.

Augusts aizsmekēja papirosu un pavināja sērkokciņu.

— Bet silts pavisam, diezīn no kā.

— Es arī tā domāju.

Augusts izlaida platu dūmu vālu.

— Un alu arī neiedzer?

— Kad tas te bija — vienu pudele laikam izdzēru.

— Bet nav no tā alus arī nekas.

— Skaidra lieta. Piegāž tikai māgu.

— Jā. Tā nu mums iet. Ak tu saki, silts gan.

— Kas tad? Jā, par siltu.

— Patiesi, mazdruscīņ ir par siltu.

— Viņš jau nekad nevar trāpīt.

— Gandrīz, vai zini, Kar... Vai zini, sauss no tāda siltuma
metas.

— Ko tad es tev saku?

— Es domāju, ka viena pudele alus derētu...

— Pilnīgi pareizi. Alus, tas tev atņem visu sausumu. Pavisam
cita sajūta!

— Jāpaskatās, vai man patiesi nesanāks vienam alum.

— Vai te bode tālu?

— Ir tāds likums.

— Ak tāds likums, saki, ir? Vai tik tas nebūs tas pats likums?

— Laikam jau būs tas pats.

— Tad nu gan, tad nu gan, jā...

Kārlis piecēlas, aizgāja līdz lietus mētelim un izņēma no kaba-
tas kortelīti. Augusts iemeta nenopipētu papirosu alvas pelnu
trauka un gāja uz virtuvi.

RUNIGS MOTIVS

Man, vēl puisim, reizēm skanēja
Istabiņā radiolas dārdi ...
Apprecējos.

Tagad runā manējā,
Nelaižot pat radio pie vārda.

ADAMA JAUTĀJUMS ASV KONGRESĀ

Pirms dažiem gadiem ASV Kongresā notika visai savdabīga diskusija. Kādā brošūrā par cilvēku rasēm mākslinieks bija uzzīmējis «pirmcilvēku» Ādamu ar nabu. Ziemeļu Karolīnas pārstāvis Čarlzs T. Dergems par šo brošūru ierosināja jautājumu kongresā. Viņš šo zīmējumu nosauca par komunistisko propagandu: Ādams neesot dzimis, bet veidots no māliem, tāpēc viņam nabas nevarot būt. Č. T. Dergema ierosinātais jautājums izraisīja vētrainus strīdus. Fanātiskais bībeles aizstāvis padevas tikai tad, kad uzzināja, ka Vatikānā atrodas pazīstamā itāļu mākslinieka Mikelandželos darbs, kurā Ādams arī uzgleznots ar nabu.

VIENS BURTS

Kā zināms, Fridrihs Sillers Francijas revolūcijas laikā bija ievēlēts par Francijas goda pilsoni. Tomēr šī ziņa nenonāca līdz adresātam. Lieta tā, ka tikai nesen noskaidrojās, ka svinīgais paziņojums bija adresēts «Msje Zilleram».

Abinieks.

G. Bērziņa zīm.

Mikstpediņš.

G. Bērziņa zīm.

HARIJS HEISLERS

Suniskas rindas

Savi trūkumi katram,
Un katram ir savas vājības —
Viens mēdz klaigāt,
Bet otrs
Pat jautrākās dzirēs cieš klusu.
Man —
Pat draugi to atzīst —
Tik daudz esot nepieklājības,
Cik pa septiņiem supiem,
Kopā saskaitot,
Blusu.

Var jau būt...
Kas tās izķers?
Bet vienīgi zēl, ka nav kodienu,
To, kas septiņu suņu
Septiņiem ilķņu pāriem!
Tad daudz ātrāk,
Daudz tirāku izraut es varētu šodienu
No tām rausīgām rokām,
Pēc sava labuma kārām.

Laikam gan
Tad ne vienu vien lielceļa gājēju norietu,
Kas iet taisni, ja redzams,

Bet lien, ja citi to neredz,
Un ik dienas
Kopš rītausmas gaida jau krēšlotu norietu,
Lai tad saskaitīt steigtu,
Vai sanāca tik, cik cerēts.

Ja vēl dotu man degunu,
Tādu kā istam dzinējam,
Kurš pa gabalu atšķirs,
Vai savējais nāk, vai svešs,
Tad vairs nebūtu jāviļas —
Jā, bet pie galda reiz svinējām...
Ej nu izpēti katru,
Ja paziņu apkārt — kā mežs...

Ak, jūs, četrkāji spalvainie,
Bieži pērtie un slānitie,
Jūsu vārdā netaisni
Cilvēki daudzus vēl sauks!
Bet kā dzīvē, tā dzejā —
Pret jums es negribu mānīties,
Neba paruna māca,
Kas cilvēka labākais draugs!

PIEREDZES APMAIŅA

Gailis kad pieredzes apmaiņā
Vistas ved kaimiņu sētā,
Saimnieces karo un atgaiņā,
Vārdus kā vanckarus mētā.

Gailis projām steidz tasities,
Vistām nepatīk nievas;
Pieredzes maiņu, kā kasities,
Turpina kaimiņu sievas.

— Nav taisnības virs zemes — par siko
huligānismu tādu lielu šķipeli iedeva!

M. Ramanes zīm.

Kā man palīdzēja tikt pie prēmijas

Agrāk es humoristiskus žurnālus nelasīju un feļetonus nerakstīju, tāpēc dzīvoju mierīgi un bez bēdām. Te vienā dienā pie manis iekūlās Biezprātiņš.

— Lasīji? — viņš čukstus jautāja. — Konkurss!

— Kāds konkurss? — izbijies jautāju. — Neko sliktu neesmu darījis.

— Tumsōna! — Biezprātiņš mani norāja. — Izsludināts humoristisko stāstu konkurss! Pirmā prēmija simt rubļu, otrā — septiņdesmit, trešā — piecdesmit. Kopā divi simti divdesmit rubļu. Saproti?

— Nekā nesaprotu. Kāds man ar to visu sakars?

— Beidz izlikties! Tu taču esi dzimis humorists!

— Līdz šim man to neviens nav teicis, — kautrīgi atzinos.

— Pareizi, — Biezprātiņš piekrita. — Visi cilvēki ir skauģi. Bet vai esi ievērojis, ka tavi kaimiņi smīn, kad tu ierodies no makšķerēšanas?

— Jā, patiešām...

— Nu, redzi! Tas tāpēc, ka tu esi dzimis humorists.

— Bet zini, es nekad neesmu kaut ko tādu rakstījis.

— Nekas! — Biezprātiņš man draudzīgi uzsita uz

pleca. — Es to rakstīšanas procesu pārzinu simtprocentīgi. Bez kavēšanās sūti sievu uz laukiem un ņem bezmaksas atvaļinājumu.

... Nākamā dienā, kad visi priekšdarbi bija paveikti, mēs abi sēdējām pie galda un nervozi graužām zīmuļus.

— Kā tu domā, cik dienu mums vajadzēs, lai uzrakstītu tās humoreskas? — jautāju Biezprātiņam.

— Varbūt dienu, bet varbūt arī mēnesi, — Biezprātiņš skaidroja. — Viss, redzi, atkarīgs no iedvesmas.

— Mēnesi es nevaru, — steidzos iebilst. — Pēc divām nedēļām man jābūt darbā.

— Darbs neaizbēgs, — Biezprātiņš pamācoši teica. — Un vispār, kam tev tā fabrika? Kad saņemsi prēmijas, tu būsi laureāts. Naudas netrūks, slavas arī ne. Dzīvosi kā niere taukos.

Pirmo dienu neko neuzrakstījām.

— Ir priekšlikums, — ieradies nākmajā rītā, Biezprātiņš svinīgi paziņoja. — Uzsmēķesim!

— Nekad neesmu smēķējis un arī nesmēķēšu! — kategoriski paziņoju.

— Vajag! Visi rakstnieki smēķē! Iedvesmu, redzi, nosaka dažādi apstākļi. Saproti? Pašlaik tev iedvesmas nav. Bet, tiklīdz tu uzvilksi dūmu, tev kļūs omulīgi, tik patīkami, ka idejas pašas kāps galvā.

Pēc pāris stundām man kļuva nelabi.

— Neko darīt! — redzēdams, kā es mokus, Biezprātiņš skumji nopūtās. — Nikotīns tevi neiedvesmo. Dod šurp desmit rubļus. Meklēšu citas zāles.

Ar zālēm Biezprātiņš ieradās pēc divām dienām.

— Vai tad šodien nerakstīsim? — bažīgi jautāju, kad Biezprātiņš atkorķēja konjaka pudeli.

— Paspēsīm! Galvenais ir iedvesma. Tad humoreskas būs gatavas pāris stundās.

Iedvesmas meklēšana ar konjaka palīdzību turpinājās trīs dienas. Ceturtās dienas rītā Biezprātiņš atkal palūdza desmit rubļus.

Izmeklējis visās malās, biju spiests paziņot, ka naudas nav.

— Kā, nav? — Biezprātiņš sašuta un norādīja uz kristāla vāzi. — Bet kas tas? Māksla prasa upurus, un lombards upurus pieņem!

Vāzei sekoja servīze, servīzei — pulkstenis, bet pulkstenim — paziņojums:

«Biedri Juzef! Ja jūs triju dienu laikā neieradīsieties darbā, mēs Jūs no darba atbrīvosim.

Direkcija.»

Iepazinies ar paziņojuma saturu, Biezprātiņš gaviļēja:

— Brīnišķīgi! Nu tu būsi profesionāls rakstnieks! Urrā!

— Paldies! — noteicu. — Tu gribi, lai mani izmet no darba?

— Neraizējies! — Biezprātiņš mierināja. — Aizņemies no kaimiņiem trīsdesmit rubļus, un viss būs kārtībā!

— Kā to saprast?

— Pavisam vienkārši! — Biezprātiņš paskaidroja. — Direkcijā man ir labi paziņas. Es viņiem izmaksāšu, un viss būs nokārtots. Mums atļaus pastrādāt vēl trīs dienas. Ar to tad arī pilnīgi pietiks.

Kad trīs dienas bija pagājušas, bet Biezprātiņš joprojām vēl cienāja savus paziņas, es nosūtīju žūrijas komisijai šādu lūgumu: «Ludzu piešķirt prēmiju parādu

segšanai, kas radušies, rakstot humoreskas kopā ar pilsoni Biezprātiņu.»

Albilde pienāca no milicijas:

«Prēmiju dabūsi, tikai palīdziet sameklēt jūsu līdzautoru. Zūrijas komisija saņēmusi jau trīspadsmit šādus lugumus. Visiem humoreskas palīdzējis rakstīt Biezprātiņš.»

— Ja jūs gribat stāties laulībā ar Otto Goldbaha kungu, tad atbildiet!

H. Krečmāra zīm., «Eulenspiegel»,
Berlīne

Antireliģiskā propaganda

Kad žurnālists ieradās pie ciema antireliģiskā pulciņa priekšsēdētāja un uzdeva viņam jautājumu par pulciņa darbu, priekšsēdētāja seja atplauka pašapmierinātā smaidā.

— Strādājam, spēkus neželodami! — noteica priekšsēdētājs un, kautrīgi nodūris acis, ievilka plaušās vairāk gaisa.

— Pirmkārt, pusgada laikā esam nolasījuši desmit antireliģiskas lekcijas partijas biedriem un komjauņniešiem.

Otrkārt, ciema izpildkomitejas darbinieku vidū rīkojām aptauju «Vai ticat dievam?». Visas atbildes skanēja noraidoši.

Treškārt, divdesmit čaklākos antireliģiskā pulciņa biedrus apbalvojām ar brošūru «Reliģija — pagātnes rēgs».

Ceturtkārt, ciema skolas audzinātājiem sarīkots seminārs par tematu «Padomju pedagogs met baznīcai līkumu!».

Piektkārt, man pašam mājās izlīmēti astoņpadsmit antirelīģiski plakāti.

Sestkārt...

Te žurnālistam beidzot izdevās runīgo vīru pārtraukt:

— Piedodiet, tas viss, protams, ir labi. Bet jūsu darbs ar ticīgajiem?

— Ar ticīgajiem? — priekšsēdētāja balsī ieskanējās patiesa izbrīna. — Nu, vai zināt!... Es nesaprotu, kā jūs varat uzdot tādu jautājumu! Kas mums, apzinīgiem darbiniekiem, var būt kopējs ar ticīgajiem?! Nesaprotu...

ABSTRAKCIONISTA LOĢIKA

Kāds franču mākslinieks uzgleznoja abstraktu gleznu un nosauca to — «Govis pļava 2000. gadā». Paņēmis šo darinājumu, viņš izgāja uz ielas, lai to pārdotu. Starp gleznotāju un kādu garāmgājēju notika šāda saruna:

Gājejs: — Kas par blēņām! Es te neredzu nekādu pļavu!

Gleznotājs: — Protams. Govis visu zāli noēdušas.

Gājejs: — Bet kur tad ir govīs?

Gleznotājs: — Acimredzot, kad govīs zāli bija noēdušas, tās pameta pļavu.

«Mākslinieks», protams, savu gara darbu nepārdeva, bet viena no progresīvajām Parīzes avīzēm viņu apbalvoja ar 500 frankiem par abstraktas mākslas izsmiešanu.

Mazgrīviņu pilsētas dzīvokļu pārvalde pēc septiņu gadu solīšanas beidzot piešķīra līdzekļus Amatnieku ielas 13. nama kapitālajam remontam. Iedzīvotāji uzgavileja.

Beidzot pienāca arī diena, kad namā brigadiera un divu inženieru pavadība ieradās pirmais strādnieks. Trīs dienas tie staigāja apkārt un pētīja, no kura gala sākt. Ceturta bija svētdiena.

Piektajā diena 1. dzīvokli podnieks nojauca krāsni. (Tai bija labi saglabājušies glazētie podiņi, un darba vadītājam tieši tadus vajadzēja savai nepabeigtajai majai.)

Drīz vien 2. dzīvokli izņema ozolkoka durvis. (Tās bija vajadzīgas remontkantorā inženierim.)

Trešajā dzīvokli darbus nevarēja uzsākt, jo tur nekā noderīga nebija, toties ceturtajā darbi gāja kā pa sviestu. Tur dzīvoja īrnieks, kas tirgū strādāja par gaļas izcirtēju un zināja, kas jādara, lai darbi ātri veiktos. Pirmajā dzīvokli vēl nebija no jauna uzinurēla krāsns (profams, no neglazētiem podiņiem), kad ceturtajā dzīvokli visi darbi jau bija pabeigti.

Piekta dzīvokļa īrnieks par daudz uzbāzīgi interesējās, kāpēc ceturtajā dzīvokli tik raiti rit darbi, tāpēc viņa dzīvokli tos tik drīz neuzsaka.

Sestajā dzīvokli dzīvoja aplūrišanas kantora priekšnieks, tāpēc tur darbus vajadzēja uzsākt gribot negribot, jo aplūrišanas kantora priekšnieks reizē bija arī izpildkomitejas loceklis.

Septītajā dzīvoklī dzīvoja kāda veca māmuļa, pensionāre, kas no laukiem saņēma pakas. Arī tur darbi ritēja norūmāli.

Astotajā (pēdējā) dzīvoklī dzīvoja remonta kantora vietējās komitejas priekšsēdētājs, kas tikko šo dzīvokli bija iemainījis. (Tieši tāpēc kapitālo remontu jau arī uzsāka.) Kā tur ritēja remonta darbi, par to nav vērts rakstīt.

Kad piektā dzīvokļa durvis bija ieliktas otrajā dzīvoklī, septītā — piektajā, bet septītajā dzīvoklī ielika pagraba durvis, tās otrā tempā nokrāsoja. Tādējādi gandrīz visiem dzīvokļiem bija ieliktas jaunas durvis. Sliktāk gāja ar logu rāmjiem, jo tos no viena dzīvokļa otrā nekādi nevarēja pārmainīt — tie juka laukā. Kad nedēļa bija pagājusi, meistari ielika tik pamatīgus un drošus logus, ka atvērt los nebija iespējams. Bet, ja nu kāds bija tik stiprs un pārgalvīgs, ka atvera, tad aizverot stikli bira grabēdami.

Ar logu ielikšanu remonts bija beidzies, reķins iesniegts bankā un nauda saņemta. Vīri aizgāja, un irnieki steidzīgi cenlās vasaras pēdējās dienas savest savus dzīvokļus kārtībā.

Kad uznāca pirmais rudens lietus, iedzīvotāji konstatēja, ka nav labots jumts. Beniņos nedzīvoja ne miesnieks, ne apfiršausas kantora priekšnieks. Arī jumta skārds nebija izmantojams nevienā individuālā mājā. Tas bija caurs kā siets...

PAT DOMĀDAMS NEIZDOMĀSI

Griesti ceļā ir avārijas stāvoklī, arī citādi lie ir slikti.

*

Inventarizācijas rezultātā iztrūkumi tomēr neradās.

*

Ola jāvāra vismaz trīs minūtes, pie tam vārošā ūdenī.

Norakstījis *ANDRIS BRIEDIS*

V. *BUKS*

T I M P Ā N S

Kombināta kultūras masu sektora vadītājs Uķis norūpējies glūnēja pagaldē, un viņa vaigs bija pietvīcis. Bet Pats (tā godāja kombināta direktoru), liecīgu soļiem staigādams pa istabu, nēmās viņu svētīt:

— Ak tu... utubunga, die-delnieks! Ellē par ratu smērētāju... Tur tu derētul Grabulis tads!...

Uķis palīda zem galda.

Priekšnieks turpināja:

— Šitādu blamāžu! Ierodas viesi no tresta, grib noskatīties pašdarbību, bet...

— Vai tad es esmu vainīgs, ka pianiste pagība zobārsta kabinetā? Un solists atsacījās... — Uķis no pagaldes taisnojās.

Tas direktoru sanikvoja vēl vairāk.

— Turī muti! Par ko tu algu saņem? — viņš gāza ar dūri galdā. — Vai tad tu pats neproti plinkšķināt kauliņus?!

— Par nožēlošanu ne... Jūs taču zināt, ka mana specialitāte ir bungas, timpāni...

— Klusu! — direktors uzbrēca. — Tāpēc jau ciemiņi aizmuka, ka nebija mūzikas! — Pats uz

brītiņu aplūsa, jo neatcerējās
vairus nevienu jaunu lamu vārdu.
Tad viņš gekšņi atplauka:

— Timpāns! ... Timpāns, tim-
pāns! Luk, kas tu esi!

— Ūķis izlida no pagaldes.

— Ziniet ko, direktor? — viņš
mierīgi teica. — Nākamā sest-
dien apsoli jums pamatīgu iz-
klaidēšanos. Norunāts?

Ar to saruna bija izbeigta.

* * *

Nākamajā sestdienā, gludi sa-
sukājies, uz skatuves parādījās
Ūķis — programmas vadītājs.

— Godājamie! — viņš šķel-
nīgi pievērsās klausītājiem.

— Pastāv tāds īpatnējs mūzikas
instrumentis — tukšs vara katls,
kas pārviļkts ar ādu ...

— Timpāns! — zālē kāds ie-
saucās.

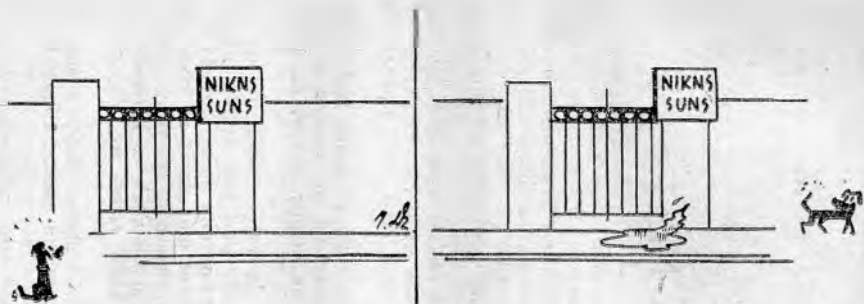
— Gluži pareizi! — program-
mas pieteicējs apstiprināja. —
Tas ir timpāns. Un tagad jūs to
dzirdēsiet.

— Ko? — zils no nīknuma
Patš pielēca kājās un, pirkstus
dūrēs savilcis, gribēja drāzties
uz skatuvi, bet tad sastinga.
Magnetofons ar četru repro-
duktoru palīdzību sāka atskaņot
mums jau zināmo sarunu.

— Biedri, mūsu direktora runā atkal bija maz
ūdens.

J. Melgaila zīm.

Bez vārdiem.

I. Dzerko zīm.

— Ei, paķer līdž — man arī uz ellī!

I. Melgaila zīm.

PROBLĒMA Nr. 1

(Zinātniska humoreska)

Viena no svarīgākajām mūsdienu zinātnes problēmām ir šāda: ar kādu tehniku var atraut vienu pārdevēju no otras, kad tās veikalā sarunājas un pircēju absolūti neievēro?

Esmu mēģinājis saukt, kliegt, šaut ar pistongām un pugaču... Viss veltīgi! Viņas neceļ ne ausu.

Vienreiz izdomāju pat tā: universālveikala sporta nodaļā paņemu laivu un gāju prom. Tomēr nekas nelīdzēja. Pārdevēju uzmanību sev pievērst neizdevās... Nācās laivu nest atpakaļ, cik tālu šo stiepsi, smaga kā velns!

Esmu aprunājies ar draugiem, radiem un paziņām, lūdzis padomu. Viens ieteica šādu variantu: piebraukt pie veikala ar kravas mašīnu, nest visas preces laukā un beigās iepakot arī pašas pārdevējas.

Otrs domāja, ka vienkāršāk būšot, ja katrs pircējs uz veikalu ņemšot līdz garu kārti. Ar to tad varētu pāri letei kutināt pārdevējām padusēs, kamēr šīs sāk smieties un vairs nevar parunāt.

Trešais sacīja tā: ja jau viņas nevarot pamodināt ar kliegšanu un revolvera šāvieniem, tad vajagot pieprasīt, lai katrā veikalā iekārto tālšāvēju lielgabalu bateriju vai vislabāk — kosmodromu. Vajadzīgā brīdī tad varēšot izšaut kādu raķeti uz Mēnesi vai Marsu — pārdevējas noteikti dzirdēšot.

Es par visiem šiem variantiem stipri šaubījos, tādēļ nolēmu izmantot vēl vienu paša izgudrotu paņēmieni: pielietot aplenkuma taktiku.

Iegāju veikalā. Jā — šīs abas atkal trin mēles tik stipri, ka dzirksteles lec.

Padevīgi vaicāju:

— Vai jūs, lūdzu, neparādītu man šīs kniepadatas?

Nekādas atbildes.

Sacīju jau stiprāk:

— Cienītās, vai drīkstētu lūgt?

Nekādas atbildes.

Kliedzu no visa spēka:

— Hallo, man vajag kniepadatas prusaku kolekcijai!!!

Nekādas atbildes.

Tad nolēmu tā: stāvēšu pie letes un neiešu prom, kamēr viņas klāčošanos beigs.

... Tā nu es te stāvu. Jau septītais gads. Mati man izauguši līdz jostas vietai, bārda līdz zemei... Pie friziera iet nav laika, — ko var zināt, varbūt viņas tieši šai brīdī sarunu pārtrauc un sāk interesēties par pircējiem?

Sieva ik dienas trīs reizes atnes ēdienu. Iestiprinos un stāvu atkal. Sirdi mierina viena cerība: kas zin, varbūt reiz te atnāks kāds no Tirdzniecības ministrijas darbiniekiem, paņems divus traktorusus, piesies ar trosēm runātājas katru pie sava dzelzs rumbaka un — puf! — atraus vienu no otras... Un teiks: «Lūk, cienījamās, jūs gaida viens pacietīgs pircējs!»

ARMINS LEIŅŠ

UZMANĪBAS SADALĪŠANA

Nepārtraukdami ražot brāķi, uzklausiņa arī kritiku.

IEDARBĪBA

— Jūsu spēlei jāiedarbojas tā, — piecas minūtes pirms pirmizrādes režisors centās ieskaidrot aktieriem, — lai skatītāji celtos no krēsliem ar apņēmību cīnīties pret pelēcību!

Otrā cēliena laikā skatītāji cits pēc cita piecēlās...

Atriebīgais gailis

Solās atbraukt reti viesi —
Vecais Grauds ar jauno
Kutēsi...
Ciemiņiem ko priekšā celsi, —
Varžu diķi nepasmēsi...

Iesim vecajam pa pēdām!
Skūnīti aiz mulkas grēdām
Viņš ar pacīlātu prātu
Vadu kandžas agregātu.

POĻU HUMORS

- Vai jūs jau sen esat precējusies?
- Kā jūs to domājat — summāri vai atsevišķi?

*

Dažiem cilvēkiem ir tikai viens talants: viņi nesaprot,
ka viņiem nav talanta.

Atriebīgais gailis

Saimnieks norāda uz gaili:
«Dziedātajam noņemt smaili —
Uzkožamais būs uz goda,
Tauki laistsies uz zoda!»

Aiz tām pašām malkas grēdām
Gailis piedzēries aiz bēdām:
Cilvēkos šis esot vilies
Tad jau, kad no olas šķīlies!

*

- Nekad neaizmirstiet, ka gudri cilvēki nav pārāk pašparliecināti. Tikai muļķi tic savu uzskatu nekļūdīgumam.
- Jūs par to esat pārliecināti?
- Absolūti.

Atriebīgais gailis

Brūzis deg! Kad atskrien
dzēsējs,
Viņam sekstē ieklūp plēsējs:
«Tu man lēmi nāves sodu —
Kaitu noplūkšu tev zodu!»

Sabraukuši jautrās dzirās,
Viesi izslāpuši šķirās:
«Spitīgs liktenis patiešām:
Gaiji dzer — mēs slāpes
ciešām!»

J. Dreslera
zīmējumi un teksts

PĀRMETUMS

Pasažieris rāda autobusa konduktoram apliecību. Konduktors saka:

- Bet tā taču ir pirmās klases skolēna apliecība!
- Pareizi! Tagad jūs varat iedomāties, cik ilgi es gai-diju jūsu sasodīto autobusul!

A. KOLBERGS

B L Ē D I S

Azītim tramvajā uzklupa nelaime, un pavisam negaidītā veidā.

— Biļetes! Pilsoņi, uzrādiet biļetes! — kontrolieris, airēdamies ar elkoņiem pasažieru straumē, sauca tādā balsī, kas izslēdza jebkurus iebildumus.

Āzītis iebāza roku vienā kabatā, iebāza otrā, nervozi atrāva vaļā portfeli — nav. Viņš nobāla un sāka meklēšanu no jauna. Nav!

Kontrolieris nebija jauns cilvēks, taču viņam stāstu par biļešu zaudēšanu katru dienu nācās noklausīties vismaz septiņdesmit variantos. Kurš gan teiks, ka viņš biļeti vienkārši nav nopircis?

Āzītis saprata, ka attaisnoties neizdosies. Par paviršību būs jāmaksā. Un viņš padevīgi kāpa kontrolierim līdzlī ārā no vagona.

Un tad notika nelaime. Āzītis biļeti atrada.

— Redzat, man ir biļete! — viņš naivā priekā iesaucās.

Kontrolieris neticēja, ka tā ir Aziša biļete.

— Zēl, ka es nepamanīju, kurš pasažieris jums to iegruda, — viņš rezonēja. — Es tam labdarim gan būtu parādījis! Maksājiet sodu!

Azītis nemaksāja.

Lai izskaidrotu, ka biļete jāuzrāda vagonā nevis ārpus tā, Āzīti aizveda uz miliciju, bet, lai viņš to neaizmirstu, sastādīja protokolu. Protokolu aizsūtīja uz darba vietu.

Vietējās komitejas sēdē Azītim teica:

— Pastāsti, kā tas tev gadījās...

Viņš izstāstīja. Viņam ticēja. Taču pēkšņi kāds brīdinoši teica:

— Sēdes protokolā tā gan nerakstiet! Visi materiāli par kārtības neievērotajiem nonāk uz Kodēja rakstāmgalda. Viņš ir principiāls cilvēks. Viņš ir pret bezbiļetniekiem. Ja nu viņam ienāk prātā, ka mēs Azīti vienkārši glābjam? Ja nu viņam kāds tā paucē? Sods taču ir

samaksāts! Labāk rakstīsim, ka Azītim negribējās mainīt rubli, ka tagad viņš to nožēlo un tālāk, Izteiksim mutisku bridinājumu, un viss kārtībā!

Ceļa komitejas sēdē izdomāja vēl asprātīgāku iemeslu. Ieraksts protokolā skanēja šādi:

«Mūsu darbinieks Azītis aizmirsis nopirkt biļeti tādēļ, ka domājis par vērtīgu racionalizācijas priekšlikumu. Apsolījās laboties un par racionalizācijas priekšlikumiem tramvajā turpmāk nedomāt.»

Rūpnīcas blītkotāju komanda bija sestā sabiedriskā organizācija, kas izskatīja Azīša pārkāpumu.

Blītkotāji ierakstīja: «Azītis par bezbiļetnieku kļuva apstākļu

sagādīšanās dēļ: nezināms suns netālu no pieturas aprijis viņa cūkādas maku ar visām kapeikām. Bridināts, Turpmāk pīrks tikai dermantīna makus.»

Kad visi sēžu protokoli nonāca pie Kodēja, lieta bija pilnīgi skaidra.

— O, cik slīpēts blēdis! — viņš grozīja galvu. — Kādus iemeslus tikai nav izdomājis, lai izkultos ar veselu ādu! Skat, kāds draņķis strādā mūsu rūpnīcā! Bet mani ap stūri neapvedīsi! Tagad es saprotu, kurš pagājušajā vasarā aizstiepa tos divus jumta papes ruļļus...

Otrā dienā Azīti atlaida no darba. Protams, pēc paša vēlēšanās.

Tā esot gadījies

Kāds bagāts amerikāņu lielrūpnīks (viņa vārdu laikraksti neizpauž) nesēn apmeklēja Itāliju. Zinot viņa vājību uz ievērojamu mākslinieku gleznām, pirms aizbraukšanas viņam piedāvāja kādu tikko atrastu diženā Rembranta gleznu. Amerikānis bez kaulēšanās samaksāja pasakaini augstu cenu un nosūtīja gleznu uz Ņujorku. Lai apmānītu muitas darbiniekus, gleznu «normaskēja» — uz tās

uzmālēja kaut ko abstraktu. Laimīgais pircējs, ieradies dzimtenē, nodeva gleznu restauratoram, lai tas noņem abstrakto smērējumu. Taču pēc nedēļas viņš saņēma no restauratora šādu telegramu:

«Noņemot virsējo kārtu, netišām aizskāru arī Rembranta gleznu, zem kuras, izrādās, ir Musolini portrets. Kuru kārtu atstāt?»

A. LIDUMS

Lietošanas pamācība

Ilgu laiku fabrika, kas ražoja emaljētus kastroļus, nespēja atkauties no reklamācijām. Tikko kastroļus lika uz uguns, emalja saplaisāja un kastroļi ēdienu gatavošanai vairs nebija lietojami.

Lai atbildētu uz visām reklamācijām, nācās nemitīgi palielināt pārvaldes aparāta štatus. Beidzot kantora darbinieku skaits pārsniedza strādnieku skaitu cehos. Bet arī tas nelīdzēja. Reklamāciju straume turpināja augt. Un tad direktors pieņēma varonīgu lēmumu: «Pietiek! Uz reklamācijām fabrika vairs neatbildēs!»

Vienu brīdi šķita, ka grūtākais nu ir aiz muguras, jo daļa patērētāju, nesaņēmusi atbildes, pārstāja sūdzēties. Taču drīz vien avīzē parādījās feļetons. Tas, protams, bija nepatīkami. Tomēr kaut kā arī feļetona sekas izdevās novērst.

Aizritēja vēl krietns laiciņš, un, tā kā fabrikā nekas nebija mainījies, augstākā priekšniecība izteica direktoram rājienu. Direktoru tas sarūgtināja daudz vairāk nekā feļetons. Bet, galu galā, ja tā ļoti padomā — vai tad, arī saņemis rājienu, cilvēks nevar dzīvot?

Pēdīgi priekšniecībai, kuru pircēji joprojām bombardēja ar sūdzībām, šī lieta apnīka, un kartējā ceturkšņa beigās tā visai fabrikas vadībai atņēma prēmijas. Ar to jau nu samierināties nevarēja.

Direktors saņāuca apspriedi. Un tās dalībnieki vienbalsīgi nolēma turpmāk katrā emaljētā kastrolī ielikt lietošanas pamacību: «Sargājiet kastrolus no uguns! Pretējā gadījumā fabrika par bojājumiem neatbild.»

Problēma līdz ar to bija atrisināta. Reklamācijas fabrikai vairs nesūtīja. Tiesa, arī kastrolus vairs nepirka...

— Nulle viens? Klauvējiet ļabi stipri — es slikti dzirdu!

I. Melgaila zīm.

— Ei, taksit
1. Melgaija zim.

TĀ ESOT GADĪJIES

Komponists Johans Strauss iegāja apavu veikalā un ilgi meklēja sev piemērotas kurpes. Tika pārcilāti vairāki desmiti pāri apavu. Beidzot viņš sašutis atmeta ar roku:

— Redzu, ka neatradīšu to, ko gribu.

— Bet ko jūs, cienijamais, meklējat? — jautāja pārdevējs.

— Kurpju pāri, kas cīkstētu vienā tonī, — atbildēja komponists.

Komponistu Johanu Brāmsu uzaicināja ciemos kāds viņa draugs. Namatēvs, lejojot vīnu glāzēs, ar pašlepnumu piezīmēja:

— Šis vīns jums patiks. Tas ir Brāmss starp maniem vīniem.

Brāmss nogaršoja vīnu, nolika glāzi un teica:

— Esiet tik laipns un pasakiet, lai atnes no jūsu vīna pagraba Johanu Sebastianu Bahu.

Bez vārdiem.

I. Dzerko zīm.

Armins Lejiņš

PAR MĀKSLU

Kinomākslas ceļi ir nenosakāmi: simtiem filmu beigās samilējušies pāriši aiziet pa ceļu nenosakāmā virzienā.

Orķestris, kas uzstājas starplaikos starp konferansjē programmas numuriem, ir estrādes orķestris.

Muzikāla komēdija — tas ir nopietnības un vieglprāības sajaukums. Nopietns komponists sacerē mūziku vieglprāīga dramaturga tekstiem.

Apspriedē «par teātra seju» nolēma, ka teātra simbols būs — maska.

Viena diena

Laikam jau desmito reizi veros pulksteņi. Lielais rādītājs tuvojas pieciem, bet Kates kā nav, tā nav. Cilām reizēm ap šo laiku viņa jau krietnu stundu ir mājās. Kaut to lapsenes sadzeltu! Esmu izbadējies kā vilks, un tieši tagad...

Atveras durvis.

— Sveiks, Maksim! — Kate mani sveicina. — Tu nu gan šodien esi pasteidzies!

— Sveiki!... Ko tu ar to gribi teikt? Kāpēc — «pasteidzies»? Es taču jau sen...

— Nu un tad? Vakar pārnāci vienpadsmitos. Aizvakar — ap diviem. — iebilst Kate.

— Bet piedod, es taču paziņoju, ka man ir inventarizācija... Bet kāpēc tu nāc tik vēlu?

— Frizētava bija pārpildīta...

— Tā. Pārpildīta... Tavi mati gan neliecina, ka tu būtu bijusi frizētavā.

— Es taču teicu, ka bija pārpildīta. Tāpēc iegriezos «Apinīti». Drusku papļāpāt...

— Tā. Papļāpāt, — es ironiski saku. — Un vai tu tur tā krietni izplāpājies?

— Paldies, ka painteresējies. Krietni gan.

— Bet ar ko, ja atļauts jautāt? — aizkaltināts kašājos.

— Ar Oļu, — mierīgi atteic Kate. — Bet tagad liec mani mierā ar saviem muļķīgajiem jautājumiem! Gribu drusku atpūsties... Vai tas ir jaunākais «Vlastas» numurs?

Nemaz negaidot atbildi, viņa paņem žurnālu un iegrimst lasīšanā. Es diezgan muļķīgi jautāju, ko viņa dara.

— Vltavā makšķerēju zivis, — viņa atbild pavisam nopietni.

— Kas tā par muļķošanās! — es rūcu. — Runā drusku skaidrāk!

— Kā mežā sauc, tā atskan, — atcērt Kate. — Bet, ja nu tu par visu vari gribi zināt, tad varu paskaidrot, ka es lasu «Vlastu».

— Tikko kā mājās pārnākusi?

- Jā. Tikko kā mājās pārnākusi. **Jeb** vai es to nedrīkstētu?
- Nu bet... — gribu kaut ko iebilst, bet Kate neļauj man turpināt.
- Nu lai tu mani vairs nelīcīnātu! Vienu dienu taču arī es varu palasīt, kad svinu...
- Sveiki, viņa svinot! — es iesmejjos. — Miloša sieva, bet svinot! ... Saki, lūdzama, ko tad tu svinī?
- Ja tu nezini, varu pateikt, ka šodien ir Starptautiskā sieviešu diena.
- Vai tāpēc man būtu uz pusēm jāraužas?
- To tu vari nedarīt, tikai liec mani mierā!
- Bet kas būs ar vakariņām? Vai ir kaut kas ēdams? — es neaizīzos.
- Kaut kas jau būs, — tā atbild.
- Būs, būs — bet kad?
- Kad tu kaut ko sagatavosi. Pasaule jau bojā nacies, ja arī tu vienu dienu gadā pavārīsi.
- Neizpratnē raugos uz Kati. «Viņa laikam prātā jūkusi,» pie sevis domāju.
- Vienu dienu... gadā... — es stostos. — Nu labi, gan es kaut kā pārcietīšu... Ko tu gribētu vakariņās?
- Kate neapmulst un, manu balsi atdarinādama, saka:
- Kakīt, vāri, ko gribi, tikai liec mani mierā! Tu taču redzi, ka es lasu...
- Varētu vismaz likt noprast...
- Paraugies pieliekamajā, — Kate neļauj man pabeigt, — un kaut ko sakombinē.
- Bet ko lai es sakombinēju?
- Vienu dienu gadā gan varētu pats kaut ko izdomāt.
- Varbūt gabaliņu siera, — apmulsis ierosinu.
- Siers man nepatīk.
- Nepatīk! — izsmējīgi atkārtāju un pēlu pieliekamo. — Te vēl ir desa.
- To man šodien negribas.
- Negribas... Tad nevajag visu laiku lasīt vien... Te no vakardienas palikuši spināti, — es turpinu.
- Par ko tu mani īsti turi? Vai es esmu kāda zoss, vai, ka barosi mani ar zaļumiem?
- Nu tad, velns lai parauj, saki, ko tu gribētu! Varbūt kartupeļu saņemumu?
- Tas man negaršo, — Kate savēlk degunu.

— Negrāšo! Ko tad tu gribētu? Vai putrainu biezputru?

— Mājās nav ne piles piena. Paņem tukšu pudeli, tā ir tur, pieliekamajā, blakus krustmātes Andulas lādītei, un aizej uz veikalu pēc piena. Tas ir vēl vaļā.

— Nu nē! — es iesaucos. — Tad es labāk piesaku bada streikot!

— Kā tev patīk! — atcērt Kate.

— Deviņi pērkonī, nu tad izdomā pati!

— Virtuve nav mans sektors, — mierīgi iebilst Kate.

— Un ko tad? Varbūt tu gribi, lai es vakariņas izlūdzos no Romas pāvesta? Te mums vēl ir ābolu kompots...

— Tās nav nekādas vakariņas, — Kate atraida manu labi domāto ierosinājumu.

— Bet ja nu uzceptu baltmaizes šķēlītes?

— Kā tad, un piesmirdinātu visu dzīvokli!

— Tad varbūt omleti?

— Tai tāpat piens vajadzīgs.

— Nu man beidzot ir rokāt — es atplaukstu. — Rostbifu ar sipolēm! Tu tikai izstāsti, kā tas gatavojams.

— Lūdzu, ar miļu prātu. Nem vienu vīriešu ziemas mēteļi, apģērb, aizej līdz skārnim...

— Nē! Es uz skārnī neiešu! — kategoriski iebilstu Kates teiktajam.

— Tad tā mēs viens uz otru gaidīsim, — milīgā balsi ierunājas Kate, — bet mūsu sirdis cietīs mīlestības badu...

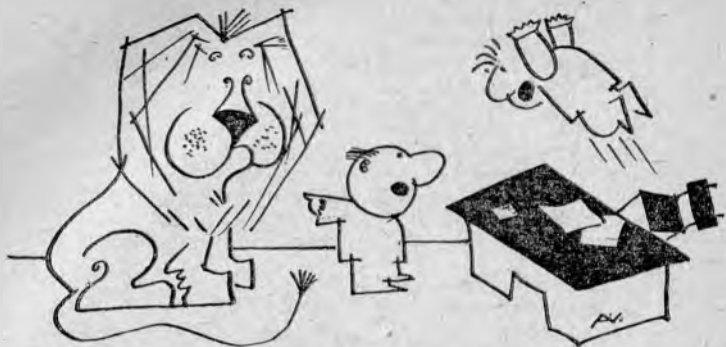
— Badu cieš mans vēders nevis sirds! — es sāku klūt rupjš.

— Beidz vienreiz tērzēt un ķeries pie vakariņu taisīšanas! Es jau esmu pie pēdējās lappuses, bet tu tikai tarkšķi!

— Beidz vienreiz mani kaitināt! — gandrīz vai raudādams sāku lūgties Katī. — Labāk... Labāk... Bet vispār — vai zini ko? Tā tik ir ideja! Vakariņot aiziesim uz kādu solidu restorānu. Piemēram, uz «Budapeštu».

Kate noliek žurnālu un nevainīgā balsi saka:

— Tev nu gan vajadzēja daudz laika, kamēr izdomāji, kā vēlies nosvinēt Starptautisko sieviešu dienu...

— Jūs teicāt, ka man neesot izziņas par to, ka es strādāju cirkā.
Lūk, te būs liecinieks!

V. Ardašova zīm.

— Vēlns, kas par
tumsu! Atkal savā
darzā ielīdul

V. Ardašova zīm.

Tikšanās ar kovboju

Upmalā sastapos ar dzīvu kovboju. Sēdēju kuģīšu piestātnē uz pāļa un ķēru mailites. Viņš pienāca man klat no mugurpuses.

— Copē? — kādu laiku glūnējis uz pludiņu, pienācējs painteresējās.

— Zvēriģi! Nav rijīgāka lopa par mailīti, — atbildēju un iespiedu kovbojam rokā hada pātāgu, piebilzdams: — Še, paturi! Pārhaudišu lidaku makšķeres.

Sēdējām abi. Brīžam skatījamies uz pilēm, kas dūņās dukurēja gliemjus, brīžam uz brūnaļām, kas otrā krastā plūca zāli. Kovbojs ik pa laiciņam apskaužami slaidi spļāva ūdenī.

— Vai tu mīli govīs? — draudzīgi apvaicājos.

— Ko?! — viņš pārsteigts pablenza uz mani un palstūma savu sombrero deguna virzienā. — Mans, vecīt, nav nekāds govju gans! Klārs?

— Un ko tu domā par zirgiem? — tincināju tālāk.

Kovbojs neizpratnē vēlreiz pašķielēja uz mani un nospļāvās.

— Tu, vecīt, laikam esi bišķi trāpījis iekš aub? — viņš pagrūda platmali atpakaļ uz pakauša un vairākkārt piebungāja ar pirkstu kauliņiem pie pieres.

— Kāpēc? — brīnījos. — Istam kovbojam parasti ir dāma, laso un, protams, arī zirgs.

— Mans rullē uz «Jav», bet manēj miss vilē uz «Pannonia»! Klārs? ... Un tad man ir vēl šitas! — viņš lieīgi iesaucās un izvilka no bikšu pakaļējās kabatas lūteni. — Vo! — gaisā nošņāca cirtiens, un krastmalas kārkla atvasei novēlās jaunais dzinums.

— Oho! ... — skaļi apbrīnoju. — Zini ko — rīt fermā kaus pīles. Vai nevēlies izmēģināt roku? Dabūsi rubuli un ķidas piedevām.

Kovbojs neatbildēja. Viņš aristokrātiski no manis novērsās, iespļāva ūdenī un uzbīdīja sombrero atkal uz acīm.

— Vai tu zini, ko nozīmē vārds «kovbojs»? — pēc brīža apprasījos.

— Nu? — mana sarunu biedra sejā pavīdēja vāji manāma interese.

— «Cow» angļiski ir «govs», bet «boy» — puisis. Tātad kopā iznāk «govju puisis»! — paskaidroju.

Kovbojs nosvieda makšķerkātu:

— Nepiekasies, vecit! Klārs? ... — Tad viņš pagrieza man muguru un, galvu lepni izslējis, apžmaugto dibenu gorīdams, cēls un neuzveikts stīvā gaitā aizsoļoja prom pa upmalu kā citkārt slavenais traperis Mordaks pa prēriju.

VALDIS SKUDRA

Dažas pārdomas par tūrismu, pedagogiju, sportu, kā arī par bērnu audzināšanu

Moto:

Pat domādams neizdomāsi...

Kādēļ gan ne?

Daudzi paziņas sveldienas mīl kulturali atpūsties, turpretī es došu priekšroku tūrismam. Tādos ritos ceļos agri un sācepu desu kopā ar setnieci, kas kopējā virtuve pirmā galavo brokastis. Parasti ņemu līdzī pālielu somu, kurā salieku ēdamo un dzeramo, jo pilsoņi, kuri audzē suņus, ir bridināti, ka gadījumā, ja tie stāgās bez uzpurņiem, tiks nekavējoties nošauti.

Jaunajā dzīvoklī pārcēlāmiem nesena, un kaimiņi mūs uzskata par kārtīgiem cilvēkiem. Tiešām, mājās mēs cenšamies dzīvot klusi un audzinošas pārrunas nerīkojam. Bet, nonākuši kaut vai pilsētas parkā, jūtamies daudz brīvāk, lai gan tur ir liels uzraksts: «Aizliegts ganīt lopus, mīdīt zāli, kā arī nepostīt apstādījumus.» Mūsu vecākajam dēlam Jurim patīk filmas par spiegiem un robežsargiem, arī pats vēlas dienās kļūt par vienu no tiem. Taču jaunākais, Andris, ir jautrākas dabas: visu laiku dzied un danco, grūsta un piekauj mazākus. Mana sieva nav skolotāja, bet mīl arī svešus bērnus. Viņa vienmēr Andrim aizrāda, lai neaiztiek citus labi audzinātus mazulūsus. Bet Andris neklausa vai arī parāda mēli. Tad es pastāstu dažus gadījumus no savas dzīves, kad esmu uzvedies pieklājīgi. Sievai tas, protams, nepatīk, bet zēnu ietekmē labi, jo viņš man tic.

Bieži ejam skatīties pilsētas futbola komandas spēli — tad, ja arī starp mums, vecākiem, nav nekādas saskaņas. Vispar sports stiprina draudzību un ciņas garu, un tas ir ļoti nepieciešams ģimenes cilvēkiem, bet bērna acs tur neredz nekā piedauzīga.

Nobeidzot jāatzīst, ka mēs audzinām jaunatni apzinīgu, strādīgu, un līdz ar to mums ir daudz kļūdu. Gadās, ka vienā mājā māte, tēvs un kaimiņš saviem bērniem uzstāda dažādas prasības, tādēļ būtu labi, ja tie dalītos savā pieredzē.

Novēlu vislabākos panākumus darbā gan vecākiem un skolotājiem, gan visiem tiem, kas paliesi rūpejas par mūsu jauno paaudzi!

— Va velns, nupat būs alkal mikstais arums!

G. Bērziņa zīm.

VIESĪBAS

Tas bija vakars kā visi vakari. Ķepalgailis nule bija pateicies sievai par vakariņām un paņēmis lasāmas brilles, lai pāršķirstītu «Rīgas Balsi»; pirms trolejbusa druzmā viņam tas nebija izdevies. Istabā bija silti un klusi, un nākamais rīts šķita atrodamies vismaz aiz trejdeviņiem ar puši kalniem.

— August! — Ķepalgailis izdzirda sievas balsi.

— Mmm, — viņš atrūca un pāršķīra lappusi.

— August, lūdzu, noliec avīzi! Man ar tevi jārunā.

Kāds liels rakstnieks ir teicis, ka cilvēka balsī esot toni, kas piespiežot teiktajā ieklausīties. Augusts šī autora darbus nebija lasījis, toties viņš bija nodzīvojis piecpadsmit gadus laulības dzīvē. Tas nav neievērojams skaillis, tāpēc Ķepalgailis ļoti labi pazina savas sievas balss modulācijas. Viņš novietoja laikrakstu uz galda malas un jaulājoši pavērās dzīves biedrenē.

— August, pienācis pēdējais laiks mums rīkot viesības.

Ķepalgailis aizdomīgi sakustējās:

— Bet, dārgā... Mūsu vārda un dzimšanas dienas nav pat tuvumā. Es nesaprotu...

Ķepalgaiļa sieva, ko viņas dzīves biedrs dažu draugu sabiedrībā sauca par savu kundzi — un Ķepalgailis pa-

rasti zināja, ko runā, — tātad viņa kundze pienāca tuvāk:

— Bez šaubām, nav. Bet savā dzimšanas dienā tu biji komandējumā, un, kad man bija vārda diena, es biju slima.

— Nu, un ...

— Nekādu «nu» un nekādu «un»! Es visu esmu apdomājusi. Pēdējā gadā mēs četras reizes bijām pie Pūpolniekiem, trīs reizes pie Bandrolsoniem un Kāpostiem, divas reizes pie Skābiķiem un Kūkuņiem, pa reizei pie Anderkalniem un Zivtiņiem, bet cik viņi pie mums? Ne reizes! Es jau teicu, ka te nekas nelīdz. Sabiedriskie pienākumi paliek sabiedriskie pienākumi, tie ir jāpilda. Šie cilvēki ir jāuzaicina. Un tāpat arī daži no mamiem un taviem darbabiedriem.

— Ar sievietēm un vīriem? — Ķepalgailis klusu jautāja.

— Kā gan citādi? Ģimeņu vakars taču. Mēs neesam nekādi zaļi jaunieši.

— Bet iemesls? Kāds iemesls? — Ķepalgailis ķērās pie salmiņa, un varēja just, cik vāji tas pretojas Ķepalgaiļa miesas svaram. — Nekad taču tādas lietas bez iemesla ...

— Vai tu prēmiju saņēmi vai ne?

— Prēmiju atradusi ko pieminēt! Kaķim uz astes tāda prēmija! — Ķepalgailis nosprauslojās.

— Ej iestāsti to viņiem! Un vai mēs neesam nopirkuši jaunu grāmatplauktu un divus atzveltņus krēslus? Visi to zina, — sieva rezolūti sacīja. — Un vispār ... es vienkārši vairs neuzdrīkstos iet pa ielu. Baidos uzskriet virsū kādam no paziņām. Domā tu, kā gribi, bet mēs īstenībā esam viņu parādnieki.

Ķepalgaiļa sievietei bija spilgti izteikts sabiedriskais instinkts. Uz to allaž varēja paļauties. Un, ja viņa jau

sāka justies neerti, tad tas tikai nozīmēja, ka kritiskais mirklis ir klāt un jebkāda tālāka kavēšanās praktiski līdzinās nāvei. Ķepalgailis gari un grūti nopūtās. Nekas nelīdzēja. Tā bija augstāka vara, likteņa vara.

— Bet vai tiešām tu domā aicināt visus?

— Kā gan citādi? — sieva rādījās bezgala pārsteigta. — Kā tu domā, kas gan notiks, ja Bandrolsoni, piemēram, uzzinās, ka Skābiķi un Zivtiņi ir bijuši ielūgti, bet viņi ne? Un Zivtiņa sieva jau no laika gala nav pratusi turēt mēli aiz zobiem.

— Tad nevajag Zivtiņus aicināt.

— Ak tā tu domā? — sieva kodīgi apvaicājās. — Bet kad mums kādreiz vajadzēs mašīnu, ko tad?

Ķepalgailis aplkusa.

— Nu, Bandrolsona sieva jau arī ir pilnīgi neciešama, — viņš pēc brītiņa sacīja.

— Bez šaubām! Ķērc kā vārna, ausis krit ciet, un citam cilvēkam sabiedrībā viņa ne vārdiņa neļaus pateikt. Ai, kad es iedomājos, kā tas izskatīsies, kad viņa

visus saks organizēt uz dziedāšanu... Un viņai turklāt absolūti nav balss!

— Varbūt... — Ķepalgailis ieminējās ar klusām cerībām.

— Nekādā gadījumā! — sieva kā ar asu nazi nocirta vīra biklo cerību dīgstu pie pašas saknes. — Tu pats labi zini, ka Bandrolsona sieva nekur neļauj vīram iet vienam pašam. Un, ja viņa vēl nopratīs, ka mēs, redzat, nevēlamies viņas sabiedrību! Varu iedomāties, kas tad notiks! Bet Bandrolsons mums ir neaizstājams, pats zini.

Ķepalgailis nopūtās otru reizi.

— Netēlo sila priedi! — sieva apskaitās. — Padomā labāk, kur mēs ņemsim visu vajadzīgo aukstajam galdam. Tu taču pazīsti Pūpolnieka sievu! Ja necelsi viņai priekšā krabjus un lasi, viņa ņems un piekļiegs visu Rīgu. Cūska tāda! It kā es nezinātu, ka ikdienā Pūpolnieki tāpat barojas ar putrām un kartupeļiem. Bet, kad paklausies, ko viņa stāsta, tad iznāk, ka viņa visu mūžu lakstīgalu mēlītes vien ēdusi. Padomā, viņa saka, es nevaru, ja man katru dienu nav gaidā pilnīgi sveigs lauku krējums. Veikala desas viņa principā neatzīst, no sieriēm — nezin kur izrauj rokforu... Vai atceries, toreiz pie Pūpolniekiem bija rokfors? Tev katrā ziņā jādabū kaut vai pāris simtu gramu rokfora. Noliks viņai tuvumā, lai aizrijas.

— Kur tad es dabūšu, — Ķepalgailis sēri teica.

— Kur citi dabū? Mēs nedrīkstam izgāzties. Kaut kas sevišķs ir nepieciešams. Pirms pāris gadiem, tad pietika uzlikt galdā sairas bundziņu un ciemiņi jau bija sajūsmā. Tagad sairas pilni veikali. Jāizgudro cits efekts. Pēc tam kaut vai trīs nedēļas sēdēsīm uz sausas maize, bet tajā vakarā es negribu sarkt. Tu jau nezini,

tev tas nav jādzird, bet, kad pagājušo reizi Bandrolsona sieva paskatījās uz manu rasola bļodu un tad, tā starp citu: nu jā, esot jau cilvēki, kas ar nieka pāris rasola bļodiņām gribot atkārtot Jēzus Kristus triku un sarīkot veselās viesības... Ar pāris rasola bļodiņām! Kā viņai nav kauna, neliete! It kā man galds nebūtu bijis tik pilns, ka lūst! Veselu nedēļu ēdām, vēl laukā dabūju izsviest.

Ķepalgailis klusībā nodrebējās, atcerēdamies ieskābušo rasolu, ko nācās ēst brokastīs un vakariņās; sieva kā stingrs soģis stāvēja klāt, ne soļā neatkāpdamās un visu laiku mudinādama: «Nu, kas tad ir, kāpēc neēd? Tad, kad nav, tad tu man sīc kā ods, bet tagad — vai lai manlu laižam bojā?»

— Jā, viņš pazemīgi nodudināja, — jā, kā tad. — Skābā rasola briesmas līdzīgi draudošam mākonim atkal pacēlās pār apvārsni. — Bet, mīļā, tu jau mierīgi varētu taisīt drusiņ mazāk. Lai tik daudz nepaliktu pāri.

— Kā tad, — sieva iesmējās, — padomdevējs atradies! Un ja nu beigās kaut kā aprūkstas? Tās kazas lūlīt pieskandinās visu pasauli — pie Ķepalgaiļiem nav ko iet, tur jau mērdē badā, citureiz pašam sviestmaizes jāņem līdzī! Vai atceries, ko veselu gadu stāstīja par kūkumiem, ne aizklausīties nevarēja? Izrādās, pret ritu vienam no ciemiņiem sagribējies līdaku marinādē, bet vairs nav bijis, visa apēsta... Nē, šitādu nejaucību savās mājās piedzīvot es negribu!

Viņa ieģrima pārdomās.

— Pamēģini kaut kur sadabūt lēto konjaku. Bez konjaka nedrīkst, visās mājās ir konjaks. Bet, kad būs iedzēruši, tad nekādu starpību vairs nepamanīs, lai tikai ir skata pēc. Nu, un tiem sieviešiem... manis pēc, vi-

nam var uzlikt arī kādu labāku pudeli. Un par dzērienu, lūdzams, kārtojies tu, lai uzreiz nepiestrebjas. Regulē, negrūd galda pudeli pēc pudeles.

— Tavs priekšnieks jau nu kādam ļaus kārtoties! — Ķepalgailis drūni iesmējās.

— Skaidrs, tas līdz beigām būs pilns kā mārks. Sausmas! Ja viņš vismaz tūlīt nesāktu visādas dumjas runas! Bet kā tu viņu neaicināsi? Domā, tad man būs kaut mazākā cerība kādreiz izlūgties kadu brīvu dienu? Nekas nelīdz, tas krusts ir jānes.

— Jā, bet kad es kādreiz kādu glāzīti par daudz...

— Atradis salīdzinājumu! Es tev saku, ja viņš nebūtu mans priekšnieks, es viņu mūsu sliekšnim tuvumā nelaistu! Par to vispār nav ko runāt! — Viņa pārlanda skatienu istabai. — Piebāzts gan te būs. Sēdēsim kā silķes mucā. Vai atceries, kā iznāca toreiz pie Anderkalnēm? Tu vēl kā tāds galīgs neprāša ļāvi iestūrēt mūs aiz galda, sienas pusē. Lūdzu, sēdi pēc tam visu vakaru, ne pakustēties nevar, tad jau tūlīt esi ar elkoņiem kaimiņa šķīvī.

— Man toreiz divas dienas mugura sāpēja, — Ķepalgailis dalījās atmiņās.

— Ak ko, vai tu domā, ka citiem bija labāk? Tāpat vien visi mocījāmies. Neko nevar darīt: ja ej ciemos, tad mācies panest grūtības.

— Nesaprotu, kas izdomājis tādu viesību rikošanu un ciemos iešanu, — Ķepalgailis sacīja. — Kas mums tagad kait? Vai atkal, teiksim, ja atnāktu divi vai trīs cilvēki. Lūdzu, sēdi mierīgi, sarunājies, kas nu kuro interesē. Bet tādās smalkās viesībās es vienmēr dabuju tricēt, vai tikai esmu ar visiem sarokojies, vai katram ko pateicis. Vienkārši galva rūc.

— Par to tu esi mājastēvs! — sieva draiskulīgi uz-

sita viņam uz pleca. — Vai citiem ir vieglāk? Un vispār, ko tu nepārtraukti piemini tikai nepatikamas lietas?

— Man gan likās, ka tieši tu... — Ķepalgailis stostījās.

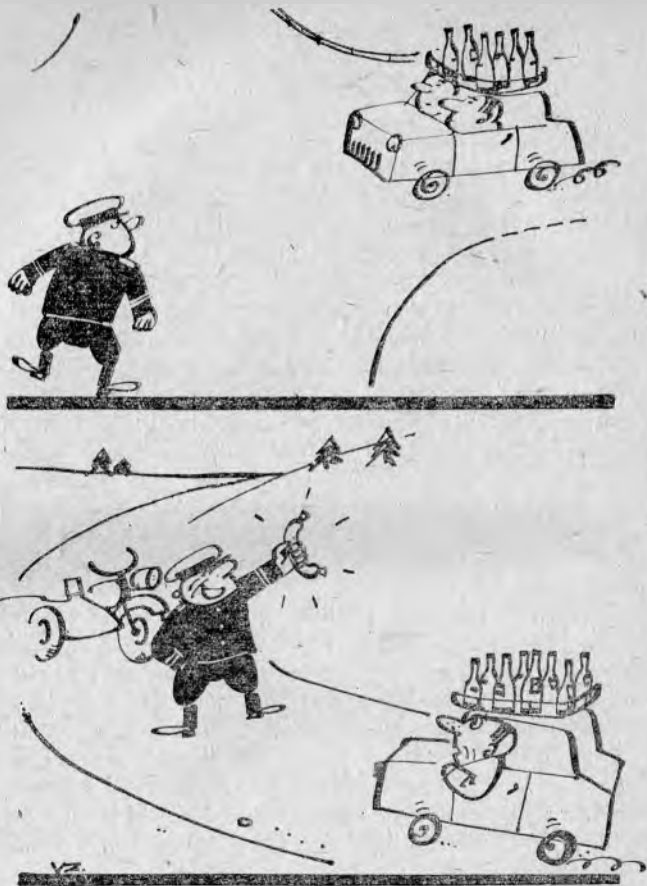
— Kas tev likās? — sieva iesmējās. — Nekas, redzēsi, gan viss būs labi. Un kas tev vispār ko uztraukties? Pie plīts svīdišu es, šķīvjus mazgašu es. Tu tikai sagādā visu vajadzīgo. Palauzi galvu, pagudro, nevar būt, ka tev nav neviena prātīga paziņas, kas varētu palīdzēt. Un rokloru vajag noteikti, to tu liec aiz auss! Sauso vīnu neaizmirsti, tagad jau tas sieviešiem skaitās smalkais tonis. Klusība viebjas, bet lok slavēdamas. Konjakus esot jāmeklē pa nomalēm, tā man viens gudrs cilvēks ieteica. Saproli, vajag tā, lai pēc tam mēnesi runātu — lai nu kur, bet pie Ķepalgaiļiem gan bija viesības. Lai pabrīnās, kur mēs to visu esam sadabūjuši. Es varu iedomāties, kādas acis būs Pūpolnieka sievai, kad arī mums uz galda atradīsies rokfors! Redzēs, redzēs, kādu trumpi viņa pēc tam liks pretī!

— Bet nauda? Kur mēs ņemsim naudu? — Ķepalgailis jautāja pavisam klusi.

— Jāatrod! Vai tad citiem tādās reizēs ir vieglāk? Izliksim jau kaut kā, — sievas balsi ieskanējās maigāki toņi. — Milulit, tev jāsaprot, ka citādi nevar. Vai nu tik vien grūtumu mūžā bijis! Un heigu beigās — viesības rīko tikai paris reizes gadā, pa to vidu var arī alpūsties.

Viņa sapņaini pielieca galvu un kādu brīdi klusēja.

— Tu nemaz nevari iedomāties, — viņa teica pēc brītiņa, — tu tiešām nevari iedomāties, cik es esmu priecīga! Viesības, ciemiņi... Tāds gaišs mirklis ikdienas pelēcībā!

Bez vardiem.

V. Zaķa zīm.

Glābējs

— Ak kungs, ko es redzu?! No kurienes tu te uzradies? — Kurnosovs centās izlikties pārsteigts, it ka apmeklējuma iemesli viņam nebūtu zināmi.

Vietējās komitejas priekšsēdētājs Prigunovs nojauta, ka Kurnosovu kāds jau ir bridinājis, taču lietas labad nolēma turpināt improvizēto skeču tādā pašā garā:

— Gāju, saproties, garām, un pēkšņi iešāvās galvā ideja. Apskatīšos, domāju, kā klājas mūsu biedram atvaļinājumā.

— Ļoti priecājos, ļoti priecājos, — dzīvokļa saimnieks apmulsis sacīja un piestūma viesim krēslu, — lūdzu, jūties kā vietējā komitejā!

Pusstundu viņi runāja par to, par šito, bet patiesībā par it neko.

Lietišķā saruna nesākās, jo Prigunovs to neuzdrošinājās sākt, bet Kurnosovam laika bija diezgan. Kad visi temati par maksķerēšanu, jauko laiku un gurķu ražām individuālajos dārzos bija izsmelti, vietējās komitejas priekšsēdētājs saprata — izšķirošais brīdis ir klāt.

— Nepatik man, dārgais biedri, tavš izskats, — viņš sacīja. — Vajag vairāk uzturēties svaigā gaisā.

— Izskatam nav nekādas vainas, — uzrunātais protestēja un uzmanīgi apskatīja spoguļi savu iedegušo seju. — Nevar teikt, ka es neelpoju svaigu gaisu. Katru dienu eju uz veikalu pēc kefīra.

— Ar to, draugs nepietiek. Klau, — pēkšņi Prigunovs iesaucās it kā viņam tikko būtu ienākusi prātā ģeniāla doma, — kāpēc tev nepavadīt atlikušo atvaļinājuma daļu pie dabas krūts? Meža avenēs, mellenēs, lācenes... Upē... Lidakas? Krokodīli, ne lidakas!

— Es jau būtu ar mieru, — pie sevis priecādamies, nomurmināja Kurnosovs, — bet vai jūs ceļazīmi dosiet?

— Kāpēc ne? Viena man pat ir līdz. Šovakar kāpiet vilcienā un rītausmu jau sagaidīsiet pie ezera. Līdakas, kādas tur līdakas!... Begemotil!...

— Tātad jums nav kur grūst ceļazīmi?

— Ne gluži tā, bet līdzīgi, — Prigunova vaigs apmācās. — Viktors vakar atdeva atpakaļ. Precēties sagribējies! Izņemot jūs...

Laudis dažādi izturas ilgī gaidītajā triumfa stundā. Vieni slēpj savu prieku, bet citi par to jūsmo neparasti vētrāini. Kas atliecas uz Kurnosovu, viņš piederēja pie tās cilvēku kategorijas, kas saldajos laimes mirkļos uzskata par nepieciešamu vismaz isumā deklarēt savas pretenzijas nepateicīgajai cilvēcei.

— Lūk, kā! — Kurnosovs dramātiski iesaucās. — Ja deg, tad atceras arī ugunsdzēsējus! Kurnosov, kur tu esi? Izpesti! Aizpagājušajā gadā es vietējo komiteju izpestīju, arī pagājušajā gadā izmanīju divas ceļazīmes, ko nevarēja citiem iegrūst... Ar veselību nerēķinādami, kļuva par sešiem kilogramiem smagāks... Bet paies pavisam mazs laiciņš un vietējā komiteja aizmirsīs visu to labo, ko jūsu dēļ Kurnosovs ir darījis... Atkal sienas avizē par Kurnosovu zīmēs karikatūras: skatieties, priecājieties, te viņš ir — biedru naudas nemāksātājs!...

— Nezmēs, — Prigunovs centās iekarsušo namatēvu nomierināt, lai gan ar daudz lielākām sekmēm viņš būtu varējis mēģināt iebāzt atpakaļ korķi putojoša šampanieša pudelē.

— Labi, — Kurnosovs pēkšņi nobeidza savu uzstāšanos, — es neesmu atriebīgs. Varbūt, es pasvitroju, varbūt, tūdaļ jūs arī izpestīšu no ķibeles. Noskaidrošu dažus apstākļus un došu pēc divām stundām galīgo atbildi.

Noskaidrot Kurnosovam, protams, neko nevajadzēja. Kad Prigunovs aizgāja, viņš salika visu nepieciešamo čemodānā un devās uz telefona automātu zvanīt.

— Hallo, biedrs Prigunovs? — viņš sauca klausulē. — Esiet vēlreiz sveicināts! Lai notiek! Ne jau tādas vien likstas uzbrukušas... Atsūtiet man to ceļazīmi! Ko?... Kā tad tā?!

Pakāris klausulī, Kurnosovs nolamājās un, mājup ejot, murmināja:

— Protams! Tā jau es domāju! legrūdis, mērkaķis, manu ceļazīmi kādam no vietējās komitejas, kādam savam protežē... Tā tas notiek... Šodien es tev, rīt tu man... Bez pazišanās un aizmuģures jau pie ceļazīmes netikt! Eh, ko tur runāt!...

Miroslavs Svandrliks

Ķibeles ar trešo sievu

— Vai tu mani mīli? — jautāja mana trešā sieva.

— Protams, kukainīt.

— Vai tu mani mīli vairāk nekā savu otro sievu? — viņa turpināja.

— Es tevi mīlu citādi, — atbildēju. — Toreiz bija pēkšņs kaislību uzliesmojums. Jūtu eksplozija. Nekontrolējams apreibums. Tevī jūtu ilgstošu patstāvību un drošumu. Tu esi mana mūžīgā osta, mīlulīt.

— Bet vai tu mani mīli vairāk vai mazāk?

— Jūtas nevar tā izmērit, dārgumiņ.

— Tu gluži vienkārši negribi atzīties, ka savu otro sievu mīlēji vairāk!

— Kas par blēņām! Kā es varu salīdzināt divas gluži dažādas lietas? Mana otrā sieva bija slavenība, tomēr viņai nebija to īpašību, kādas piemīt tev. Es viņu mīēju, bet tagad mīlu tikai tevi!

— Bet kā tu mani mīli?

— Ļoti!

— Vairāk nekā savu pirmo sievu?

— Kālab tu te jauc manu pirmo sievu?

— Tāpēc, ka viņu tu droši vien mīlēji bezprātīgi!

— Pats par sevi saprotams. Tā bija mana pirmā mīlestība. Es viņu bildināju, vēl mācoties ģimnāzijā.

— Ja tu nebūtu gājis ģimnāzijā, bet gan mācījies tehnikuma, tad nebūtu ar viņu saticies un pie tam tagad varetu arī vairāk nopelnīt.

— Toreiz es nebiju tik tālredzīgs.

— Nu labi, bet nedomā tagad izlocīties! Vai tu savu pirmo sievu mīlēji vairāk par mani vai tagad mani mīli vairāk?

— Cik reizes man tev jāpaskaidro, ka runa ir par nesalīdzināmām lietām. Vai gan var salīdzināt, piemēram, apelsīnu, bumbieri un kartupeli?

— Kurš ir apelsīns, kurš bumbieris un kurš kartupelis?

— Tas bija tikai tāds salīdzinājums.

— Zinu jau, zinu, ka man jābūt tam kartupelim!

— Es tevi palūgšu . . .

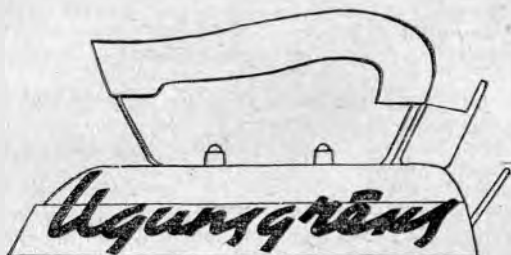
— Vai zini ko? — pēc tam viņa ieteicās.

Es papurināju galvu.

— Ja nu tu mani mīli mazāk nekā savu pirmo sievu, — viņa činkstēja, — un mazāk nekā savu otro sievu, tad vismaz apsolī, ka mīlēsi mani vairāk nekā savu ceturto sievu!

To es viņai apsolīju.

A. POTEŅKOVSKIS

Baroneses Soloveičikas vārda dienas svinībās bija ļoti jauki un jautri līdz tam brīdim, kad Kovaļevskis, kas dzīvoja vasarnīcā Varšavas tuvumā, pēkšņi iedomājās par elektrisko gludekli.

— Man jā vien šķiet, ka es atstāju ieslēgtu elektrisko gludekli, — Kovaļevskis sacīja, atbildidams nost šķīvi ar uzkožamiem.

Tas bija ļoti nepatīkams jaunums.

— Kāpēc jums bija vajadzīgs gludeklis? — Bezpaļčīks brīnījās.

— Elegancei, — Kovaļevskis atbildēja. — Es gludināju uzvalku.

Baronese cieši ielūkojās Kovaļevski:

— Vai jūs nekļūdaties?

— Nē, — sacīja Kovaļevskis. — Pēc uzvalka to nevar manīt, jo tas ir no mākslīgās vilnas. Bet es gludināju... — Viņš kļuva domīgs un pēkšņi piemetināja vēl vienu sīkumu: — Un tā ir koka māja...

— Uzkāpsim uz jumta, — Bezpaļčīks vedināja. — Varbūt ieraudzīsim aiz pilsētas blāzmu.

Laī dabūtu bēniņu atslēgas, vajadzēja modināt sētnieci. Uzmodināja. Blāzma nebija redzama.

— Vai nu ir pārāk tālu, vai arī viss beidzies, — Zizja konstatēja.

— Vai arī vēl nav sācis degt, kā nākas, — Kucja nosprieda. — Grīda parastī ilgi gruzd, tikai pēc tam aizdegas visa māja.

Kovaļevskis pieķērās šai domai.

— Braukšu mājās, — viņš nošļupstēja.

Nokāpām no bēniņiem, un tad Kovaļevskis atcerējās, ka pirmais vilciens ies tikai 5.20 no rīta.

— Varbūt pagaidām iedzersim? — ierosināja baronese.

Taču Kovaļevskis pat dzirdēt negribēja par iedzeršanu. Kaut kas viņu neatvafrāmi vilka uz mājām.

— Kovaļevskim ir taisnība, — Bezpaļčīks sacīja. — Tūlīt es visu nokārtošu.

Bezpaļčīks izgāja un pēc pāris mirkļiem atgriezās ar sieviešu divriteni, ko bija paņēmis no sētnieces.

— Tagad plēs, ko nagi nes, uz mājām! — viņš mudināja, sniedzams Kovaļevskim divriteni.

— Es neprotu braukt ar divriteni, — Kovaļevskis iebilda.

Sākām viņu mācīt. Tas vilkās ilgi. Panākumu nebija, iespējams, tāpēc, ka Kovaļevskis nebija gluži skaidrā. Kad visi bijām pagalam nomocijušies, Bezpaļčīks pierunāja Kucju, lai tas Kovaļevski aizved uz rāmja. Tā bija laba doma, tikai viena nelaime: divritenis bija sieviešu. Tad nolēmām rāmja vietā piesiet grīdas birstes kātu. Piesējām, un Kucja ar Kovaļevski aizbrauca.

Viņi atgriezās no rīta visdrūmākajā noskaņojumā.

— Velti mocījāties, — Kucja sacīja, slīdams velosipēdu pie sienas.

— Vai viss nodedzis?

— Nebija ugunsgrēka! Šis idiots, izrādās, gludekli bija izsledzis.

A. LIDUMS

DIVI TOSTI

Vietiņa bija tāda, ka labāku ne iedomāties. Nomaļa, sausa, turklāt — necaurredzamā krūmu biežoknī.

Divi vīri, izklājuši uz avižu papīra uzkožamos, bez mazākās steigas korķēja vaļā pudeles.

— He, he... — viens no viņiem smējās. — Ne brigadieris, ne priekšsēdētājs...

— Ho, hō... — otrs viņam piebalsoja. — Ne sieva, ne pats velns...

— Mūs te nesadzīs rokā! — abi kori nobeidza.

Un nekavējoties piepildīja glāzes.

— Vadzi! — pirmais ierunājās. — Vajadzētu pieminēt tos, kam jāpateicas...

— Vajadzētu, — otrs labprāt piekrita.

— Nu tad uz melioratoru veselību! — pirmais iesaucās.

— Svēti vārdi! — otrs atsaucās. — Nebūtu viņi šo gabalu nodrenējuši, tad diezin vai mēs te bez ūdens zābakiem rādītos...

Vīri iedzēra, nokrekšķinājās un piepildīja glāzes no jauna.

— Un tagad, — pirmais sacīja, — uz priekšsēdētāja veselību!

— Pareizi! — otrs piekrita. — Sausa vietniņa pati par sevi vēl neko nenozīmē. Nebūtu priekšsēdētājs tai ļāvis aizaugt ar krūmiem, kur gan mēs, bēdu braļi, karstā laiciņā patvertos...

Apsveikums

Sīkumi reizēm spēj izraisīt lielus notikumus. Šoreiz šis sīkums bija niecīgs papīra gabaliņš — telegramma:

«No sirds apsveicu kombināta ļaudis sakarā ar pēdējā ceha nodošanu lietošanā punkts Gribēju būt kopā ar jums punkts Uz jaunām darba uzvarām punkts Savickis punkts»

Sākuma to uzskatīja par visparastāko apsveikuma telegrammu un nometa uz sekretāres galda kaudzītē kopā ar citām, bet jau drīzi vien tā ieguva pavisam citādu nozīmi.

— Hm... Savickis?... — izlasījis telegrammu, nodudināja vietējās komitejas priekšsēdētājs. — Tāds ka dzirdēts uzvaras... Interesanti... — domājot viņš vērsās pa logu uz likto pabeigtā ceha dūmeni, kas, mērnus sodrēju mākoņus veldams, pārciela pirmās ugunskrīslības.

— Tu teici — Savickis? — maņāmi ieinteresēts, parjautāja direktora vietnieks. — Uzvaras šķiet pazīstams... bet, divaini, nevaru atcerēties...

— Savickis? — īsi noprasija direktors. — Nē, nav tas gods... Lai gan... pag, kā? Savickis?

— Manuprāt, te nebūtu pamata nekādam uztraukumam... — vietējās komitejas priekšsēdētājs atkal ierunājās. — Aizdomīga, biedri, šķiet vienīgi šī frāze, — viņš pielika pirkstu pie pēdējā teikuma. — «Uz jaunām darba uzvarām». Tāds ļoti oficiāls tonis... Es teiktu, vadošs tonis...

— Skaidrs ir tikai viens, — piebilda direktora vietnieks. — Šis cilvēks par mūsu kombinātu zina visu, viņš ir ļoti informēts... Varbūt...

Direktors paņēma telegrammu rokā, izstiepa to tālu uz priekšu un pēdams atgāza galvu atpakaļ, kā to parasti dara tālredzīgi cilvēki.

— Sasodīts!... Galvenais, ka te ir rakstīts «Gribu būt kopā ar jums».

— Nu ja... — priekšsēdētājs acumirkli pārtvēra. — Tas ir smalkjūtīgs mājiens... Augsta diplomātija...

Direktors piespieda zvana pogu. Ieskrēja sekretāre.

— Sasauciet kopā administrācijas aparātu! Zīglī! — viņš pavēlēja.

Pēc piecām minūtēm direktora kabinetā sāka nākt laudis. Kad visi bija sapulcējušies, direktors jautāja:

— Kurš no jums pazīst Savicki?

— Savicki? ... — klatesošie nesaprašanā blenza cits uz citu.

— Es! Es pazīstu Savicki! — peksņi iesaucās autokolonas priekšnieks. Un, kad visi aplūsa, viņš turpināja: — Kārlis Savickis bija mans dzīvokļa kaimiņš no pirmā slāva. Svētdienās mēs ar viņu sēdām uz galdiņa zem liepām spēlējām domino. Tad viņš vēl loterijā viņnēja virtuves iekārtu un pārcēlās uz dzīvi citur.

— Kas viņš tāds bija?

— Pārmijnieks. Dzelzceļa līniju automatizēja. Savicki atlaida uz štatu samazināšanas pamata... Viņa sieva bija pavare...

— Neder! Talak! Nu možāk, možāk!... Palauziet savas smadzenītes!

— Savickis? ... — nedroši ierunājās sūkņu stacijas priekšnieks.

— Viens Savickis bija mans otrās pakāpes brālēns no mātes puses, bet nu jau kur lie gadi, kā atdusas... Arī viņa meita dzīvoja ar tadu uzvārdu, līdz pirmajām laulībām. Sievietes tagad bieži maina uzvārdus.

— Vēl! — direktora ziņkārība neapsika.

— Esmu dzirdējusi par kādu Savicki — cirka mākslinieku vai komponistu, — klusi jo klusi ierunājās trešā iecirkņa vadītāja.

Tā kā tālākā tīcināšana rezultātus nedeļa, sēdi slēdza. Dienas kārtība bija izsmelta.

— Ko darīt? — direktors no jauna uzrunāja savas uzticības personas.

— Jābrauc steigšus uz pilsētu un jāmeģina noskaidrot... — nervozi pipēdams, ierosināja autokolonas priekšnieks.

— Auni! Esat gan mēs auni! — Vietējās komitejas priekšsēdētājs izrāva mistisko papīru no direktora rokām. — Uz telegrammām jābūt sūlītāja adresei! Tas jāmeklē... pag, pag, re, šajā sakaru nodaļā!

— Gaiša galva! — direktors uzslavēja un trauksmes pilns jautāja: — Kurš brauks noskaidrot un, ja vajadzēs, uzlūgt un atvest ciemiņu uz svinībām? Tu? Tu? Varbūt tu?

Tad vietējās komitejas priekšsēdētājs teica:

— Cieņas izrādīšanas pakāpei jāatbilst cieņas izrādītāja amats pakāpei! ...

Pēc dažām minūtēm direktors pats devās dziļ pēdas noslēpumainajam apsveicējam.

Pa kombināta jauno ceļu pastaigājās pašu ļaudis un viesi... Bija pienācis laiks sakt atklāšanas svinības, bet administrācija ka-vejas...

— Ko tad mēs gaidām? — kāds ziņkarīgaks painteresējās.

— Klu... biedru Savicki... — skanēja muisa atbilde.

Bet viņš tik drīz neieradās. Jauno ceļu atklāja direktora vietnieks. Iedūcās mašīnas, skanēja apsveikuma vārdi, smaržoja ziedi.

Svinību dalībniekiem vēderos un galvās jau bija patikams siltums, kad pekšņi tie, kas bija tuvāk pie ieejas, sāka cits caur citu spalgi saukt: «Nāk! Nāk!»

Kopā ar direktoru svinību zālē ienaca pavecs vīrs. Viena roka viņam bija pārsieta un pakārta kakla. Viņa sejas izteiksme pāda apmulsumu. Pēc tam apmulsums pārņēma arī visus sagaidītājus. Aplausi kļuva šķidraki un izčākstēja.

— Ko?! Tas?... — daži novaidējās. Bet direktors, bīdīdams viesi pa priekšu, neteica ne vārda. Tikai vēlāk, kad sāka saukt tostās, viņš pamāja uz ciemiņa pusi:

— Lai runa biedrs Savickis, ko es... Lai viņš...

Atbraucējs piecelas, noklepojās un pēra vaļā:

— Nu tā... Kas to būtu domājis, ka vēl šitā iznāks! Vartus sargājot un virinot, saprotiet, ieveru roku un nonācu slimnīcā; kā saka, nelaime! Redzu, līdz svētkiem ārā netikšu. Dakteri nē-laiž, un viss! Bet pats direktors, saprotiet, atbrauc man pakal kā nez kādam ievērojamam vīram, un tagad esnu pie jums; jāteic — laime!

No jauna atskanēja aplausi. Savickis dabūja vēl tikai pateikt:

— Paldies... Tad lai iet ar, biedri, uz jaunām uzvarām!

PAT DOMĀDAMS NEIZDOMĀSI

Daudzi vakarskolnieki ne tikai skolu apmeklē,
bet arī mācas.

Sveldien vispirms lāpiju saplēstas bikses, tad
paģiras.

Darbā neicrados ne tādēļ, ka biju piedzēries, bet
gan tādēļ, ka todien biju pie ārsta, lai dabūtu
zīmī, ka neesmu piedzēries.

Asarām acīs viņš zvēreja, ka mīles mani vairāk
nekā savu pirmo sievu, kuru vispār neesot mīlējis.

Pēc ķīmiskās tīrīšanas paliek tikai tie traipi, kuri
radušies tīrīšanas procesā.

Tā kā man ar kaimiņiem kopīga virtuve, cita
nekā kopēja, protams, nav.

Norakstījis A. Briedis

Pieviltās cerības

Nav cilvēka bez cerībām!
Jau solīts veca derība,
Ka piepildīt tās dieviņš prot
Un katram savu daļu dot ...
Tā cienīgtēvs pie sevis sprieda
Un svēto eļļu matos zieda.

Ko cienīgtēviņš cerēja?
Ko sava pauri pēdēja?
Guļ naves cisās vecais Gusts,
Tam manta ir.
Gan tā, kas kust,
Gan arī māja gluži laba, —
To visu cienīgtēvs cer dabūt ...

Nu atnes ziņu virēja,
Ka pēd'jā slūnda mirējam.
Drīz cienīgtēvs
(tam ģimīšs svēts)
Pie Gusta gultas lūgšanu sēc,
Bet galvā rosās doma salda
Un cerības pār sirdi valda.

Ak ...
pievilties var cerībās
(Tā laikam teikts pat derībā)
Ko domājat —
šis viltnieks Gusts
Gan māju, arī to, kas kust,
Ir devis kolhozam ar ziņu.

Lai velns uz elli parauj viņu!

Uzņēmumam vajadzēja noliktavas parzini. Priekšnieks ar kadru daļas vadītāju laužija galvas, jo atcerēties visas noliktavas pārzinim nepieciešamās īpašības nemaz nebija tik viegli.

— Galvenais, lai viņš nemācētu zagļ! — izvirzīja prasību priekšnieks. — Es zinu gadījumu, kad viens noliktavas darbonis aizstiepa vairāk nekā cehs spēja saražot...

— Darbiniekam, kas ieņem tādu amatu, jābūt priekšzīmīgam ģimenes cilvēkam, — kadrinieks piebalsoja, — sabiedriskam, atturībniekam un bez tieksmēm lamāt kaimiņus spēcīgiem vārdiem...

Ilgi nebija jāgaida. Ieradās pilsonis rūtainā uzvalkā:

— Paziņojumā pie vārtiem bija teikts...

— Pareizi, — priekšnieks uzmanīgi nopelīja ienācēju, — vajadzīgs noliktavas pārzinis. Vai jūs no tā darba kaut ko jēdzat?

Atnācējs palocīja galvu un izvilkā darba grāmatiņu.

— Ko? — kadrinieks pēkšņi ieplēla acis. — Albrivots pēc paša vēlēšanās? Un to jūs gribat ieslasīt mums?! Jāsmejas! Neviena noliktavas pārzinis labprātīgi projām no darba neiet! Tur ir kāds āķis! Nē, jūs mēs nevaram pieņemt...

Pēc brīža ieradās jauneklis, kas iepriekš bija strādājis noliktavā par krāvēju, bet tagad jūlās spējīgs uzņemties parziņu pienākumus.

— Cik gadus pa noliktavām darbojāties? — priekšnieks gatavoja lamatas.

— Četrus...

— Neder! — kadrinieks paziņoja. — Tik ilgā laikā var iemācīties ne tikai noliktavas darbu stīkus...

— Vai atļauts? — kabinetā ielāčoja korpulents vīrs ar bārdas rugājiem noaugušu ģimi. — Kam te vajadzīgs noliktavas pārzinis?

— Mums ir augstas prasības. Vai ar sievu jums nav domstarpību?

— Esmu vientuļš, šķirtenis.

— Varbūt pārmērīgi lietojat alkoholu?

— Ko jūs! Trīs gadus neesmu baudījis ne lāsītes! Aiz restēm šnabi nemaz nevar dabūt!

— Interesanti, par ko jūs ietupināja?

— Strādādams par noliktavas pārzini, dažas reizes... khm... khm... Kauns atcerēties, hihi...

— Lūk, īstais! Lūk, ērglis! — priekšnieks un kadru daļas vadītājs reizē iesaucās, apskatījuši atnācēja darba gramatiņu. — Kaunīgs, nedzērajs... Četras reizes jau iekritis, skaidrs — zagl neprot!

K. FELDMANIS

PAVASARĪGA TRAGĒDIJA

Zābaks dzīvoja mājā,
Bet Kāja
visu ziemu ar Velteni gāja.
Vienudien aprīļa šķidoni trakotā
Kāja iešlūca Zābakā lakotā.
Vakarā Kāja
bij slapja
un fauna,
Zābaku rāja:
«Kā tev nav kauna,
vīrietim jaunam?
Visu ziemu gulēji mājā,
Tagad, kad burvigam ziedonim jānāk,
Ada tev kļuvusi caura un plāna.»
Kamēr Kāja
ar Velteni gāja,
Zābaks ar citām
Šlūca pa mājām.

Smalki

Pilsonis, kas pa vakariem ved savu buldogu pastaigāties, ir mūsu rajona izpildkomitejas priekšsēdētājs. Tas ir aizgrabjoši, kā viņš nenogurdams rūpējas par savu suni. Kad buldogs paceļ pie koka kaju, priekšsēdētājs pieliek pie stumbra plaukstu, lai, nedod dievs, koks neuzkristu viņa draugam virsū. Ja priekšsēdētājam kaut kas trāpa arī uz biksēm, viņš suni nerāj, o, nē! Tikai draudzīgi brīdina, paskaidro, vārdu sakot, skaidri redzams, ka mūsu rajona galva nevis kaut kā slaiņa suni sev līdzī, bet ir atradis tam īpašu, smalku pieeju.

Pā savas šauras istabiņas vienīgo logu es atkal un atkal vēroju šīs aizkustinoši intīmas ainas. Kā man gribētos kaut īsu brītiņu pabūt priekšsēdētāja suna vietā!...

Pekšņi man iešaujas pratā brīnišķīga ideja!

Nakamo vakaru arī es parādos klusajā ieliņā. Man līdzī pavadā skaisti noaugusi buldogu sugas kuče.

Drīz mūsu priekšā iznirst priekšsēdētājs ar savu buldogu. Buldogs saslien ausis un sak enerģiski ošņāt gaisu, tad iesmilkstas un kā panteris leķšo pie manas kuces. Priekšsēdētājs ir spiests tapat sportiski lēkšot līdz. Un tā viņi abi, skaļi elsdami, apstājas mums blakus. Buldogi tulīt sak viens otru apostīt un aplaizīt.

Priekšsēdētājs, garam ejot, man uzmiel vienaldzīgu skatienu un kaut ko neapmierinats noburkšķ.

— Palūkojiet, cik skaidras debesis! — es laipni atbildu. — Lieku galvu ķīla, ka lietus nebūs! Kā jums šķiet?

Atbilde atkal ir tikai burkšķēšana. Saruna neraisās.

Pa to laiku mūsu suņi jau atraduši cilvēciņu valodu. Apstājušies pie koka, tie draudzīgi saostās un aplaiza viens otram ausis.

Es miļi smaidu, bet priekšsēdētājs kļūst vēl drūmāks un, pagriezies, sāk vilkt savu buldogu prom.

Nākamajā vakarā atkārtojas tas pats, tikai suņu abpusējā labvēlība ir vēl izteiksmīgāka. Tāpēc gribot negribot priekšsēdētājs spiests samierināties ar notikušo faktu. Mūsu saruna par Gofa straumes ietekmi uz republikas klimatu pāraug diskusijā par ūdeņu ietekmi uz klimatu vispār. Atvadīdamies norunājam par rītdienas vakaru un saskaņojam pulkstenus.

Tā mēs drīz jau katru vakaru soļojam pa to pašu mierīgo ieliņu — turp un atpakaļ, atpakaļ un turp! Mums pa priekšu, aste kustinādami, tripsina musu miļi. Sarunu diapazons jau aptver 98% no visiem jautājumiem, kas interesē cilvēkus un suņus.

Kad vienu vakaru neparedzētu iemeslu dēļ nebiju aizvedusi savu suni uz kluso ieliņu, rītā aizsīties atskrēja izpildkomitejas kurjers

un iedeva man vēstulīti: «Džonis ļoti nervozē. Negulējām visu nakti. Vai Dženija nav pakļuvusi zem mašīnas?»

Pēc šī sīkā starpgadījuma mūsu draudzība sevišķi nostiprinājās. Mēs atlāvām saviem buldogiem lielāku vaļu: vairs neturējām tos pastāvīgi pavadā. «Uzticība ir svarīgs moments ne tikai bērnu, bet arī suņu audzināšanā.» — mēs filozofējām, sēdēdami uz soliņa zem kļavas. (Priekšsēdētājam, rau, bija veseli četri bērni, kurus, protams, pastaigāties veda viņa sieva.) Bet mūsu brīvības apskurbinātie suņi skraidīja viens otram pakal tukšajā skvērā. Vārdi sakot, valdīja vispārēja idile.

Taču tai nebija lemts ilgi turpināties.

Tovakar aizgāju uz kluso ieliņu ļoti uztraukusies. Kad priekšsēdētājs sāka dzīvi stāstīt, kā viņš vedis savu buldogu vēl kucēna gados uz citu pilsētu (viņam esot bijis jāapgriež ausis, lai tās stāvētu), es klusēju kā ūdeni mutē ieņēmusi.

— Vai tev kaut kas gadījies? — priekšsēdētājs pēkšņi aprāvās. (Mēs jau bijām uz «tu».)

— Nekas sevišķs, — jutu, ka mani vaigi koši piesarkst.

— Esi vaļsirdīga, — priekšsēdētājs pačukstēja un drošinoši sašpieda man elkoni ar plaukstu, ar to pašu, ar kuru viņš balstīja koku.

Es nosarku vēl košāk. Piecēlos un nodūru acis. Mūsu buldogi nelālu ostīja beigtu vaboli.

— Nu? — priekšsēdētājs man atkal sašpieda elkoni.

— Es... es... — iesāku un atkal iekodu lūpā.

— Drošāk! Es taču neesmu zvērs! — priekšsēdētāja balss bija maiga kā elektriskās ģitāras stīga. Tā it nemaz vairs neatgādināja to griezīgo falsetu, kādā viņš runāja ar mani savā kabinetā pirms dažiem mēnešiem, kad man vēl nebija kuces.

— Nu? — atkal ielricējās ģitāras stīga.

Piespiedu pie krūlim drebošu roku. Veļš jauca manus jau tāpat izjukušos matas: aiz satraukuma biju aizmirsusi tos sasukat.

— Nemaz nezīnu, kā lai iesāku, — kautrīgi čukstēju un izvilku kabatas lakatiņu. — Man... man tev ir jaunums...

Te es pieplaku pie viņa lielās, jūras gliemežvākam līdzīgās auss un iečukstēju tam savu intīmo noslēpumu.

Priekšsēdētājs žigli atrāvās. Viņa resnais, ozola celmam līdzīgais sprands pēkšņi nosvida.

— Varbūt tev tas tikai liekas? — viņš pēc krietnas pauzes vaicāja.

— Biju pie speciālista... Visas pazīmes.

- Un jau sen?
 — Trešais mēnesis.
 — Hm... Ko mēs tagad darīsim? — viņš paberzeja jūras gliemežvāku. — Bet varbūt to var novērst?
 Es aizsvilos:
 — Nekādā gadījumā! Es to nekad nepieļaušu!
 — Nomierinies, vēl kāds izdzirdēs. — Viņš pameta apkārt skatienu.
 — Lai dzird! Lai zina!
 — Nu, nu! Cik tur viņu... būs? Viens, divi?
 — Ha! Vismaz seši!
 — Pardosi, izdalīsi, — viņš mani mēģināja nomierināt.
 — Zinams! Kas tad tev?! Tev nosplauties! Nekādu tēva jūtu! — žēlabaini iešņukstējos. — Izaudzināšu visus sešus. Izauklešu. Tikai, kur lai es viņus audzinu? Man ir viena pati šaura istabiņa, — sāku skaļi raudāt. — Tur mitināties visi trīs: es, mans bērns un Dženija... Bet kas būs, ja piedzims septiņi? Kas tev nekait, ja tev ir gandrīz hektārs dzīvojamās platības! Ak!
 — Nu, ne tik skaļi! — Viņš atkal pameta apkārt skatienu.
 — Paņemšu kādus divus!
 — Nedošu nevienu! — histēriski iespiedzos. — Paņemsi un pamelīsi, zinu! Saspedīšos un cietišu, lai cilvēki redz, ko tu ar mums esi izdarījis!
 Sviedri pār ozola celmu tecēja straumītēm.

— Rit būsiet tik laipna un uznāksiet pie manis izpildkomitejā. Viņš piecelas, nošņaucas kabatflakatiņā un aizgāja, atpakaļ neat-
skaiddamies. Kā jau tados gadījumos parasti dara vīrieši.

Nakamā rītā es sēdēju viņa kabinetā. Labi, ka viņš neatcerējās, ka te reiz jau esmu ciemojusies un izspiedusi no viņa tikai to vienu vārdu — «Noraidīt!». Soreiz priekšsēdētājs tāpat notrink-
šķināja elektrisko ģitaru, viņš tapat noburkšķēja tikai vienu vārdu. Bet šis vārds bija — «Apmierināt!».

Priekšsēdētājs bija uzsvērti pieklājīgs un vēss. Bet par to man nosplauties! Es dabūšu novis kaut kādu dzīvokli, bet valsts mā-
jiņu ar dārzu. Tagad man ir tikai vienas rūpes: pēc iespējas ātrāk
atdot kuci atpakaļ kaimiņienei ...

— Kad ieviesīsiet ražošanā?

Т. Козмова зīm., «Strāsta», Solija

MĪSU
brālēniņi
"māsiņās"

Mana brālēna Savela garie, veiklie pirksti ne mirkli nav mierā, tie vienmēr kaut ko dara, rosīgi piedalīdamies apkārtējās pasaules pārveidošanā. Iegaja, piemēram, Savels jaunā telefona būdā, mīļi papļāpāja ar kādu paziņu un izgāja ārā. Es gribēju pēc viņa parunāt par svarīgu lietu. Viņš pasminēja:

— Nedarbojas, beigts.

— Bet tu taču nupat...

Brālēns pasminēja vēlreiz. Kamēr viņš sarunājās, viņa garie, veiklie pirksti bija paspēlējušies ar kādu skrūvīti vai kontaktu un sabojājuši aparātu. It ka ļauna acs — jā, jā, nesmejieties — būtu noskaudusi svešu bērniņu.

Savels, redzat, lietas bojā maigi, dažubrid pat ar iedvesmu. Dakšīnām ēdnīcā pēc viņa apmeklējuma vienmēr pazūd kāds zars. No kāda paziņas viņš paņēma uz pāris stundām pabrukāt skrituļslidas, un pēc tam slidas vairs nevarēja piestiprināt pie zābakiem. No sveša radiouzlvēreja, fotoaparāta vai rakstāmmašīnas Savels vienmēr izvelk tieši to kļokīti vai atsperi, bez kuras šis mehānisms nekādi nevar darboties. Vilcienā Savels sēdēja pie loga — logu vairs nevarēja aizvērt. Automašīna, ar kuru viņš atbrauca, klumes dēļ tai dienā vairs netika atpakaļ. Pastaigājoties parkā, viņš ar stību apcērt puķēm ziedus, lauž zarus, rauj zāli, met akmentiņus lecekšu stiklos...

— Kāpēc tu tā dari? — es viņam reiz vaicāju.

— Tāpat vien, — viņš jautri atbildēja. — Jociģi, vai nav tiesa? Vai tad bez humora var dzīvot? Pasaule ir garlaicīga. Lai cilvēki

papriecājas, vai ne? — Un viņš iegrūda nagliņu zvana pogā kāpņu leļņu, kur mēs bijām apstājušies. Zvans lūdal sāka riebīgi, gari plerkstel. Brālēns Šavels mīlīgi pasmaidīja un nozuda.

Reiz satīku viņu krastmalā. Nezinu, ko viņš tur darīja. Iespējams, ka mēģināja izmānīt no gultnes Donavu.

— Skaists laiciņš! — es teicu un ar dažiem ātriem bārdas naža vēzieniem nogriezu Šaveļa svārkus un pie reizes arī biksēm visas pogas.

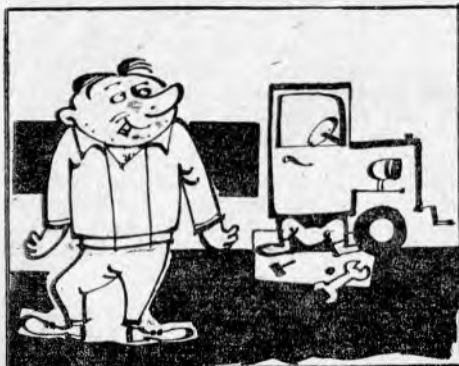
— Āk, pasaule ir tik garlaicīga! — turpināju snoba tonī un nošņāpu viņam kaklasaiti un vienu piedurkni. Pēc tam izvilku nazi un, cildinot spilgtu, dažādiem pārsteigumiem pilnu dzīvi, nogriezu brālēnam ausi. Paziņojis, ka pret garlaicību jācinās, iedzinu nazi viņam ceļgalā.

— Tas nekas, — es viņu mierināju. — Lai cilvēki papriecājas. — Un nogriezu viņam degunu, kā arī rādītāja pirkstu.

— Saki, lūdzams, — viņš prasīja, manāmi pārsteigts, — kāpēc tu tā dari?

— Tāpat vien, — es atbildeju. — Vai tad var dzīvot bez humora? Man garlaicīgi.

Tas viss notika sapnī. Es tikai nezinu, kas šo sapni nosapņoja — es vai Šavels. Droši vien es, tāpēc, ka pirms nedēļas Šavels iegriezās apavu fabrikā, un tur vēl tagad kaut ko remontē. Kas attiecas uz mani, tad es ne tikai izvairos braukt kopā ar Šaveļu vienā tramvajā, bet vispār cenšos turēties no viņa tālāk, jo šais dienās redzēju viņam rokās to pašu nazi, ar kuru es rīkojos sapnī.

Man ir vēl daži brālēniņi. Viņi darās tāpat kā Šavels — diskusijās ģimenes dzīvē, sabiedriskajā darbā, literatūras kritikā un kultūras pasākumos.

II

Mana māsiņa Ružena ir solida, saprātīga, gudra sieviete. Pirms ķerties pie lietas, viņa vienmēr visu pamatīgi apsvērs. Bet vajag tikai viņai kaut ko iesākt un viņa pārslāj būt solida, saprātīga, gudra.

Ružena strādāja uzņēmumā «Kristāls».

— Kristāls un mākslinieciskie stikla izstrādājumi sociālismam ir nevajadzīgi, kaitīgi nieki, — reiz viņa ne no šā, ne no tā paziņoja. — Tie nostiprina cilvēkos pagātnes paliekas. Šāda piekāpšanās buržuāziskās gaumes priekšā novērsīs mūs no sabiedriskās dzīves aktuālajām problēmām.

— Labi, — viņai pateica. — Ko tu ierosini?

Ružena ierosināja samazināt kristāla izstrādājumu ražošanu un paātrinātos tempos pārkarot rūpniecību citai produkcijai: nevajadzīgo greznumpriekšmetu vielā lai ražo laboratorijas traukus un logu stiklus. Sabiedrībai būs vairāk labuma.

Viņu mēģināja nomierināt:

— Labi, labi, Ružena, tu tikai neuztraucies.

Taču viņa nelikās mierā. Tad viņai teica:

— Beidz runāt muļķības! Mūsu kristālu pazist visā pasaulē, mēs to eksportējam pat uz Austrāliju, vairojam mūsu republikas rūpniecības slavu, demonstrējam augstu mākslu.

— Bet kas ir svarīgāk? — Ružena iebilda ar tādu enerģiju, it kā trīs artilērijas baterijas būtu atklājušas krustuguni. Gādāt mēģenes un kolbas mūsu ķīmijai vai kausus un kristāla šķīvjus ananāsiem kādam austrāliešu miljonāram?

— Ružena, — biedri dusmojās, — vai tikai tu neierosini rūpniecību nojaukt un labākos kristāla slipēšanas meistarus aizsūtīt uz laukiem audzēt kartupeļus? Aptiekas pudelītes un naktis podus var laisīt kurš katrs, bet smalko slipēšanas mākslu mūsu meistari ir pilnveidojuši no paaudzes uz paaudzi. Par kristālu mums labi maksā visā pasaulē.

Nezinu, ko šai sakarā teica māsiņa Ružena. Varbūt šāds vārds: «Nu, protams, ar ārzemēm jus rēķināties, bet, kas notiek dzimtenē, tam jums uzspļaut, tas jums bijis nebijis.» Vai arī kaut ko tamlīdzīgu. Fakts ir tas, ka atradās cilvēki, kas Ruženas vārdus uzklusēja...

Bet pēc kāda laika rūpniecām atkal bija jāpārkartojās skaistā, vērtīgā, visā pasaulē slavenā kristāla ražošanai, un tas gāja lēni, ak, cik lēni, acīm redzot tāpēc, ka vadītāji, kas bija klausījuši Ruženas padomus, tagad ar abām rokām turēja savas galvas...

Ružena pa to laiku pārgāja citā nozarē, sāka darboties daiļamatniecībā. Sākumā ilgi ilgi domāja, pēc tam sāka rīkoties.

— Krāšņas mežģīnes, — viņa teica, — ir vēstures paliekas, pagātnes idealizācija un nehygiēniska apģērba detaļa. Turklāt mežģīnes taulas saimniecībā briesmīgi pazemina darba ražību. Vai jūs zināt, cik daudz šiem visiem amatnieku izstrādājumiem patērē darba laiku, ko varētu izlietot kartupeļu novākšanā vai ķieģeļu apdedzināšanā?

Un viņa operatīvi apīesa, cik cilvēku stundas iztērētas, lai izšūtu jostas, dvieļus, galdautus, aubes, lakatus, izgrieztu spieķus un nūjiņas, un konstatēja, ka to pietīktu, lai par 75 procentiem apgādātu ar darbaspēku lielu metalurģisko kombinātu.

Cik man zināms, Ruženai arī šoreiz izdevās vienu otru pierunāt.

Bet pēc tam mēs glābjam to, ko vēl var izglābt. Un tas viss tikai tāpēc, ka pirms tam uzklusijām māsīcu Ruženu.

III

— Vajag, turklāt ātrāk, — teica mans brālēns Miroslavs. — Vēl divdesmit rindas par izslaukumu celšanu, pussleju par celtniecību

kritiskā griezumā, vienu lirisku aprakstu par rudenī zemsvitrai un numurs būs kārtībā!

Kad es braucu uz Bulgāriju, viņš kļiedza man pakaļ:

— Neaizmirsti atsūtīt ceļojuma apraksteli ceturtajai lappusei!

Acis manam brālēnam Miroslavam ir kā vanagam. Kad Poļņas ciemā radās lauksaimniecības kooperatīvs, Miroslavs pavērsās tālē un, it kā jau redzēdams plašos laukus un plašo kolektīvo govju kūti, sacīja:

— Divdesmit rindas!

Amerikāņu štābā Nebraska noliek atomsprādziens. Miroslavs nekavējoties to dzird un, acis piemiedzis, aplēs:

— Sešpadsmit rindas.

Literārais rīts — septiņas rindas, bokss Eģiptē — astoņas, desmit, modes skate — trīsdesmit...

Tas vēl nav viss. Miroslavs pazīst divu sleju sabiedrisko darbiniekus, četrdesmit rindu slavenības un vesulu lappušu valstsvirus. Ieradums paliek ieradums: mājās viņam ir trisslejiņa sieva un septiņdesmit rindu televizors, bet šodien viņš bija divdesmit rindu pieņemšanā. Viņš plombē savus zobus pie pusslejas zobārsta un ir pazīstams ar vienu piecdesmit rindu dziedātāju.

Tas viss varbūt ir dumji, taču nav tik briesmīgi. Sliktāk ir tad, kad visas rindiņas nevar saspīest rakstam paredzētajā vietā. Kaut vai, piemēram, tas pats apraksts par rudenī. Tani ir septiņdesmit trīs rindas. Citādi nekas neiznāk.

— Par garu! — Un tad, vienlaikus diktējot divus rakstus, Miroslavs noburkšļ: — Noisināt līdz trīsdesmit astoņām!

Un apraksts ir noisināts.

Materiālu graiza ar milzīgām redakcijas šķērēm, zaģē ar čikstošu redakcijas zāģi, jautri apteš ar valodas labotāju cirvi. Uz visām pusēm lido skaidas, locekļi un iekšas, galvas, domu drumslas, fabulas atliekas, novērojumu lauskas. Nav zināms, kāpēc, bet visvairāk parasti cieš iecere.

Toties materiālā ir tieši trīsdesmit astoņas rindas, ne par vienu vairāk! Tiesa, tas vairs nav lirisks apraksts par rudeni. Bet kas par to?

IV

Mans brālēns Lorencs ir radiomehāniķis. Viņš nav ne Popovs, ne Markoni, bet labi pārzina televizorus, ir krietns sava amata pratējs. Viņš dzīvo klusi, mierīgi, labi pelna un labprāt izbrauc makšķerēt zivis.

Nesen aizģāju pie viņa uz darbnīcu. Viņš stāvēja pie izjaukta televizora manam prātam neaptveramā vadu, spuldžu un kondensatoru mudžekli. Vienā rokā tam bija elektriskais lodģmurs, otrā kaut kāda siģiņa deģaja.

— Vai laba maģina? — es painteresģjos un pamģju ar galvu uz televizora pusi.

— Laba! — Lorencs atsauģās. — Kģ tad!

— Tikai mazliet noveģojusi, — es pieģildu.

— Tieģi otrģdi, — viņģ nebija vienģis prģģis. — Pati jaunģkģ konstrukģija.

— Tģ, tģ, — es teģcu. — Bet vai Irkultsku tģ uģtver?

— Ko-o? — Lorencs pģrģautģja un pacģla galvu. — Nu gan pateģci!

— Ko tad tģ uģtver?

— Bratislavu.

Es nicinoģi savģebos.

— Bet spuldzes? Kģdas tev spuldzes?

— Parastģs, prģģams, — viņģ pasminģja.

— Vai tad ne elektriskģ loka spuldzes?

Brģlģns sģka skaģi smģģties.

— Televizorģ loka spuldzes? Tu esi jokupģterģis!

— Pģc jaunģkģjiem datģim modernģe pludģlinģju supertelevizori jģapgģdģ ar loka spuldģēm.

— Pareizi, — viņš iesmējās atkal un iebāza galvu televizora kastē. — Loka spuldzes, turklāt ar ūdens dzesēšanu.

— Ar tvaiku! — es izlaboju. — Ar tvaika elektronisku dzesēšanu. Un ar naftas dzinēju. Jauda — seši zirgu spēki.

Mans brālēns, kvalificēts radiomehāniķis, izvilka galvu no televizora un drūmi palūkojās mani. Pēc tam samirkšķināja acis, noklepojās un strādāja tālāk.

— Bet vispār, — es turpināju, — vislabākie televizori ir ar dizeļmotoriem. Tikai svecēm jābūt no mērcēta ozolkoka.

— Paklau, — brālēns teica. — Vai tu negribi mazliet atlaisties?

— Kāpēc? — es aizstāvējos. — Vai tāpēc, ka es informēju tevi par dažiem jaunumiem tavā nozarē?

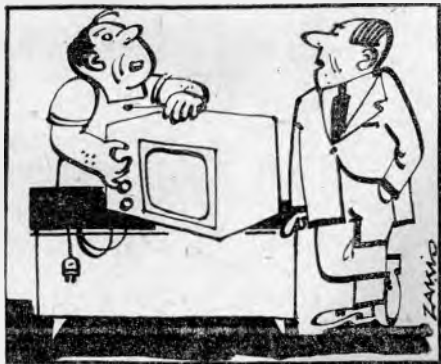
— Tu esi dzēris? — Lorencs neticīgi vaicāja.

Es papurināju galvu. Nē, es nepadošos.

— Vai tu esi dzirdējis par televizoru «Tumšs kā ellē»? Visjaunākais modelis. Viss ekrāns pārklāts ar melnu krāsu, tas televizijas skatītājos attīsta iztēli. Jā, atpaliekam no ārzemēm, atpaliekam...

— Zini ko, — brālēns Lorencs mierīgi sacīja, — lasies pie visiem velniem un netraucē mani strādāt! Norunāts?

— Bet pēc manām domām, — es turpināju, — vajadzētu ražot televizorus ar hidraulisku pievadu kā dzirnavās, lai tādējādi varētu izmantot mūsu upju balto zeļtu. Ļoti labi būtu tos sakombinēt ar dušu, lai cilvēkam nav jāgarlaikojas, kad viņš mazgājas.

Un tagad tu man pasaki — vai mēs jau ražojam tādus televizorus, kas nelaiž cauri ūdeni?

Brālēns svieda man ar skrūvgriezi, taču netrāpīja.

— Ekrāni jātaisa no gumijas, jo stikls ir pārāk trausls. Televizori jākarina pie griestiem kā lustra, patiesībā tiem arī jābūt lustrām nevis televizoriem. Es taču jau teicu, ka tanis izmanto loka spuldzes.

Nesaprotu savu brālēnu: nezin kāpēc viņš saskaitās.

— Tu velti uztraucies, — teicu viņam. — Irkutsku tu neuztver, televizors tev ir bez dušas, modeli «Tumšs kā ellē» tu nepazīsti, turklāt tavi televizori laiž cauri ūdeni. Kur tas der? ...

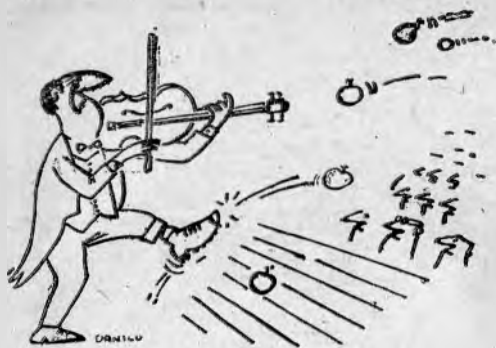
... Lorenca kāpnes izrādījās visai stāvas.

— Tu esi individuālists, reakcionārs un snobs! — es viņam kļiedzu, kad biju nokļuvis lejā. — Tu apspied kritiku un noraidi ikvienu konstruktīvu priekšlikumu.

Viņš aizcirta aiz manis durvis. Nezinu, par ko viņš uz mani tā uzēdās. Tikai pirms pāris dienām Lorencs izteica savas domas par manu jauno romānu: prasīja, lai galvenais varonis neietu bojā, bet kļūtu par galveno grāmatvedi; pārmeta man, ka es romānā neesot parādījis sieviešu iesaistišanu ražošanā. Naktssargu, kas slimu ar astmu, ieteica no romāna aizvākt; bet viņa vietā likt gaišmatainu agrotehnikuma studentu, uzstāja, ka man esot jāpārķarto visa romāna kompozīcija un darbība jāpārceļ kalnu apvidū... Turklāt viņš visu laiku ironiski piebilda, ka Tolstojs romānus gan rakstojis ne slikti.

Bet es klausijos un pat aci nepamirkšķināju.

Bez vārdiem.

(Danilo — Romā)

— Lūdzu atbildēt īsi un skaidri: jā vai nē!
Z. Zjomecka zīm., «Szpilki», Varšava

A. SKAILIS

Drūmās Pi-būtnes

Ar kosmoloģijas problēmām es nodarbojos jau piccus gadus, bet, neskatoties uz to, līdz šim manu vārdu pazina vienīgi šaurās speciālistu aprindās. Tagad slāvoklis ir kardinali mainījies. Tiklīdz parādos sabiedrībā, man aiz muguras skan bijīgi čuksti:

— Lūk, tas drūmais jauneklis ir Antons Krākums... Viņš drīzumā lidos uz Tapīra zvaigznāju.

Jā, es būšu pirmais Zemes zinātnieks, kurš spers kāju uz svešas pasaules. Un varbūt tieši tādēļ pēc Ļipukalna observatorijā notikušā skandāla par mani kļīst visādas baumas. Daži pat uzdrošinās apgalvot, ka es, kosmoloģijas aspirants, būtu kāvies ar puikām. Tie ir meli, absolūti, simtprocentīgi meli.

Par Ļipukalna dramatiskajiem notikumiem paskaidrojumus jau snieguši vairāki liecinieki: deviņsimt deviņdesmit devītās skolas direktors, šīs pašas mācību iestādes futbolkomandas kapteinis, kā arī četri observatorijas roboti.

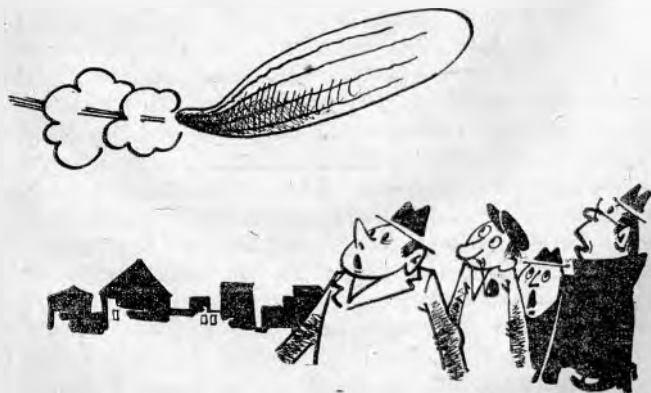
Visas liecības ir samērā objektīvas un, izņemot kapteiņa jucekļīgos izteicienus, pietiekami augstā zinātniskā līmenī. Tādēļ nekā būtiski jauna es nevarēju

pateikt, varbūt vienīgi uzskatāmāk parādīt notikumu kopsakarību un precizēt dažus faktus.

Vispirms drusku ielūkosimies vēsturē. Kā zināms, pirms mēneša, 1981. gada 9. augustā, mūsu planētai milzīgā ātrumā aizlidoja garām svešas pasaules raķete, kuras forma atgādināja gurķi. Mirkli, kad ērmīgais lidaparāts atradās vistuvāk Zemei, īsvilņu uztvērējos varēja saklausīt divainus pīkstienus. Līdz ar to bija neapgāzami pierādīts, ka Galaktikā dzīvo domājoši radījumi, kas prot būvēt gurķveidīgas raķetes, lidot izplatījumā un pīkstēt. Zinātnieki vienprātīgi nolēma šos radījumus saukt par pī-būtnēm.

Spriežot pēc cilvēces rīcībā esošiem datiem, domājošu būtnu attīstībai vislabvēlīgākie apstākļi ir Tapira zvaigznājā, tāpēc neviens nešaubījās, ka tieši tur atrodas pīkstošās civilizācijas šūpulis.

Turpmāk kosmologiem vairs nebija miera ne dienu, ne nakti. Zemes iedzīvotāji ārkārtīgi dzīvi interesējās, kādas pī-būtnes izskatās, ko tās ēd, kā ģērbjas...

Lai varētu uz visiem jautājumiem atbildēt, vajadzēja iepazīties ar pikstošajiem radījumiem tuvāk.

Dienīžei, būvēt gurķveidīgas raķetes mūsu inženieri vēl neprot, tādēļ aizlidoņi uz Tapīra zvaigznāju pēc sīkākās informācijas kosmologi nevarēja. Viņiem neatlika nekas cits kā ķerties pie radiosakariem.

Sākumā šķita, ka sazināšanās būs samērā vienkārša, jo nesen bija izgudroti elektromagnētisko viļņu pārrīnātāji, kas Zemes signālus līdz Tapīra zvaigznājam noraidīja divas minūtes un trīspadsmit komats četrās sekundēs. Arī problēma, ko raidīt, nekādas grūtības neradīja. Psihologi izvīrēja maksimāli skaidru un loģisku uzdevumu: mums jāpanāk, lai pikstošie saprastu, ka šeit, uz Zemes, dzīvo tiem radniecīgas būtnes. Tad viņi vai nu atbildēs uzūsu raidījumiem, vai arī atlidos viesos.

Savu radniecību pī-būtnēm kosmologi sākumā mēģināja pierādīt ar matematisks palīdzību. Viņi noraidīja uz Tapīra zvaigznāju lielo un mazo vienreizvienu, Pitagora teorēmu un pamācību, kā jāvelk kvadrātsakne. Radisti ar visjutīgākajiem aparātiem centās uztvert atbildi, bet pī-būtnes klusēja. Viņas neatbildēja arī tad, kad tas iepazīstināja ar integrālrēķiniem, logaritma tabulām un septiņās pakāpes vienādojumiem. Bija skaidrs, ka pī-būtnes zemes matematiku nesaprot.

Kosmologi neapmulsā un ķērās pie mūzikas. Tapīra zvaigznāja iedzīvotājiem radās izdevība noklausīties visbrīnīšķīgākās kompozīcijas, ko radījis cilvēka ģēnijs: elektroēģeļu koncertu la bemol mažorā, robotu kori no operas «Mīla uz trim eļlas kanniņām» un uvertīru balelam «Trakais kibernetiķis».

Arī pēc muzikālajiem raidījumiem pī-būtnes spītīgi klusēja, toties ierunājāsūsu pašu dramaturģi. Viņi

bija pārliecināti, ka pikstošie vislabāk saprastu Hamleta monologu. Tūlīt pie mikrofona stājās mūsu planētas talantīgākie aktieri un četrdesmit astoņas stundas apbrīnojami emocionāli deklamēja nemirstīgo Šekspīru. Panākumu nebija.

Sākās dažādi eksperimenti. Uz Tapīra zvaigznāju raidīja lekcijas par antīko maksli, daiļsvilpošanas meistaru koncertus un zvanu skaņas. Pī-būtnes klusēja.

Sākās nebeidzami strīdi, vai cilvēkam vispār kadreiz izdosies uzminēt, ko tad īsti pikstošie spēj saprast.

Talākajos notikumos lielā mērā esmu iejaukts es, Antons Krakums, tāpēc atļaušos teikt dažus vārdus par sevi. Pagājušajā pavasarī heidzu Kosmoloģijas institūtu, iestājās aspirantūrā un sāku pēlīt domājošu bulņu attīstības perspektīvas. Pētījumu rezultāts bija visai pārsteidzošs — es konstatēju, ka domājošas būtnes pamazām, bet nenovēršami kļūst arvien drumakas.

Lai to labāk izprastu, salīdzināsim divus indivīdus — puiku un kosmoloģijas aspirantu. Kas puikas uzvedībā ir visraksturīgākais? Nomācoši skaļš dzīvotprieks. Puika daudz smejas, kliedz un lec gaisā. Pavisam citādi uzvedas kosmoloģijas aspirants, kurš ir nenoliedzami daudz gudrāks par jebkuru puiku. Aspiranta kustības ir mierīgas un apvaldītas, viņš smejas ļoti reti un gaisā nelec nekad. No tā izriet svarīgs secinājums — dzīvotprieks un prāts ir pretēji proporcionāli lielumi. Jo indivīdam vairāk prāta, jo viņš ir nopietnāks un drūmāks.

Šis likums, bez šaubām, attiecas arī uz domājošiem radījumiem, kas dzīvo citos zvaigznājos, respektīvi uz pī-butnēm. Spriežot pēc viņu tehnikas attīstības līmeņa, pī-būtnes ir ārkārtīgi gudras, tāpat arī ārkārtīgi drūmas.

Tieši šajā apstākļī nenoliedzami slēpjas iemesls, kādēļ

lidz šim ar svešo pasauli nav izdevies nodibināt sakarus.

Tiklidz cienījamie kolēģi iepazinās ar disertāciju, atskaneja balsis, vai aspirants Antons Krākums nebūtu tik laipns un konkrēti nepateiktu, ko turpmāk raidīt. Prasība ir pārmērīga un nereāla. Lai atbildētu uz jautājumu, ko turpmāk raidīt, pētniekam vispirms jāmēģina izprast pi-būtņu psiholoģiju, pārdzīvojumus un iekšējās emocijas. Citiem vārdiem runājot, jāiejustas pi-būtņu ādā. Bet tas ir ļoti grūts uzdevums, jo neviens nezina, vai pi-būtņiem āda vispār ir. Bez tam uz Zemes divdesmitajā gadsimtā valda pārāk priecīga atmosfēra. Vismaz aspirantu kopmītnē, kur es dzīvoju, kļūt drūmam ir absolūti neiespējami. Brokastu laikā kolēģi parasti stāsta anekdotes, un pēc tam visu dienu man grības smieties un svilpot.

Manus iebildumus apsprieda kosmologu zinātniskais konsilijs, atzina tos par pamalotiem un nolēma: «Komandēt aspirantu Antonu Krākumu uz Ļipukalna observatoriju. Tur ir vecs parks, kurā senos laikos esot mēģinājis pakarties kāds nelaimīgs milētājs. Katrs, kas pastaigajas pa krēslainajiem parka celiņiem, garantēti kļūst drūms un raudulīgs.»

Man pret komandējumu nebija nekādu iebildumu. Nākošajā dienā es sēdos raķetobusā un braucu uz parku, kurā senos laikos esot mēģinājis pakarties nelaimīgs milētājs.

Ļipukalna observatorija patiešām atrodas nomācoši drūma vietā. Visapkārt tai skumji šalc vecs mežonīgs parks. Bet augstāk, pāri koku galotnēm, kā nezināma briesmoņa ribas debesīs slejas radioteleskopu un raidītāju antenas. Observatorijas personāls nav liels — četri roboti, toties tās ir ļoti pesimistiskas mašīnas. Kad es

ierados, viņi sēdēja saulītē, ķēra mušas un žēli čikstēja. Pēc robotu domām cilvēkam nekad neizdosies uzminēt, kādu skaņu vai signālu kombinācijas pī-būtnes spēj saprast.

— Jā, jā, — mašīnas skeptiski kratīja savus domāšanas centrus, — jūsu pūles, jaunais cilvēk, paliks bez panākumiem, raidījumus uz Tapīra zvaigznāju pārtrauks, observatoriju slēgs, mūs norakstīs lūžņos...

Robotu skumjās čikstoņas pavadīts, es nesteidzoties iegāju parkā. Nelaimīgā kārtā diena bija ļoti jauka, — spīdēja saulīte, debesis slidēja balti mākoņi un kokos čivināja putni. Tādos apstākļos kļūt drūmam ir ļoti grūti, bet es dariju, ko varēju. Uzliku tumšas brilles, trīs reizes skaļi noputos un sāku murmināt: jā, ja, ir jau taisnība, putniņi čivina diezgan jauki, bet gan tos apēdis kaķis... Ja, ja, ir jau taisnība, debesis spoži spīd saulīte, bet vakarā tā norietēs. Kļūs vēsāks, celsies salta migla, un ļaudis saslims ar iesnām, reimatismu un išiāsu... Jā, jā, ir jau taisnība, liepas izskatās diezgan pievilcīgas, bet varbūt pie kādas no tām mēģināja pakārties nelaimīgais mīletājs. Cik traģiska aina — bāls jauneklis trīcošām rokām sien striķi pie zara, bet pēkšņi paradas dežūrējošais robots un rupji uzkliež: «Sa-

skaņa ar instrukciju, observatorijas parkā kārties slūgrī aizliegts!» Jauneklis, ne vārda nesacījis, paņēma savu striķi, aiziet, un pēc astoņdesmit gadiem vientuļība mirst.

Es apsēdos uz veca celma, kas reiz neizbēgami sapūs, atspiedu pieri delnā un jutu, ka pī-butņu iekšējās emocijas man kļūst drusku saprotamākas. Tās droši vien būtu kļuvušas pavisam saprotamas, bet notika nelaime — parku paršalca mežonīgi, dzīvespriecīgi kliegzieni. Cik vareju noprast, tuvumā auroja, gaviļēja, vavuloja un brēkāja puiku bars.

Mana traģiskā noskaņa izgaiss vienā mirklī. Es dusmīgi norāvu no deguna tumšas brilles un devos pajautāt robotiem, kas tur bļautās.

— Deviņsimt deviņdesmit devītās skolas puikas! — roboti skumjā balsī paskaidroja. — Viņi kļajumā aiz parka spēlē futbolu. Puiku kliegzieni jūsu domāšanas centrus, cienījamais aspirant, noskaņos nepareizā diapazonā, jūs kļūsiat traks, staigāsiet četrpārus un ēdīsiet zāli ... Jā, jā ...

Es negribēju kļūt traks, tāpēc devos pie deviņsimt deviņdesmit devītās skolas direktora žēloties.

Mana ierašanās viņu drusku izbiedēja.

— Vai puikas atkal pastrādājuši palaidnības? — direktors piesardzīgi jautāja.

— Zināmā mērā. Lūdzu, aizliedziet puīšiem līdz turpmākam spēlēt futbolu, jo viņi pārāk skaļi kļajā.

— Es laikam būšu pārklausījies, — direktors pielika roku pie auss. — Aizliegt puikām spēlēt futbolu?

— Jā. Man ir jāatrod lāda skaņu kombinācija, ko pīhūtnes spēļu saprast, bet puīšu priecīgā kliegšana traucē domāt.

— Ļoti žēl, bet jūsu lūgumu es nevarēšu izpildīt.

Futbols ir mans vienīgais ierocis. Jūs droši vien piekritisiet, ka puikas pēc sava rakstura ir briesmīgi sliņķi un, ja šobrīd viņu sekmes var uzskatīt par daudzmaz apmierinošām, tad par to jāpateicas futbolam. Tiklīdz kāds puika saņem divnieku, — ak vai, tas gadās tik bieži! — es viņam aiztiedzu līdz turpmākam spārdīt bumbu. Aizliegums iedarbojas ļoti spēcīgi, un sliņķis tūdaļ sāk mācīties. Nē, nē, jūsu lūgumu, kā jau teicu, izpildīt nevarēšu...

— Tādā gadījumā aizliedziet puikām spēles laikā kliegt, brēkt un aurot!

— Mēģināšu, bet par panākumiem negalvoju. Lieta tā, ka ikvienai komandai savi — piedodiet par vulgāro izteicienu — blāvēji, kas spēlētājus atbalsta akustiskā veidā. Ja jums nekas nav pretī, es ataicināšu skolas komandas kapteini un mēs ar viņu parunāsim.

Ļoti iespējams, ka daži manu ricību nosodīs. Patiešām, zinātniekam neklajas lūgties puiku. Bet es atrados bezizejas stāvoklī un biju spiests ziedot savu cieņu uz zinātnes altāra. Kad ieradās komandas kapteinis — neliela auguma puīselis ar vasaras raibumiem uz deguna, es griezos pie viņa ar oficiālu lūgumu, lai skolas futbolkomanda turpmāk spārda bumbu bez blāvēju pakalpojumiem.

— Troksnis zinātniekiem traucē sarunāties ar pi-būtnēm, — direktors mani atbalsēja. — Nemaz neblisini acis, kapteinī, tā ir nopietnība un nevis tukšas izdomas.

Kapteinis pakasīja kāju un sacīja, ka viņš arī gribot runāt ar pi-būtnēm.

— To tu drikstēsi tikai tādā gadījumā, — es atbildēju, — ja turpmāk tava komanda spārdīs bumbu klu-sēdama.

— Mēs bļausim tikai otrajā puslaikā, — kapteinis saka lielēties.

— Nē, vai nu absolūts klusums, vai saruna ar pī-būtnēm nenotiks.

Pēc ilgākām pārdomām un atkārtotas kājas kasīšanas kapteinis jautāja, vai sarunā ar pī-būtnēm nevarētu piedalīties vēl dažas personas. Man nekas nebija pretī. Nu, tādā gadījumā futbolisti turpmāk vairs nekliegšot. Es atviegloti nopūtos — tā tomēr bija liela zinātnes uzvara.

Tās pašas dienas pēcpusdienā pa observatorijas vārtiem iesoļoja deviņsimt deviņdesmit devītās skolas puiku bars ar kapteini priekšgalā. Roboti viņus ievada studijā un paskaidroja, kas jādara. Tiklīdz iedegsies sarkanā spuldzīte, kapteinim pēc iespējas drūmākā balsī jāsaka: «Sveiciens tālo zvaigznāju draugiem! Kā jums labi klājas?»

Sarkanā spuldzīte iedegās, un tūlīt atskanēja kapteiņa balss:

— Ei jūs, veči, tālajos zvaigznājos! Atšļūciet pie mums uzsist futeni!

Pārējie puīšeli — tie, kā izrādījās, bija pretīgie bļāvēji, — dziļi ievilka elpu. Nākošajā mirklī observatoriju satricināja apduļļinošs brēciens:

— Sa-ā-ā-rauj!

Es sāku kliegt, lai roboti izslēdz mikrofonu, bet, kamēr tas notika, puisēji vēl pāris reizes paspēja iebļauties.

Kad trokšņainais pūlis bija no observatorijas izvadīts, es atvainojos robotiem par notikušo skandālu un pulksten piecpadsmitos otrreiz iesoļoju drūmajā parkā.

Vismaz stundu murmināju par veso miglu, saaukstēšanos un nelaimīgo milētāju. Pamazām man dvēsele pielija skumjām, un es atkal sāku iejusties pī-būtņu iekšējās emocijās.

Mani iztraucēja tik mežonīga aurošana, kādu vēl līdz šim nekad nebiju dzirdējis. Ak, pretīgie vārda laužēji! Nezin no kurienes man rokā gadījās branga vica. Nobraucējis lapas, pāris reizes nošvikstināju ar vici pa gaisu un skrēju trokšņa virzienā.

Kā tad! Klājumā aiz parka puiku bars spārdīja bumbu, ka smiltis vien putēja, bet citi stāvēja malā un brēca. Pareizāk sakot, nevis brēca, bet spiedza, jo skaņas bija neizsakāmi griezīgas. Sažņaudzis vici ciešāk saujā, nenovēršami tuvojos puiku barām.

Bet pēkšņi mani soļi kļuva gausāki. Es ievēroju, ka puse no klātesošajiem izskatās tādi ērmīgi: ar lielām vēdekļveidīgām ausīm. Paskatījos sāpus, un sirds man sāka sisties kā neprātīga — tur, laukuma otrā malā, šķībi sazvēlusies, stāvēja sudrabaina gurķveidīga raķete.

... Par tālāko nav daudz ko stāstīt. Tapīra zvaigznāja komanda uzvarēja ar rezultātu seši nulle, un deviņsimt deviņdesmit devītās skolas kapteinis sāka raudāt.

— Nekauc, vecīti! — ausaiņi ar kibernetiskā tuļka palīdzību viņu mierināja. — Mēs uzvarējam tāpēc, ka mums bija labi blāvēji, bet jūsējie, neņem ļaunā, ir baigi vārgie. Visu spēli viņi stāvēja kā mēmas mēbeles.

Kapteinis paskatījās uz mani asarainām, pārmetošām acīm. Es jutos ļoti neērti un apmulsis mīņājos.

Pēc tam ausaiņi steidzīgi atvadījās.

— Jāšļūc mājās. Revanša mačs notiks pēc mēneša mūsu laukumā. Mēs atsūtīsim raķeti un aizvedīsim jus uz Tapīra zvaigznāju. Tikai sameklējiet labākus blāvėjus!

Pavicinājuši ar ausīm, svešie sakāpa savā gurķveidīgajā lidaparātā. Nozibēja balta uguns un viņu vairs nebija.

Tas ir viss. Vēl tikai jāpiezīmē, ka deviņsimt deviņdesmit devītās skolas futbolkomanda revanša maču gaida ārkārtīgi nepacietīgi. Starp citu, viņiem līdzī uz Tapīra zvaigznāju lidošu arī es, kosmoloģijas aspirants Antons Krākums. Vajās fiziskās attīstības dēļ futbolu spēlēt, protams, nevarēšu, bet kapteinis bija tik laipns un pēc ilgākas lūgšanas mani ieskaitīja komandas blāvējos.

S A T U R S

Laika skaitīšana Latvijas PSR	3
Gadalaiki 1967. gada	3
Aplūsumi 1967. gada	3
Mēness fazes	3
Janvāris	5
Februāris	19
Marts	29
Aprīlis	41
Maijs	51
Jūnijs	63
Jūlijs	73
Augusts	87
Septembris	97
Oktobris	109
Novembris	121
Decembris	133
<i>K. Feldmanis</i> . Vienpāris	146
<i>R. Lenerts</i> . Karlīgs cilvēks	147
<i>Kārlis Priedītis</i> . Skolotāja nedienas	149
<i>Vaidis Ruja</i> . «Kreislā» prece	151
<i>Armins Lejiņš</i> . Iši stasti	153
<i>K. Valduss</i> . Pirts	154
<i>Eriks Pedmansons</i> . Ķiršu liķieris	155
Poļu humors	157
<i>K. Feldmanis</i> . Mīetpilsoņa tapšana	159
<i>G. Seps</i> . Ka ēzelis garas ausis dabūja	160

<i>A. Skailis</i> . Peles	165
Pat domādams neizdomasi	167
<i>Edvins Tauriņš</i> . Saruna	168
<i>R. Pranaitis</i> . Runīgs motīvs	170
Kas gan viss nenotiek	170
<i>Harijs Heislērs</i> . Suniskas rindas	172
<i>Pēteris Akoliņš</i> . Pieredzes apmaiņa	174
<i>J. Juzejs</i> . Kā man palīdzēja likt pie prēmijas	175
<i>J. Jauns</i> . Antirelīģiska propaganda	179
Abstrakcionista loģika	180
<i>Jānis Grunte</i> . Kapitalremonts	181
Pat domādams neizdomāsi	183
<i>V. Buks</i> . Timpāns	183
<i>Laimons Pēlmanis</i> . Problēma Nr. 1.	186
<i>Armins Lejiņš</i> . Uzmanības sadalīšana	187
<i>J. Dreslers</i> . Atriebīgais gailis	188
Poļu humors	188
<i>A. Kolbergs</i> . Blēdis	191
Tā esot gadījies	192
<i>A. Lidums</i> . Lietošanas pamācība	193
Tā esot gadījies	195
<i>Armins Lejiņš</i> . Par mākslu	196
<i>Arno Krauss</i> . Viena diena	197
<i>Viesturs Vējš</i> . Tikšanās ar kovboju	201
<i>Valdis Skudra</i> . Dažas pārdomas par tūrismu, pedagogiju, sportu, kā arī par bērnu audzināšanu	203
<i>Dagnija Zigmonte</i> . Viesības	205
<i>C. Melameds</i> . Glabējs	213
<i>Miroslavs Svandriņks</i> . Ķibeles ar trešo sievu	215
<i>A. Potemkovskis</i> . Ugunsgrēks	217
<i>A. Lidums</i> . Divi tosti	219
<i>V. Buks</i> . Apsveikums	220
Pat domādams neizdomāsi	223
<i>R. Pranaitis</i> . Pieviltās cerības	224
<i>A. Kolbergs</i> . Istaiss	225
<i>K. Feldmanis</i> . Pavasarīga traģēdija	227
<i>V. Zilinskoite</i> . Smalki	228
<i>Petrs Karvašs</i> . Mūsu brālēniņi un māsiņiņas	233
<i>A. Skailis</i> . Drūmas pi-būlnes	242

КАЛЕНДАРЬ ДАДЗИСА 1967 г.
(на латышском языке)

DADŽA KALENDĀRS 1967. g.

Vaku zīmējs *E. Ozoliņš.*

Sastādītājs un redaktors *A. Sondors.*

Makslinieks *I. Meigailis.*

Tehniskais redaktors *V. Bruzguļš.*

Nodots salikšanai 1966. g. 16. septembrī. Parakstīta
iespiešanai 1966. g. 2. novembrī. Papīra formāts
70×108^{1/2}, 8 fiz. iespiedl., 11,2 uzsk. iespiedl.,
9,32 izdevn. l. Melns 85 000 eks. JT 22103.

Cena 42 kap.

Iespēsts Latvijas PSR Ministru Padomes Preses
komitejas Poligrāfiskās rūpniecības pārvaldes 3. li-
pogrāfija Rīgā, Ļeņina iela 137/139. Pasūt. Nr. 524.